

2021/0203(COD)

5.5.2022

TUAIRIM

ón gCoiste um an gComhshaol, um Shláinte Phoiblí agus um Shábháilteacht Bia

chuíg an gCoiste um Thionsclaíocht, um Thaighde agus um Fhuinneamh

ar an togra le haghaidh treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le héifeachtúlacht fuinnimh (athmhúnlú)
(COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD))

Rapóirtéir don tuairim: Eleonora Evi

PA_Legam

RÉASÚNÚ GEARR

Is é an chéad bhreosla atá againn na tíosacht ar fhuinneamh. Mar a thug an Ghníomhaireacht Idirnáisiúnta Fuinnimh (IEA)¹ le fios freisin, ní mór dúinn tosaíocht a dhéanamh de mhéadú de réir a chéile a dhéanamh ar fheabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh sna deich mbliana seo. Tabharfaidh sé sin deis dúinn sprioc Pháras 1.5 C a bhaint amach, agus tairbhí comhshaoil, sláinte, sóisialta agus eacnamaíocha á gcruthú. Ach, go dtí seo, tá éifeachtúlacht fuinnimh ar an gcuid is laige de ghníomhaíocht aeráide an Aontais agus na mBallstát.

Ar bhonn comhleanúnach leis an seasamh uailmhianach a glacadh le linn an athbhreithnithe dheireanaigh ar an Treoir seo, ba cheart don Pharlaimint, agus dár gcoiste go sonrach, a mholadh go socrófaí sprioc éifeachtúlachta fuinnimh 2030 ar leibhéal lena lamhálaí don Eoraip leas a bhaint as a hacmhainneacht theicniúil éifeachtúlachta fuinnimh iomlán, agus uasmhéadú á dhéanamh ar a rannchuidiú le baint amach sprioc 1.5C Pháras. I mo dhréacht-tuairim, molaim go socrófaí sprioc íosta éifeachtúlachta fuinnimh de 45 % don Aontas i gcomparáid leis na réamh-mheastacháin ó cás tagartha 2007. Ós rud é go bhfuil difríochtaí suntasacha idir cás tagartha 2007 agus cás tagartha nua 2020, agus ós rud é nach n-áirítear táblaí comhghaoil sa Mheasúnú Tionchair, fágfaidh mé an cúram an sprioc de 45 % a aistriú chuig an gcéatadán coibhéseach agus úsáid á baint as an gcás nua faoi ITRE, an coiste freagrach.

Go dtí seo, bhí oibleagáidí bliantúla náisiúnta maidir le coigilteas fuinnimh a socraíodh in Airteagal 7 roimhe seo (Airteagal 8 anois), ar na gnéithe is rathúla den Treoir. Chun léiriú a thabhairt ar uailmhian mhéadaithe an Aontais i dtaca le héifeachtúlacht fuinnimh, molaim go méadófaí an oibleagáid bhliantúil maidir le coigilteas fuinnimh ó 1.5 % go 2 %.

Ní bheidh cuspóirí níos airde iontu féin ina gcúis leis an ngníomhaíocht is gá. Ionas go mbeidh rath uirthi, ní mór do sprioc AE rialacha stóinsithe, ceanglais shoiléire chun éifeachtúlacht fuinnimh a phríomhshruthú i ngach earnáil ('bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh'), agus bearta tionlacain uailmhianacha a bheith aici mar bhonn taca.

Ar mhaithe leis an gcreat rialachais a neartú, molaim go socrófaí rannchuidithe náisiúnta ceangailteacha bunaithe ar an bhfoirmle atá san áireamh in Iarscríbhinn I, agus ar an bhfoirmle sin amháin. Níor éirigh leis an gcur chuige lánrogha a thabhairt do na Ballstáit a rannchuidithe féin a shocrú, mar a léirítear sa bhearna pointí céatadáin comhchoiteann de 2,8/3,1 i gcomparáid leis an sprioc reatha, ar toradh í ar iomlán na bPleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide (PNFAnna). Tá 2030 nach mór buailte linn. Mar sin, caithfear gníomhú láithreach ar leaganacha chun sciar cothrom gach Ballstáit a shuí.

Is geal liom an chéad airteagal beartaithe maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, ach molaim go neartófaí é le ceanglais cur chun feidhme agus tuairiscithe níos soiléire, chun a dheimhniú go ndéanfar breithniú ar na sochair uile atá bainteach le bearta éifeachtúlachta fuinnimh ar fud na n-earnálacha ábhartha uile agus ar fud na mBallstát uile.

Is iad seo a leanas na príomh-mholtaí atá agam chun na bearta atá mar bhonn taca le baint

¹ IEA (An Ghníomhaireacht Idirnáisiúnta Fuinnimh) (2021), Neodracht Charbóin faoi 2050: Treochlár don Earnáil Fuinnimh Dhomhanda, <https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050>

amach na sprice a neartú:

- Atreisiú a dhéanamh ar ról na hearnála poiblí mar spreagthóir éilimh d'fhoirgnimh dheafheidhmiúla, ach freisin do sheirbhísí agus do tháirgí;

- Ról eiseamláireach a thabhairt freisin do bhonneagar sóisialta - i gcomhréir leis an Straitéis 'Rabharta Athchóiriúcháin' - lena gceanglaítear freisin ar fhoirgnimh phríobháideacha a sholáthraíonn seirbhís shóisialta ceanglas bliantúil maidir le ráta athchóirithe a chomhlíonadh;

- Breithniú ar an nasc idir tomhaltas acmhainní - go háirithe uisce - agus tomhaltas fuinnimh a neartú in iniúchtaí fuinnimh, i gcórais bainistithe fuinnimh, i gconraitheoireacht feidhmíochta fuinnimh agus i rialacha soláthair phoiblí;

- A cheangal go mbainfear leas as acmhainneacht éifeachtúlachta fuinnimh i measc grúpa níos mó tomhaltóirí, trí iniúchtaí agus córais bainistithe fuinnimh a dhéanamh éigeantach freisin d'fhiontair bheaga agus do ghléasraí cóireála fuíolluisce, trí cháilíocht agus úsáid iniúchtaí fuinnimh a fheabhsú, agus trí bhonn a chruthú don sainmhíniú ar cheanglais éifeachtúlachta fuinnimh do lárionaid sonraí.

Ábhar breise ar a bhfuil leasuithe molta agam ná téamh agus fuarú. Ní mór don Treoir seo tacú le haistriú níos gasta i dtreo earnáil téite agus fuaraithe ceantair atá éifeachtúil agus bunaithe ar fhuinneamh in-athnuaite. Is ann do shamplaí de chathracha ar fud na hEorpa le córais téite agus fuaraithe a fheidhmíonn 100 % le fuinneamh inathnuaite². Dá bhrí sin, ba cheart córais éifeachtacha téite agus fuaraithe ceantair a shainmhíniú sa lá atá inniu ann mar chórais nach bhfuil bunaithe ach ar fhuinneamh inathnuaite amháin. I bhfianaise shaolré fhada córas téite agus fuaraithe ceantair, níor cheart go lamhálfáí leis an Treoir go sainmhíneofaí córais athchóirithe téite agus fuaraithe ceantair mar chórais éifeachtúla mura mbraitheann siad 100 % ar fhuinneamh in-athnuaite tar éis 2035, nó theipfeadh ar an Eoraip a sprioc aeráidneodrachta a bhaint amach faoi 2050 ar a dhéanaí.

Ar deireadh, chun aghaidh a thabhairt ar an easpa sonraí láidre i dtaca le feabhsuithe ar éifeachtúlacht fuinnimh leis an Treoir reatha, molaim go n-éileofaí iniúchtaí *ex post* rialta agus neamhspleácha ar fheabhsuithe dearbhaithe éifeachtúlachta fuinnimh.

² *Integrating renewable and waste heat and cold sources into district heating and cooling systems* [Foinsí in-athnuaite teasa agus dramhfhuachta a chomhtháthú i gcórais téimh agus fuaraithe ceantair], JRC, 2021

IARSCRÍBHINN: LIOSTA DE NA HEINTITIS NÓ NA DAOINE ÓNA bhFUAIR AN RAPÓIRTÉIR IONCHUR

Rinneadh an liosta seo a leanas a tharraingt suas ar bhonn deonach amháin faoi fhreagracht eisiach an Rapóirtéara. Fuair an Rapóirtéir ionchur ó na heintitis nó ó na daoine seo a leanas nuair a bhí an tuairim á hullmhú, go dtí gur glacadh sa choiste í:

Eintiteas agus/nó duine
Agora Energiewende
Austrian Federal Chamber of Labour
BEUC
BPIE
CEE Bankwatch Network
CISPE cloud
Climate Action Network (CAN) Europe
Climate Strategy & Partners
CNA
Confartigianato
DENEFF
DIGITALEUROPE
E3G
Ecolab
EEB
EurEau
Eurima
Eurofer
Eurofuel
European Alliance to Save Energy (EU-ASE)
European Building Automation and Controls Association (EU.BAC)
European Distribution System Operators (E.DSO)
European Federation of Intelligent Energy Efficiency Services (EFIEES)
European Heating Industry
European Telecommunications Network Operators' Association
FEDARENE
Friends of the Earth Europe
Glass for Europe
Hydrogen Europe
Iberdrola
Jacques Delors Institute
Legambiente
NATURGY ENERGY GROUP
ÖBB-Holding AG
Renovate Italy
Schneider Electric
The Coalition for Energy Savings
The Regulatory Assistance Project

LEASUITHE

Iarrann an Coiste um an gComhshaol, um Shláinte Phoiblí agus um Shábháilteacht Bia ar an gCoiste um Thionsclaíocht, um Thaighde agus um Fhuinneamh, mar an coiste atá freagrach, na leasuithe seo a leanas a chur san áireamh:

Leasú 1

Togra le haghaidh Treorach Aithris 7

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(7) Chun an uailmhian mhéadaithe aeráide a bhaint amach, léiríodh sa mheasúnú tionchair a ghabhann leis an bPlean um Sprioc Aeráide 2030 go mbeidh gá leis na feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh a ardú go mór ón leibhéal uailmhéine 32,5 % atá ann faoi láthair.

Leasú

(7) Chun an uailmhian mhéadaithe aeráide a bhaint amach, léiríodh sa mheasúnú tionchair a ghabhann leis an bPlean um Sprioc Aeráide 2030 go mbeidh gá leis na feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh a ardú go mór ón leibhéal uailmhéine 32,5 % atá ann faoi láthair. ***Mar sin féin, mar gheall ar an éigeandáil aeráide, an borradh ar phraghsanna fuinnimh iontaise, an géarghá geopholaitiúil atá le neamhspleáchas fuinnimh an Aontais a laghdú go suntasach agus le dlús a chur leis an aistriú fuinnimh, tá gá le huailmhian mhéadaithe. De réir na Gníomhaireachta Idirnáisiúnta Fuinnimh, beidh gá le breis agus 40 % de na laghduithe riachtanacha ar astaíochtaí GCT a bhaint amach trí bhearta éifeachtúlachta fuinnimh. Téann an infheistíocht in éifeachtúlacht fuinnimh chun tairbhe an gheilleagair agus, le gach EUR 1 milliún a infheistítear in athchóiriú foirgneamh, cruthaítear 18 bpost ar an meán san Aontas. Trí bhearta athchóirithe foirgneamh a dhéanamh i gcomhréir le cuspóirí an ‘rabharta athchóiriúcháin’, d’fhéadfaí laghdú de bhreis agus EUR 400 in aghaidh na bliana a dhéanamh ar bhíllí fuinnimh faoi 2030^{1a}. Beidh athchóiriú domhain ar stoc foirgneamh an Aontais ina chuid ríthábhachtach chun an leas is fearr is féidir a bhaint as an acmhainneacht***

*1ª Tionchar COVID-19 ar an aistriú fuinnimh,
[HTTPS://WWW.DNV.COM/ENERGY-TRANSITION/IMPACT-OF-COVID19-ON-THE-ENERGY-TRANSITION.HTML](https://www.dnv.com/energy-transition/impact-of-covid19-on-the-energy-transition.html).*

Leasú 2

Togra le haghaidh Treorach Aithris 8

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(8) Tá suim na rannchuidithe náisiúnta a chuireann na Ballstáit in iúl ina bPleananna Náisiúnta don Fhuinneamh agus don Aeráid (NECPanna) níos ísle ná 32.5 %, leibhéal uaillmhéine an Aontais. Mar thoradh ar na rannchuidithe i dteannta a chéile, thiocfadh laghdú 29.4 % ar an ídiú fuinnimh deiridh agus 29,7 % ar an ídiú fuinnimh phríomhúil i gcomparáid leis na réamh-mheastacháin ó chás tagartha 2007 do 2030. D'fhágfadh sin go mbeadh bearna chomhchoiteann 2,8 bpointe céatadáin le haghaidh ídiú fuinnimh phríomhúil agus bearna chomhchoiteann 3,1 phointe céatadáin le haghaidh ídiú fuinnimh deiridh le haghaidh AE 27.

Leasú 3

Togra le haghaidh Treorach Aithris 9

Leasú

(8) Tá suim na rannchuidithe náisiúnta a chuireann na Ballstáit in iúl ina bPleananna Náisiúnta don Fhuinneamh agus don Aeráid (NECPanna) níos ísle ná 32.5 %, leibhéal uaillmhéine an Aontais. Mar thoradh ar na rannchuidithe i dteannta a chéile, thiocfadh laghdú 29.4 % ar an ídiú fuinnimh deiridh agus 29,7 % ar an ídiú fuinnimh phríomhúil i gcomparáid leis na réamh-mheastacháin ó chás tagartha 2007 do 2030. D'fhágfadh sin go mbeadh bearna chomhchoiteann 2.8 bpointe céatadáin le haghaidh ídiú fuinnimh phríomhúil agus bearna chomhchoiteann 3.1 phointe céatadáin le haghaidh ídiú fuinnimh deiridh le haghaidh AE 27. ***Chun aghaidh a thabhairt ar shaincheist na bearna uaillmhéine, tá gá le foirmle shoiléir chun rannchuidithe ceangailteacha náisiúnta a ríomh lena mbainfear amach sprioc cheangailteach éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais go comhchoiteann.***

(9) A fhad agus atá an acmhainneacht coigiltis fuinnimh fós mór i ngach earnáil, tá dúshlán ar leith ann a bhaineann le hiompar de dheasca go bhfuil sé freagrach as níos mó ná 30 % den ídiú fuinnimh deiridh, agus le foirgnimh, ós rud é go bhfuil drochfheidhmíocht fuinnimh ag baint le 75 % de stoc foirgneamh an Aontais. Is earnáil eile atá ag dul i dtábhacht í earnáil theicneolaíocht na faisnéise agus na cumarsáide (TFC), atá freagrach as 5-9 % d'úsáid leictreachais iomlán an domhain agus níos mó ná 2 % d'astaíochtaí uile an domhain. In 2018, b'ionann na lárionaid sonraí agus 2,7 % den éileamh ar leictreachas in AE28.⁴⁸ Sa chomhthéacs sin, cuireadh i dtábhacht i Straitéis Dhigiteach an Aontais⁴⁹ an gá atá le lárionaid sonraí atá thar a bheith éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de agus atá inbhuanaithe agus le bearta trédhearcachta le haghaidh oibreoirí teileachumarsáide maidir lena lorg comhshaoil. Thairis sin, ba cheart an méadú a d'fhéadfadh teacht ar éileamh fuinnimh na tionsclaíochta mar thoradh ar dhícharbónú na tionsclaíochta, go háirithe i gcás próisis dianfhuinnimh, a chur san áireamh freisin.

(9) A fhad agus atá an acmhainneacht coigiltis fuinnimh fós mór i ngach earnáil, tá dúshlán ar leith ann a bhaineann le hiompar de dheasca go bhfuil sé freagrach as níos mó ná 30 % den ídiú fuinnimh deiridh agus ***go bhfuil an acmhainneacht coigilte fuinnimh laistigh den earnáil sin i bhfad ó bheith ídithe, chomh maith le dúshlán ar leith a bhaineann le*** foirgnimh, ós rud é go bhfuil drochfheidhmíocht fuinnimh ag baint le 75 % de stoc foirgneamh an Aontais, ***agus difríochtaí suntasacha ann i measc na mBallstát.*** Is earnáil eile atá ag dul i dtábhacht í earnáil theicneolaíocht na faisnéise agus na cumarsáide (TFC), atá freagrach as 5-9 % d'úsáid leictreachais iomlán an domhain agus níos mó ná 2 % d'astaíochtaí uile an domhain. In 2018, b'ionann na lárionaid sonraí agus 2.7 % den éileamh ar leictreachas in AE28⁴⁸ ***agus is féidir a bheith ag dréim leis go réasúnta go leanfaidh siad de bheith ag fás go suntasach mura nglacfar bearta iomchuí.*** Sa chomhthéacs sin, cuireadh i dtábhacht i Straitéis Dhigiteach an Aontais⁴⁹ an gá atá le lárionaid sonraí atá thar a bheith éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de agus atá inbhuanaithe agus le bearta trédhearcachta le haghaidh oibreoirí teileachumarsáide maidir lena lorg comhshaoil. Thairis sin, ba cheart an méadú a d'fhéadfadh teacht ar éileamh fuinnimh na tionsclaíochta mar thoradh ar dhícharbónú na tionsclaíochta, go háirithe i gcás próisis dianfhuinnimh, a chur san áireamh freisin.

⁴⁸ Féach freisin An Coimisiun Eorpach, Turascáil staidéir deiridh, Teicneolaíochtaí Néalríomhaireachta atá tíosach ar Fhuinneamh agus Beartais le haghaidh Néalríomhaireachta atá neamhdíobhálach don chomhshaoil, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies->

⁴⁸ Féach freisin An Coimisiun Eorpach, Turascáil staidéir deiridh, Teicneolaíochtaí Néalríomhaireachta atá tíosach ar Fhuinneamh agus Beartais le haghaidh Néalríomhaireachta atá neamhdíobhálach don chomhshaoil, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies->

and-policies-eco-friendly-cloud-market.

⁴⁹ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún – Todhchaí Dhigiteach na hEorpa a Mhúnlú, (COM(2020) 67 final).

and-policies-eco-friendly-cloud-market.

⁴⁹ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún – Todhchaí Dhigiteach na hEorpa a Mhúnlú, (COM(2020) 67 final).

Leasú 4

Togra le haghaidh Treorach Aithris 9 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(9a) Is tábhachtaí fós anois éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú i ngach earnáil, i gcás inarb ábhartha, i gcomhthéacs ionsaithe na Rúise i gcoinne na hÚcráine, ionsaí a léirigh an gá atá le slándáil fuinnimh an Aontais a neartú agus deireadh a chur lena spleáchas ar sholáthairtí fuinnimh ó thíortha nach bhfuil a luachanna agus a gcuspóirí ag teacht le luachanna agus cuspóirí sin an Aontais. Le gach 1 % den choigilteas fuinnimh a ghnóthófaí, d'fhéadfadh an tAontas laghdú 2.6 % a dhéanamh ar a allmhairí gás^{1b}. Ba cheart go mbeadh éifeachtúlacht fuinnimh ina príomhghné de shamhail fuinnimh nua Eorpach, agus mar bhunús do chóras fuinnimh Eorpach atá athléimneach, neamhspleách, daonlathach agus thar a bheith inathnuaite.

Leasú 5

Togra le haghaidh Treorach Aithris 10

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(10) Leis an leibhéal níos airde uailmhéine, tá gá le bearta costéifeachtacha éifeachtúlachta fuinnimh

(10) Leis an leibhéal níos airde uailmhéine, tá gá le bearta costéifeachtacha éifeachtúlachta fuinnimh

a chur chun cinn ar bhealach níos láidre i ngach réimse den chóras fuinnimh agus i ngach earnáil ábhartha ina ndéanann gníomhaíocht difear don éileamh ar fhuinneamh, amhail an earnáil iompair, an earnáil uisce agus earnáil na talmhaíochta. Trí fheabhas a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh, ar fud an tslabhra fuinnimh iomláin, lena n-áirítear giniúint, tarchur, dáileadh agus críochúsáid fuinnimh, rachfar chun sochair don chomhshaol, cuirfear feabhas ar cháilíocht an aeir agus ar an tsláinte phoiblí, laghdófar astaíochtaí gás ceaptha teasa, feabhsófar an tslándáil fuinnimh, gearrfar costais fuinnimh do theaghlaigh agus do chuideachtaí, cabhrófar leis an mbochtaineacht fuinnimh a mhaolú, agus beidh méadú ar iomaíochas agus beidh níos mó poist agus gníomhaíocht eacnamaíoch mhéadaithe ar fud an gheilleagair mar thoradh air, agus cuirfear feabhas ar cháilíocht bheatha na saoránach ar an mbealach sin. Tá sé sin i gcomhréir le gealltanais an Aontais a rinneadh faoi chuimsiú an Aontais Fuinnimh agus chlár oibre domhanda na haeráide a bunaíodh le Comhaontú Pháras 2015.

Leasú 6

Togra le haghaidh Treorach Aithris 10 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

a chur chun cinn ar bhealach níos láidre i ngach réimse den chóras fuinnimh agus i ngach earnáil ábhartha ina ndéanann gníomhaíocht difear don éileamh ar fhuinneamh, amhail an earnáil iompair, an earnáil uisce agus earnáil na talmhaíochta. Trí fheabhas a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh, ar fud an tslabhra fuinnimh iomláin, lena n-áirítear giniúint, tarchur, dáileadh agus críochúsáid fuinnimh, rachfar chun sochair don chomhshaol, cuirfear feabhas ar cháilíocht an aeir agus ar an tsláinte phoiblí, laghdófar astaíochtaí gás ceaptha teasa, **lena n-áirítear astaíochtaí meatáin, agus brú ar acmhainní nádúrtha**, feabhsófar an tslándáil fuinnimh, gearrfar costais fuinnimh do theaghlaigh agus do chuideachtaí, cabhrófar leis an mbochtaineacht fuinnimh **atá ann cheana a mhaolú, agus cuirfear cosc ag an am céanna ar í a bheith ag leathadh tuilleadh**, agus beidh méadú ar iomaíochas agus beidh níos mó poist agus gníomhaíocht eacnamaíoch mhéadaithe ar fud an gheilleagair mar thoradh air, agus cuirfear feabhas ar cháilíocht bheatha na saoránach ar an mbealach sin. Tá sé sin i gcomhréir le gealltanais an Aontais a rinneadh faoi chuimsiú an Aontais Fuinnimh agus chlár oibre domhanda na haeráide a bunaíodh le Comhaontú Pháras 2015.

Leasú

(10a) Allmhairíonn an tAontas 58 % dá chuid fuinnimh, rud a fhágann ar an allmhaireoir fuinnimh is mó ar domhan é, ar chostas EUR 400 billiún in aghaidh na bliana. Iompórtáiltear 83 % de ghás an Aontais agus níos mó ná 90 % dá chuid ola agus is í an Rúis a sholáthraíonn níos

mó ná 40 % den ghás, agus is í an soláthraí ola agus guaill is mó chuig an Eoraip ^{1a}. Is í an éifeachtúlacht fuinnimh an beart lárnach chun slándáil fuinnimh na hEorpa a mhéadú, ós rud é gurb iad na soláthairtí sin nach n-úsáidtear na soláthairtí fuinnimh is sábháilte. Le gach 1 % den choigilteas fuinnimh a ghnóthófaí, d'fhéadfadh an tAontas laghdú 2.6 % a dhéanamh ar a allmhairí gáis^{1b}. Ba cheart go mbeadh éifeachtúlacht fuinnimh ina príomhghné de shamhail fuinnimh nua Eorpach, agus mar bhunús do chóras fuinnimh Eorpach atá athléimneach, neamhspleách, daonlathach agus lán-inathnuaite.

^{1a} Doiciméad inmheánach oibre de chuid Eurostat agus an Choimisiúin Eorpaigh a ghabhann leis an Teachtaireacht 'Praghsanna agus costais fuinnimh san Eoraip' {COM(2020) 951 final}.

^{1b} Teachtaireacht ón gCoimisiún Eorpach 'Éifeachtúlacht Fuinnimh agus a rannchuidiú le slándáil fuinnimh agus Creat 2030 le haghaidh beartas aeráide agus fuinnimh' {SWD(2014) 255 final} agus {SWD(2014) 256 final}.

Réasúnú

Tá gá leis don loighic inmheánach agus do chomhleanúnachas an téacs.

Leasú 7

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 10 b (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(10b) D'fhéadfaí athghiniúint uirbeach a chothú trí fheabhas a chur ar fheidhmíocht fuinnimh earnálacha an iompair agus na tithíochta, rud atá ríthábhachtach don fhostaíocht, d'fhoirgnimh a fheabhsú agus do

*phatrúin soghluaisteachta agus
inrochtaineachta a athrú, agus do
roghanna níos éifeachtúla agus
inbhuanaithe a chur chun cinn.*

Réasúnú

Tá dlúthbhaint idir an leasú seo agus codanna eile den téacs arna athrú ag an gCoimisiún ina thogra'

Leasú 8

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 11**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(11) Céim chun tosaigh is ea an Treoir seo i dtreo na haeráidneodreachta faoi 2050 , ar Treoir í faoina ndéileálfar le héifeachtúlacht fuinnimh mar fhoinse fuinnimh ann féin. Is prionsabal uileghabhálach é bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh ar cheart a chur san áireamh ar fud na n-earnálacha uile, a théann níos faide ná an córas fuinnimh, ar gach leibhéal, lena n-áirítear san earnáil airgeadais. Ba cheart réitigh éifeachtúlachta fuinnimh a mheas mar an chéad rogha i gcinntí beartais, pleanála agus infheistíochta, agus rialacha nua á leagan síos ar thaobh an tsoláthair agus i réimsí beartais eile. Cé gur cheart bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm gan dochar d'oibleagáidí dlíthiúla, cuspóirí agus prionsabail eile, níor cheart do na nithe sin bac a chur ar a chur i bhfeidhm ná níor cheart iad a dhíolmhú ón bprionsabal a chur i bhfeidhm ach oiread. Ba cheart don Choimisiún a áirithiú gur féidir an éifeachtúlacht fuinnimh agus an fhreagairt don éileamh dul san iomaíocht ar bhonn cothrom leis an acmhainn giniúna. Ní mór feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh a dhéanamh aon uair a bheidís níos cost-éifeachtaí ná réitigh choibhéseacha ó thaobh an tsoláthair de. Ba cheart go gcabhródh sé sin chun leas a bhaint as

Leasú

(11) Céim chun tosaigh is ea an Treoir seo i dtreo na haeráidneodreachta faoi 2050 , ar Treoir í faoina ndéileálfar le héifeachtúlacht fuinnimh mar fhoinse fuinnimh ann féin. Is prionsabal uileghabhálach é bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh ar cheart a chur san áireamh ar fud na n-earnálacha uile, a théann níos faide ná an córas fuinnimh, ar gach leibhéal, lena n-áirítear san earnáil airgeadais. Ba cheart réitigh éifeachtúlachta fuinnimh a mheas mar an chéad rogha i gcinntí beartais, pleanála agus infheistíochta, agus rialacha nua á leagan síos ar thaobh an tsoláthair agus i réimsí beartais eile ***ar choinnioll go n-eascróidh laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa astu in aghaidh an aonaid tomhaltais deiridh fuinnimh.*** Cé gur cheart bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm gan dochar d'oibleagáidí dlíthiúla, cuspóirí agus prionsabail eile, níor cheart do na nithe sin bac a chur ar a chur i bhfeidhm ná níor cheart iad a dhíolmhú ón bprionsabal a chur i bhfeidhm ach oiread. ***Ba cheart bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm ar gach leibhéal cinnteoireachta: leibhéal an Aontais, an leibhéal náisiúnta agus an leibhéal áitiúil. Ar leibhéal an Aontais, cumhdaíodh bunphrionsabal na***

tairbhí iomadúla na héifeachtúlachta fuinnimh don Aontas, go háirithe do na saoránaigh agus do ghnóthaí. Ba cheart cur chun feidhme beart feabhsúcháin éifeachtúlachta fuinnimh a bheith mar thosaíocht chun an bhochtaineacht fuinnimh a mhaolú

héifeachtúlachta fuinnimh le déanaí sa dlí fuinnimh agus aeráide, go háirithe i Rialachán (AE) 347/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle^{1a}, Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle^{1b}, Treoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle^{1c}, agus sa Treoir seo. I réimse an airgeadais, tugadh isteach é freisin i Rialachán (AE) 2020/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle^{1d}. Ba cheart don Choimisiún soiléiriú a thabhairt maidir leis an gcaoi ina molfaidh sé an prionsabal a chur i bhfeidhm maidir leis na codanna eile de bheartas fuinnimh agus aeráide an Aontais agus dá chreataí infheistíochta agus maidir le gach beartas ábhartha eile de chuid an Aontais, mar shampla i réimsí an chomhshaoil, an iompair, agus an airgeadais. Chun bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a dhéanamh lánoibríochtúil agus tosaíocht straitéiseach a dhéanamh de, ba cheart don Choimisiún bearta leormhaithe a dhéanamh chun an rialáil a dhéanamh níos éifeachtúla agus níos éifeachtaí, gan cistí a leithdháileadh ar minic nach mbaintear leas astu de bharr bacainní maorlathacha agus riaracháin; ba cheart don Choimisiún deireadh a chur le hionstraimí atá ag teacht salach ar a chéile agus tús áite a thabhairt don bhearna a laghdú idir uailmhian an Aontais agus cuspóirí náisiúnta nach raibh uailmhianach go leor, de réir mar a cuireadh i láthair sna PNFAnna iad. Ba cheart don Choimisiún a áirithiú gur féidir an éifeachtúlacht fuinnimh agus an fhreagairt don éileamh dul san iomaíocht ar bhonn cothrom leis an acmhainn giniúna. Ní mór feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh a dhéanamh aon uair a bheidís níos cost-éifeachtaí ná réitigh choibhéiseacha ó thaobh an tsoláthair de. Ba cheart go gcabhródh sé sin chun leas a bhaint as tairbhí iomadúla na héifeachtúlachta fuinnimh don Aontas, go háirithe do na saoránaigh agus do ghnóthaí.

Ba cheart cur chun feidhme beart feabhsúcháin éifeachtúlachta fuinnimh a bheith mar thosaíocht chun an bhochtaineacht fuinnimh a mhaolú

^{1a}Rialachán (AE) Uimh. 347/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Aibreán 2013 maidir le treoirlínte le haghaidh bonneagar tras-Eorpach fuinnimh agus lena n-aisghairtear Cinneadh Uimh. 1364/2006/CE agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 713/2009, Rialachán (CE) Uimh. 714/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 (IO L 115, 25.4.2013, lch. 39).

^{1b}Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoracha 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/AE, 2012/27/AE agus 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoracha 2009/119/CE agus (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 328, 21.12.2018, lch. 1).

^{1c}Treoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach don leictreachas agus lena leasaítear Treoir 2012/27/AE (IO L 158, 14.6.2019, lch. 125).

^{1d}Rialachán (AE) 2020/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Meitheamh 2020 maidir le creat a bhunú chun infheistíocht inbhuanaithe a éascú,

Leasú 9

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 11 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(11a) Ós rud é go bhfuil bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh ag croilár córais lena ngabhann geilleagar níos ciorcláí, ba cheart don Choimisiún aird níos mó a thabhairt ar an earnáil foirgníochta atá freagrach as níos mó ná 40 % den ídiú fuinnimh deiridh san Aontas, gan a lua go bhfuil 75 % d'fhoirgnimh an Aontais fós neamhéifeachtúil ó thaobh fuinnimh de. Dá ndéanfaí an chiorclaíocht a chomhtháthú níos fearr in earnáil na tógála, de thairbhe na mbonneagar agus na gcumas teicniúil a bhaineann le foirgneamh, bhainfí amach tréimhsí saoil níos faide chomh maith le hídiú fuinnimh níos ísle, agus leagfaí síos conairí nithiúla dícharbónaithe agus dí-thruaillithe don earnáil sin ag an am céanna.

Réasúinú

Tá dlúthbhaint idir an leasú seo agus codanna eile den téacs arna athrú ag an gCoimisiún ina thogra'

Leasú 10

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 12**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(12) Ba cheart éifeachtúlacht fuinnimh a aithint mar ghné ríthábhachtach agus ba cheart tús áite a thabhairt di agus cinntí infheistíochta á ndéanamh amach anseo i ndáil le bonneagar fuinnimh an Aontais. Ba cheart bunphrionsabal na héifeachtúlachta

(12) Ba cheart éifeachtúlacht fuinnimh a aithint mar ghné ríthábhachtach **maidir le stoc foirgneamh an Aontais a dhícharbónú, chun aeráidneodreacht a bhaint amach faoi 2050 ar a dhéanaí agus chun spriocanna 2030 a chumhdaítear le**

fuinnimh a chur i bhfeidhm tríd an gcur chuige maidir le héifeachtúlacht na gcóras agus peirspictíocht na sochaí a chur san áireamh go príomha. Dá thoradh sin, ba cheart go gcuideodh sé le héifeachtúlacht na n-earnálacha críochúsáide aonair agus an chórais iomlán fuinnimh. Le cur i bhfeidhm an phrionsabail, ba cheart tacú freisin le hinfheistíochtaí i réitigh éifeachtúlachta fuinnimh a rannchuidíonn le cuspóirí comhshaoil a liostaítear i Rialachán (AE) 2020/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵⁰.

Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle^{49a} a bhaint amach agus ba cheart tús áite a thabhairt di agus cinntí infheistíochta á ndéanamh amach anseo i ndáil le bonneagar fuinnimh an Aontais. Ba cheart bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm tríd an gcur chuige maidir le héifeachtúlacht na gcóras, agus gné na sochaí **agus an chomhionannais inscne** á cur san áireamh go príomha. Dá thoradh sin, ba cheart go gcuideodh sé le héifeachtúlacht na n-earnálacha críochúsáide aonair agus an chórais iomlán fuinnimh. Le cur i bhfeidhm an phrionsabail, ba cheart tacú freisin le hinfheistíochtaí i réitigh éifeachtúlachta fuinnimh a rannchuidíonn le cuspóirí comhshaoil a liostaítear i Rialachán (AE) 2020/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.

⁵⁰ IO L 198, 22.6.2020, lch. 13–43.

^{49a} **Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Meitheamh 2021 lena mbunaítear an creat chun aeráidneodracht a bhaint amach agus lena leasaítear Rialacháin (CE) Uimh. 401/2009 agus (AE) 2018/1999 ('An Dlí Aeráide Eorpach')** (IO L 243, 9.7.2021, lch. 1).

⁵⁰ IO L 198, 22.6.2020, lch. 13–43.

Leasú 11

Togra le haghaidh Treorach Aithris 12 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(12a) Déantar an Plean Gníomhaíochta don Gheilleagar Ciorclach a chomhlánú leis an bprionsabal. Má dhéantar táirgí agus bonneagair le haghaidh saolréanna níos faide a dhearadh, nó má dhéantar athúsáid agus athchúrsáil ar amhábhair,

is lú an méid fuinnimh a ídítear agus astaíochtaí gás ceaptha teasa le linn shaolré na dtáirgí agus na mbonneagar. Trí chiorclaíocht a chur i bhfeidhm san earnáil tógála, mar shampla, is féidir comhthairbhí suntasacha a bheith ann i dtéarmaí éifeachtúlacht fuinnimh agus acmhainní, dícharbónú agus dí-thruailliú.

Leasú 12

Togra le haghaidh Treorach Aithris 13

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(13) Sainmhíníodh bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh i Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵¹ agus is dlúthchuid de Straitéis an Aontais Eorpaigh maidir le Comhtháthú Córas Fuinnimh⁵² é. Cé go bhfuil an prionsabal bunaithe ar an gcostéifeachtacht, tá impleachtaí níos leithne ag baint lena chur i bhfeidhm, ar impleachtaí iad a fhéadfaidh a bheith éagsúil ag brath ar na himthosca. D’ullmhaigh an Coimisiún treoirlínte tiomnaithe i dtaca le hoibriú agus cur i bhfeidhm an phrionsabail, *trí* uirlisí sonracha agus samplaí cur i bhfeidhm a mholadh in earnálacha éagsúla. ***Ina theannta sin, d’eisigh an Coimisiún moladh do na Ballstáit a chuireann le ceanglais na Treorach seo agus iarrann sé go ndéanfar gníomhaíochtaí sonracha maidir le cur i bhfeidhm an phrionsabail.***

Leasú

(13) Sainmhíníodh bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh i Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵¹ agus is dlúthchuid de Straitéis an Aontais Eorpaigh maidir le Comhtháthú Córas Fuinnimh⁵² é ***mar aon le Straitéis an ‘Rabharta Athchóiriúcháin’^{52a}***. Cé go bhfuil an prionsabal bunaithe ar an gcostéifeachtacht, tá impleachtaí níos leithne ag baint lena chur i bhfeidhm, ar impleachtaí iad a fhéadfaidh a bheith éagsúil ag brath ar na himthosca. D’ullmhaigh an Coimisiún treoirlínte tiomnaithe ***agus moladh*** i dtaca le hoibriú agus cur i bhfeidhm an phrionsabail, ag moladh uirlisí sonracha agus samplaí cur i bhfeidhm in earnálacha éagsúla agus ***á iarraidh ar*** na Ballstáit gníomhaíochtaí sonracha ***a dhéanamh*** i ndáil le cur i bhfeidhm an phrionsabail. ***Tá liosta sna treoirlínte liosta de na tairbhí agus tionchair chomhshaoil, shóisialta agus eacnamaíocha ba cheart don lucht ceaptha beartas a chur san áireamh, amháil sláinte fheabhsaithe, folláine agus leibhéal compoird, ioncam indiúscartha teaghlach méadaithe, bochtaineacht fuinnimh laghdaithe, astaíochtaí gás ceaptha teasa laghdaithe agus truailliú aeir laghdaithe a bhaineann le húsáid fuinnimh, bainistiú níos fearr agus ídiú***

laghdaithe maidir le foinsí fuinnimh, uisce agus acmhainní eile, brú laghdaithe ar éiceachórais, idiú ábhair laghdaithe, idiú breoslaí iontaise laghdaithe agus infheistíochtaí i bhfoinsí inathnuaite fuinnimh, arb infheistíochtaí iad a bhfuil gá leo chun na spriocanna beartais a leagadh síos a bhaint amach, táirgiúlacht thionsclaíoch mhéadaithe, luach margaidh méadaithe na sócmhainní, athruithe ar OTI agus ar an bhfostaíocht, athruithe ar bhuiséid phoiblí (go háirithe caiteachas ar fhuinneamh agus ar leas sóisialta), nuálaíocht agus iomaíochas feabhsaithe, slándáil agus spleáchas feabhsaithe fuinnimh. Leis an mbunphrionsabal éifeachtúlachta fuinnimh, cuirtear leis na treoirlínte neamhcheangailteacha agus leis an moladh sin, agus cumhdaítear na príomhghnéithe a bhaineann leo sa reachtaíocht. Ba cheart don Choimisiún na treoirlínte agus an moladh a fhorlíonadh le lámhleabhair agus cás-staidéir earnáilsonracha.

⁵¹ Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE, Treoir 2009/73/CE, Treoir 2010/31/AE, Treoir 2012/27/AE agus Treoir 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 2009/119/CE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, PE/55/2018/REV/1, IO L 328, 21.12.2018, lgh. 1–77.

⁵² Straitéis de chuid an Aontais maidir le Comhtháthú Córais Fuinnimh COM(2020)

⁵¹ Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE, Treoir 2009/73/CE, Treoir 2010/31/AE, Treoir 2012/27/AE agus Treoir 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 2009/119/CE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, PE/55/2018/REV/1, IO L 328, 21.12.2018, lgh. 1–77.

⁵² Straitéis de chuid an Aontais maidir le Comhtháthú Córais Fuinnimh COM(2020)

52^a A Renovation Wave for Europe - greening our buildings, creating jobs, improving lives [Rabharta athchóirithe don Eoraip: ár bhfoirgnimh a ghlású, poist a chruthú, saol na ndaoine a fheabhsú] COM(2020) 662 final

Leasú 13

Togra le haghaidh Treorach Aithris 14

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(14) D'fhonn tionchar a imirt, ní mór do chinnteoirí bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach i ngach cinneadh ábhartha beartais, pleanála agus **mórinfheistíochta – is é sin le rá infheistíochtaí mórskála ar mó a luach ná EUR 50 milliún an ceann nó EUR 75 milliún i gcás tionscadail bonneagair iompair** – a mbíonn tionchar acu ar ídiú nó ar sholáthar fuinnimh. Chun cur i bhfeidhm cuí an phrionsabail a áirithiú, ní mór modheolaíocht cheart na hanailíse costais is tairbhe a úsáid, coinníollacha cumasúcháin a leagan síos do réitigh atá éifeachtach ó thaobh fuinnimh de agus faireachán cuí a dhéanamh. D'fhéadfadh solúbthacht ar thaobh an éilimh tairbhí suntasacha a chur ar fáil do thomhaltóirí agus don tsochaí i gcoitinne, feabhas a chur ar éifeachtúlacht na gcóras fuinnimh agus na costais fuinnimh a laghdú, mar shampla trí chostais oibríthe na gcóras a laghdú a mbeidh taraifí níos ísle do na tomhaltóirí uile ann mar thoradh air sin. Ba cheart do na Ballstáit na tairbhí a d'fhéadfadh a bheith ann ó thaobh an éilimh a chur san áireamh agus bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh á chur i bhfeidhm acu agus i gcás inarb ábhartha freagairt don éileamh, stóráil fuinnimh agus réitigh chliste a chur

Leasú

(14) Chun tionchar a imirt, ní mór do chinnteoirí bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach i ngach cinneadh ábhartha beartais, pleanála agus infheistíochta a dhéanann difear, **go díreach nó go hindíreach**, d'ídiú nó do sholáthar fuinnimh. Chun cur i bhfeidhm cuí an phrionsabail a áirithiú, ní mór modheolaíocht cheart na hanailíse costais is tairbhe a úsáid, coinníollacha cumasúcháin a leagan síos do réitigh atá éifeachtach ó thaobh fuinnimh de agus faireachán cuí a dhéanamh. D'fhéadfadh solúbthacht ar thaobh an éilimh tairbhí suntasacha a chur ar fáil do thomhaltóirí agus don tsochaí i gcoitinne, feabhas a chur ar éifeachtúlacht na gcóras fuinnimh agus na costais fuinnimh a laghdú, mar shampla trí chostais oibríthe na gcóras a laghdú a mbeidh taraifí níos ísle do na tomhaltóirí uile ann mar thoradh air sin. Ba cheart do na Ballstáit na tairbhí a d'fhéadfadh a bheith ann ó thaobh an éilimh a chur san áireamh agus bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh á chur i bhfeidhm acu agus i gcás inarb ábhartha freagairt don éileamh, stóráil fuinnimh agus réitigh chliste a chur san áireamh mar chuid dá n-iarrachtaí éifeachtúlacht fuinnimh an chórais chomhtháite fuinnimh a mhéadú.

san áireamh mar chuid dá n-iarrachtaí éifeachtúlacht fuinnimh an chórais chomhtháite fuinnimh a mhéadú.

Leasú 14

Togra le haghaidh Treorach Aithris 15

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(15) Ba cheart bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm ar bhealach comhréireach agus níor cheart forluí ná oibleagáidí ar na Ballstáit atá ag teacht salach ar a chéile a bheith i gceist le ceanglais na Treorach seo, i gcás ina n-áiríthítear cur i bhfeidhm an phrionsabail go díreach le reachtaíocht eile. D'fhéadfadh an cás a bheith amhlaidh i gcás na dtionscadal leasa choitinn a áirítear i liosta an Aontais de bhun [Airteagal 3 de Rialachán GTE-F athbhreithnithe], lena dtugtar isteach na ceanglais chun bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a mheas i bhforbairt agus i measúnú na dtionscadal sin.

Leasú 15

Togra le haghaidh Treorach Aithris 16 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(15) Ba cheart bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm ar bhealach comhréireach agus níor cheart forluí ná oibleagáidí ar na Ballstáit atá ag teacht salach ar a chéile a bheith i gceist le ceanglais na Treorach seo, i gcás ina n-áiríthítear cur i bhfeidhm an phrionsabail go díreach le reachtaíocht eile. ***I measc nithe eile***, d'fhéadfadh an cás a bheith amhlaidh i gcás na dtionscadal leasa choitinn a áirítear i liosta an Aontais de bhun [Airteagal 3 de Rialachán GTE-F athbhreithnithe], lena dtugtar isteach na ceanglais chun bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a mheas i bhforbairt agus i measúnú na dtionscadal sin. ***Ba cheart an prionsabal a chur i bhfeidhm ar gach leibhéal riaracháin laistigh de na Ballstáit ar bhealach comhréireach, i gcomhréir le méid na mBallstát.***

(16a) Sa bhreis ar na bearta atá molta ag an gCoimisiún, agus chun an cuspóir sin a bhaint amach, is gá sainmhíniú a chruthú ar dhaoine/ar chomharsana atá i mbaol a n-eisiaimh shóisialta, ar sainmhíniú é lenar féidir micrealimistéir

laghforbartha a bhrath ar bhealach níos cruinne (limistéir tuaithe agus uirbeacha) atá cuimsithe i limistéir níos forbartha. Ar an mbealach sin, rannchuideodh sé leis na hearnálacha sóisialta is leochailí agus iad siúd atá buailte ag an mbochtaineacht fuinnimh a shainaithint agus a aimsiú , rud a chuideodh leis an gcomhrac in aghaidh éagothromaíochtaí sóisialta a d'fhéadfadh eascairt as cur i bhfeidhm na mbeart éagsúil aeráide.

Réasúnú

Tá dlúthbhaint idir an leasú seo agus codanna eile den téacs arna athrú ag an gCoimisiún ina thogra'

Leasú 16

Togra le haghaidh Treorach Aithris 17

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(17) Ba cheart go mbainfeadh teaghlaigh ísealioncaim agus meánioncaim, custaiméirí leochaileacha, lena n-áirítear úsáideoirí deiridh, daoine atá i mbaol na bochtaineachta fuinnimh nó daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta tairbhe as cur i bhfeidhm bhunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh. Ba cheart bearta éifeachtúlachta fuinnimh a chur chun feidhme mar thosaíocht chun cásanna na ndaoine aonair agus na dteaghlach sin a fheabhsú **nó** chun an bhochtaineacht fuinnimh a mhaolú. Leis an gcur chuige iomlánaíoch i gceapadh beartais agus i gcur chun feidhme beartais agus beart, cuirtear ceangal ar na Ballstáit a áirithiú nach mbeidh aon éifeacht dhíobhálach ag beartais ná ag bearta eile ar na daoine aonair sin ná ar na teaghlaigh sin.

Leasú 17

Leasú

(17) **Go háirithe**, ba cheart go mbainfeadh teaghlaigh ísealioncaim agus meánioncaim, **áitritheoirí réigiún atá faoi mhíbhuntáiste struchtúrach**, custaiméirí leochaileacha, lena n-áirítear úsáideoirí deiridh, daoine atá i mbaol na bochtaineachta fuinnimh nó daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta tairbhe as cur i bhfeidhm bhunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh. Ba cheart bearta éifeachtúlachta fuinnimh a chur chun feidhme mar thosaíocht chun cásanna na ndaoine aonair agus na dteaghlach sin a fheabhsú **agus** chun an bhochtaineacht fuinnimh a mhaolú. Leis an gcur chuige iomlánaíoch i gceapadh beartais agus i gcur chun feidhme beartais agus beart, cuirtear ceangal ar na Ballstáit a áirithiú nach mbeidh aon éifeacht dhíobhálach ag beartais ná ag bearta eile ar na daoine aonair sin ná ar na teaghlaigh sin.

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 17 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(17a) Ní mór go gcuirfí san áireamh i dtograí reachtacha cúinsí atá ag forbairt, agus go háirithe, an ghéarchéim eacnamaíoch agus fuinnimh atá os comhair an Aontais faoi láthair, géarchéim atá ag cur go leor gnólachtaí faoi mhíbhuntáiste iomaíoch agus ag cur le líon na dteaghlach atá i mbaol bochtaineachta. Ba cheart aird ar leith a thabhairt ar ghníomhaíochtaí amhantracha a d'fhéadfadh difear a dhéanamh dó sin agus ba cheart déanamh amhlaidh láithreach.

Réasúnú

Tá dlúthbhaint idir an leasú seo agus codanna eile den téacs arna athrú ag an gCoimisiún ina thogra'

Leasú 18

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 18 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(18a) Faoi chuimsiú na mbeartas éifeachtúlachta fuinnimh, go háirithe in earnáil na bhfoirgneamh, ba cheart na tograí a eascróidh as an athbhreithniú a dhéanfar amach anseo ar Threoir 2010/31/AE maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh a chur san áireamh.

Leasú 19

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 19**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(19) Chun infheistíocht i mbearta

(19) Chun infheistíocht i mbearta

éifeachtúlachta fuinnimh a éascú, is gá bacainní a bhaint chun sprioc éifeachtúlachta fuinnimh uailmhianach a bhaint amach. Cuirfidh fochlár LIFE ‘Aistriú chuig Fuinneamh Glan’ cistiú tiomnaithe ar fáil chun tacú leis an dea-chleachtas san Eoraip maidir le cur chun feidhme beartais éifeachtúlachta fuinnimh chun aghaidh a thabhairt ar na bacainní iompraíochta, margaidh agus rialála ar éifeachtúlacht fuinnimh.

éifeachtúlachta fuinnimh a éascú, is gá **freisin** bacainní a bhaint **agus deimhneacht an mhargaidh a mhéadú** chun sprioc éifeachtúlachta fuinnimh uailmhianach a bhaint amach. Cuirfidh fochlár LIFE ‘Aistriú chuig Fuinneamh Glan’ cistiú tiomnaithe ar fáil chun tacú leis an dea-chleachtas san Eoraip maidir le cur chun feidhme beartais éifeachtúlachta fuinnimh chun aghaidh a thabhairt ar na bacainní iompraíochta, margaidh agus rialála ar éifeachtúlacht fuinnimh. **Éascaítear leis freisin an t-aistriú socheacnamaíoch chuig fuinneamh inbhuanaithe agus rannpháirtíocht na n-údarás áitiúil agus réigiúnach, chomh maith le heagraíochtaí neamhbhrabúis, pobail fuinnimh, agus tomhaltóirí.**

Leasú 20

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 20 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(20a) I bhfianaise luaineachtaí i bpragsanna fuinnimh in 2020-2022 a bheith ag dul i méid mar gheall ar thosca seachtracha nárbh fhéidir a thuar, lena n-áirítear paindéim COVID-19 agus, le déanaí, an cogadh a thosaigh an Rúis san Úcráin, ba cheart don Choimisiún measúnú a dhéanamh ar a inmharthana a bheadh sprioc íosta 45 % maidir le héifeachtúlacht fuinnimh don tréimhse ama chéanna, rud a chuirfeadh ar chumas na hEorpa infheistiócht a dhéanamh ina hacmhainneach iomlán éifeachtúlachta fuinnimh; tá méadú na sprice dírithe freisin ar chosaint i gcoinne teagmhais chomhchosúla amach anseo sa mhargadh fuinnimh domhanda agus ar mhargadh inmheánach fuinnimh de chuid an Aontais féin a chomhdhlúthú.

Réasúnú

Tá dlúthbhaint idir an leasú seo agus codanna eile den téacs arna athrú ag an gCoimisiún ina thogra'

Leasú 21

Togra le haghaidh Treorach Aithris 20 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(20b) Amhail i gcás an acmhainneacht theicniúil don éifeachtúlacht fuinnimh a chur in oiriúint do réiteach inmharthana eacnamaíoch faoi 2030, dá gcuirfí dlús le hinfheistíochtaí san earnáil sin agus dá n-éascófaí aistriú fuinnimh an Aontais ó bhreoslaí iontaise, amhail gual, ola agus gás, leanfaí de phoist bhreise a chruthú, spreagfaí gníomhaíocht eacnamaíoch trí athchóiriú éiceachóras, laghdófaí costais fóntais do thomhaltóirí agus dhéanfaí praghsanna agus luaineacht fuinnimh a chobhsú.

Réasúnú

Tá dlúthbhaint idir an leasú seo agus codanna eile den téacs arna athrú ag an gCoimisiún ina thogra' **Leasú 22**

Togra le haghaidh Treorach Aithris 21

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(21) De réir na réamh-mheastachán, thioctadh laghdú thart ar 45 % faoi 2030⁵⁹ ar astaíochtaí gás ceaptha teasa mar thoradh ar sprioc éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais de 32,5 % do 2030 agus ar ionstraimí beartais eile an chreata atá ann faoi láthair.. Le haghaidh uailmhian mhéadaithe aeráide de laghdú 55 % ar astaíochtaí gás ceaptha teasa faoi 2030, rinneadh measúnú sa mheasúnú tionchair a rinneadh ar an bPlean um Sprioc Aeráide 2030 ar leibhéal na n-iarrachtaí a bheadh ag teastáil sna réimsí éagsúla beartais.

(21) De réir na réamh-mheastachán, thioctadh laghdú thart ar 45 % faoi 2030 ar astaíochtaí gás ceaptha teasa mar thoradh ar sprioc éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais de 32.5 % do 2030 agus ar ionstraimí beartais eile an chreata atá ann faoi láthair.. Le haghaidh uailmhian mhéadaithe aeráide de laghdú 55 % ar astaíochtaí gás ceaptha teasa faoi 2030 ⁵⁹, rinneadh measúnú sa mheasúnú tionchair a rinneadh ar an bPlean um Sprioc Aeráide 2030 ar leibhéal na n-iarrachtaí a bheadh ag teastáil sna réimsí éagsúla beartais.

Thángthas ar an gconclúid ann, maidir leis an mbonnlíne, gurbh é a bhí i gceist leis an sprioc astaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaint amach ar bhealach atá barrmhaith ó thaobh costais de ná laghdú 36-37 % ar a laghad agus laghdú 39-41 % ar a laghad faoi seach a dhéanamh ar thomhaltas fuinnimh deiridh agus ar thomhaltas príomhúil.

Thángthas ar an gconclúid ann, maidir leis an mbonnlíne, gurbh é a bhí i gceist leis an sprioc astaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaint amach ar bhealach atá barrmhaith ó thaobh costais de ná laghdú 36-37 % ar a laghad agus laghdú 39-41 % ar a laghad faoi seach a dhéanamh ar thomhaltas fuinnimh deiridh agus ar thomhaltas príomhúil. ***De réir thuarascáil Bhearna Astaíochtaí is déanaí na Náisiún Aontaithe^{59a}, bheadh téamh domhanda 2.4°C ann mar thoradh ar phleananna aeráide reatha tíortha, cé go bhfuil sé mar aidhm ag Comhaontú Pháras an téamh domhanda a choinneáil faoi bhun 1.5 °C. Dá bhri sin, ag an 26ú Comhdháil de Pháirtithe (COP26) do Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir leis an Athrú Aeráide an 31 Deireadh Fómhair - 13 Samhain 2021, thángthas ar an gconclúid gur cheart do thíortha athbhreithniú a dhéanamh ar an bpleananna chun sprioc 1.5 C a choinneáil indéanta. Tá an fhreagracht ar an Eoraip a áirithiú, ar a laghad, gur féidir a lamháil le dlí earnála an phacáiste ‘Oiriúnach do 55’ go rachfaí thar spriocanna 2030 agus 2050 maidir le hastaíochtaí GCT a leagtar síos i Rialachán (AE) 2021/1119. Bhí luaineacht praghsanna fuinnimh, a bhí ag dul i méid in 2020-2022 mar thoradh ar thosca seachtracha nárbh féidir a thuar, ina rannchuidiú le sprioc inmharthana ó thaobh an gheilleagair de a dhéanamh de sprioc íosta 45 % maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, rud a d’fhág go raibh an Eoraip in ann infheistiocht a dhéanamh ina hacmhainneacht iomlán éifeachtúlachta fuinnimh. Cuideoidh an sprioc mhéadaithe leis na praghsanna fuinnimh agus an luaineacht fuinnimh a chobhsú agus déanfaidh sí margadh inmheánach fuinnimh an Aontais féin a chomhdhlúthú; éascóidh sí aistriú fuinnimh an Aontais ó bhreoslaí iontaise, amhail gual, ola agus gás, coinneoidh sí cruthú post breise ar siúl, spreagfaidh sí gníomhaíocht eacnamaíoch trí athchóiriú***

éiceachóras, agus laghdóidh sí costais fuinnimh do thomhaltóirí.

⁵⁹ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa, chuig Coiste na Réigiún agus chuig an mBanc Eorpach Infheistíochta – Pláinéad Glan do Chách – fis straitéiseach fhadtéarmach Eorpach chun geilleagar rachmasach, nua-aimseartha, iomaíoch agus aeráidneodrach a bhaint amach (COM(2018) 773 final).

⁵⁹ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa, chuig Coiste na Réigiún agus chuig an mBanc Eorpach Infheistíochta – Pláinéad Glan do Chách – fis straitéiseach fhadtéarmach Eorpach chun geilleagar rachmasach, nua-aimseartha, iomaíoch agus aeráidneodrach a bhaint amach (COM(2018) 773 final).

^{59a} Tuarascáil Bhearna Astaíochtaí 2021, Clár Comhshaoil na Náisiún Aontaithe. 59b Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Meitheamh 2021 lena mbunaítear an creat chun aeráidneodracht a bhaint amach agus lena leasaítear Rialacháin (CE) Uimh. 401/2009 agus (AE) 2018/1999 ('An Dlí Aeráide Eorpach') (IO L 243, 9.7.2021, lch. 1).

Leasú 23

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 22**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(22) Socraíodh agus ríomhadh sprioc éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais ar dtús agus úsáid á baint as réamh-mheastacháin Chás Tagartha 2007 do 2030 mar bhunlíne. Leis an athrú ar mhodheolaíocht Eurostat chun cothromaíocht fuinnimh a ríomh agus feabhsuithe ar réamh-mheastacháin samhaltaithe ina dhiaidh sin, is gá an bunlíne a athrú. Dá bhrí sin, agus an cur chuige céanna á úsáid chun an sprioc a shainiú, is é sin le rá é a chur i gcomparáid leis na réamh-mheastacháin bhunlíne amach anseo, leagtar síos

Leasú

(22) Leagtar síos sa Treoir seo uailmhian mhéadaithe éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais, le sprioc 45 % ar a laghad in 2030 i gcomparáid le Cás Tagartha 2007.

uaillmhian sprioc éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais do 2030 i gcomparáid le réamh-mheastacháin Chás Tagartha 2020 do 2030 a léiríonn rannchuidithe náisiúnta ó NECPanna. Leis an mbunlíne nuashonraithe sin, beidh ar an Aontas a uaillmhian maidir le héifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú 9 % ar a laghad in 2030 i gcomparáid le leibhéal na n-iarrachtaí a rinneadh faoi Chás Tagartha 2020. An bealach nua chun leibhéal uaillmhéine spriocanna an Aontais a shloinneadh, ní dhéanann sé dochar do leibhéal iarbhír na n-iarrachtaí a theastaíonn agus comhfhreagraíonn sé do laghdú 36 % i gcás ídiú fuinnimh deiridh agus laghdú 39 % i gcás ídiú fuinnimh phríomhúil faoi seach i gcomparáid le réamh-mheastacháin Chás Tagartha 2007 do 2030.

Leasú 24

Togra le haghaidh Treorach Aithris 24

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(24) Ba cheart an gá don Aontas chun feabhas a chur ar a spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh a shloinneadh in ídiú fuinnimh phríomhúil agus deiridh, atá le baint amach in 2030, lena léirítear leibhéal breise na n-iarrachtaí a éilítear nuair a chuirtear i gcomparáid iad leis na bearta atá i bhfeidhm nó leis na bearta atá beartaithe sna pleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide. Tuairtear le Cás Tagartha 2020 go bhfuil 864 Mtoe d'ídiú fuinnimh deiridh agus 1124 Mtoe d'ídiú fuinnimh phríomhúil le sroicheadh in 2030 (gan teas comhthimpeallach a áireamh agus eitlíocht idirnáisiúnta san áireamh). 787 Mtoe agus 1023 Mtoe faoi seach a bheidh ann in 2030 mar thoradh ar laghdú breise 9 %. ***I gcomparáid le leibhéal 2005, ciallaíonn sé gur cheart laghdú thart ar 23 % a chur ar an ídiú fuinnimh deiridh***

Leasú

(24) Ba cheart an gá don Aontas chun feabhas a chur ar a spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh a shloinneadh in ídiú fuinnimh phríomhúil agus deiridh, atá le baint amach in 2030, lena léirítear leibhéal breise na n-iarrachtaí a éilítear nuair a chuirtear i gcomparáid iad leis na bearta atá i bhfeidhm nó leis na bearta atá beartaithe sna pleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide. Tuairtear le Cás Tagartha 2020 go bhfuil 864 Mtoe d'ídiú fuinnimh deiridh agus 1124 Mtoe d'ídiú fuinnimh phríomhúil le sroicheadh in 2030 (gan teas comhthimpeallach a áireamh agus eitlíocht idirnáisiúnta san áireamh). 787 Mtoe agus 1023 Mtoe faoi seach a bheidh ann in 2030 mar thoradh ar laghdú breise 9 %. Ba cheart do na Ballstáit a rannchuidithe ***ceangailteacha*** a bhunú maidir le sprioc éifeachtúlachta fuinnimh

agus laghdú thart ar 32 % a chur ar an ídiú fuinnimh phríomhúil san Aontas. Níl aon sprioc cheangailteach ar leibhéal na mBallstát i bpeirspictíocht 2020 agus 2030 agus ba cheart do na Ballstáit a rannchuidithe a bhunú maidir le sprioc éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais a bhaint amach agus an fhoirmle dá bhforáiltear sa Treoir seo **á cur san áireamh. Ba cheart saoirse a bheith ag na Ballstáit a gcuspóirí náisiúnta a shocrú bunaithe ar ídiú fuinnimh deiridh nó phríomhúil nó ar choigealtas fuinnimh phríomhúil nó deiridh, nó ar dhéine fuinnimh.** Is éard a dhéanann an Treoir seo an chaoi ar cheart do na Ballstáit a rannchuidithe **náisiúnta** a shloinneadh maidir le sprioc an Aontais a leasú. Ba cheart rannchuidithe na mBallstát i ndáil le sprioc an Aontais a shloinneadh in ídiú fuinnimh deiridh agus phríomhúil chun comhsheasmhacht agus faireachán ar an dul chun cinn a áirithiú. Is gá meastóireacht rialta a dhéanamh ar an dul chun cinn ionsar spriocanna an Aontais do 2030 a bhaint amach agus déantar foráil dó i Rialachán (AE) 2018/1999.

an Aontais a bhaint amach **de réir** na foirmle dá bhforáiltear sa Treoir seo. Is éard a dhéanann an Treoir seo an chaoi ar cheart do na Ballstáit a rannchuidithe a shloinneadh maidir le sprioc an Aontais **a bhaint amach.** Ba cheart rannchuidithe na mBallstát i ndáil le sprioc an Aontais a shloinneadh in ídiú fuinnimh deiridh agus phríomhúil chun comhsheasmhacht agus faireachán ar an dul chun cinn a áirithiú. Is gá meastóireacht rialta a dhéanamh ar an dul chun cinn ionsar spriocanna an Aontais do 2030 a bhaint amach agus déantar foráil dó i Rialachán (AE) 2018/1999. **Chun a chuspóir aeráidneodrachta a bhaint amach faoi 2050, beidh ar an Aontas leanúint air ag cur feabhas ar an éifeachtúlacht fuinnimh tar éis 2030; chun intuarthacht a sholáthar do na gníomhaithe eacnamaíocha agus na rialtais uile agus chun a gcuid muiníne a chothú, ba cheart don Choimisiún tograí a dhéanamh faoi 2025 le haghaidh spriocanna leormhaithe ó thaobh na héifeachtúlachta fuinnimh de tar éis 2030 ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta araon. Ba cheart do na spriocanna sin, amhail spriocanna iomlána nua an Aontais maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa, a bheith bunaithe ar thréimhsí cúig bliana, chun an gealltanas idirnáisiúnta a tugadh ag COP26 a léiriú.**

Leasú 25

Togra le haghaidh Treorach Aithris 27

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(27) Chun dea-shampla a thabhairt, ba cheart don earnáil phoiblí a spriocanna féin maidir le dícharbónú agus éifeachtúlacht fuinnimh a leagan amach. Ba cheart na feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh san earnáil phoiblí a bheith ag teacht leis na hiarrachtaí is gá ar leibhéal an Aontais.

Leasú

(27) Chun dea-shampla a thabhairt, ba cheart don earnáil phoiblí a spriocanna féin maidir le dícharbónú agus éifeachtúlacht fuinnimh a leagan amach. Ba cheart na feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh san earnáil phoiblí a bheith ag teacht leis na hiarrachtaí is gá ar leibhéal an Aontais.

Chun an sprioc ídithe fuinnimh deiridh a chomhlíonadh, ba cheart don Aontas a ídiú fuinnimh deiridh a laghdú 19 % faoi 2030 i gcomparáid leis an meánídiú fuinnimh sna blianta 2017, 2018 agus 2019. Leis an oibleagáid laghdú bliantúil 1,7 % ar a laghad ar ídiú fuinnimh san earnáil phoiblí a bhaint amach, ba cheart go n-áiritheofaí leis sin go gcomhlíonfaidh an earnáil phoiblí a ról eiseamláireach. Coinníonn na Ballstáit solúbthacht iomlán maidir leis an rogha i ndáil le bearta feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh chun an t-ídiú fuinnimh deiridh a laghdú. I gcás ina n-éilítear laghdú bliantúil ar ídiú fuinnimh deiridh, tá ualach riaracháin níos ísle i gceist ná modhanna tomhais a bhunú le haghaidh coigilteas fuinnimh.

Leasú 26

Togra le haghaidh Treorach Aithris 28

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(28) Chun a ndualgas a chomhlíonadh, ba cheart do na Ballstáit díriú ar ídiú deiridh fuinnimh na seirbhísí poiblí agus na suiteálacha uile de chuid comhlachtaí poiblí. Chun raon feidhme na seolaithe a chinneadh, ba cheart do na Ballstáit an sainmhíniú ar údaráis chonartha d'ádh bhforáiltear i dTreoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a chur i bhfeidhm⁶⁰. Is féidir an oibleagáid a chomhlíonadh tríd an ídiú deiridh fuinnimh a laghdú in aon réimse den earnáil phoiblí, lena n-áirítear iompar, foirgnimh phoiblí, cúram sláinte, pleanáil spásúlachta, bainistiú uisce agus cóireáil fuíolluisce, séarachta agus ionú uisce, bainistiú dramhaíola, téamh agus fuarú ceantair, dáileadh, soláthar agus stóráil fuinnimh, soilsíú poiblí, pleanáil bonneagair. Chun an t-ualach riaracháin ar chomhlachtaí poiblí a laghdú, ba cheart do na Ballstáit ardáin dhigiteacha nó uirlisí

Leis an oibleagáid laghdú bliantúil 2 % ar a laghad ar ídiú fuinnimh san earnáil phoiblí a bhaint amach, ba cheart go n-áiritheofaí leis sin go gcomhlíonfaidh an earnáil phoiblí a ról eiseamláireach. Coinníonn na Ballstáit solúbthacht iomlán maidir leis an rogha i ndáil le bearta feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh chun an t-ídiú fuinnimh deiridh a laghdú. I gcás ina n-éilítear laghdú bliantúil ar ídiú fuinnimh deiridh, tá ualach riaracháin níos ísle i gceist ná modhanna tomhais a bhunú le haghaidh coigilteas fuinnimh.

Leasú

(28) Chun a ndualgas a chomhlíonadh, ba cheart do na Ballstáit díriú ar ídiú deiridh fuinnimh na seirbhísí poiblí agus na suiteálacha uile de chuid comhlachtaí poiblí. Chun raon feidhme na seolaithe a chinneadh, ba cheart do na Ballstáit an sainmhíniú ar údaráis chonartha d'ádh bhforáiltear i dTreoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a chur i bhfeidhm⁶⁰. Is féidir an oibleagáid a chomhlíonadh tríd an ídiú deiridh fuinnimh a laghdú in aon réimse den earnáil phoiblí, lena n-áirítear iompar, foirgnimh phoiblí, cúram sláinte, pleanáil spásúlachta, bainistiú uisce agus cóireáil fuíolluisce, séarachta agus ionú uisce, bainistiú dramhaíola, téamh agus fuarú ceantair, dáileadh, soláthar agus stóráil fuinnimh, soilsíú poiblí, pleanáil bonneagair. Chun an t-ualach riaracháin ar chomhlachtaí poiblí a laghdú, ba cheart do na Ballstáit ardáin dhigiteacha nó uirlisí

digiteacha a bhunú chun na sonraí maidir leis an ídiú comhiomlánaithe ó chomhlachtaí poiblí a bhailiú, iad a chur ar fáil go poiblí, agus na sonraí a thuairisciú don Choimisiún.

digiteacha a bhunú chun na sonraí maidir leis an ídiú comhiomlánaithe ó chomhlachtaí poiblí a bhailiú, iad a chur ar fáil go poiblí, agus na sonraí a thuairisciú don Choimisiún. **Agus iad ag comhlíonadh a n-oibleagáide maidir le tomhaltas fuinnimh a laghdú trí aghaidh a thabhairt ar earnáil an iompair phoiblí, ba cheart do na Ballstáit breithniú ar na nithe seo a leanas a chur chun cinn: úsáid na soghluaisteachta comhchoitinne agus comhroinnte, úsáid soghluaisteachta is lú truailliú agus soghluaisteachta níos éifeachtúla, aistriú córa iompair, go háirithe i dtreo córacha éadroma iompair, agus pleanáil níos fearr maidir le soghluaisteacht uirbeach.**

⁶⁰ Treoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le soláthar poiblí agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/18/CE, IO L 94, 28.3.2014, lch. 65.

⁶⁰ Treoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le soláthar poiblí agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/18/CE, IO L 94, 28.3.2014, lch. 65.

Leasú 27

Togra le haghaidh Treorach Aithris 30

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(30) **Moltar do** na húdaráis phoiblí tacaíocht a fháil ó eintitis amhail gníomhaireachtaí fuinnimh inbhuanaithe arna mbunú ar an leibhéal réigiúnach nó áitiúil i gcás inarb infheidhme. Is iondúil a léiríonn eagrú na ngníomhaireachtaí sin riachtanais aonair na n-údarás poiblí i réigiún áirithe nó atá ag feidhmiú i réimse áirithe den earnáil phoiblí. Is féidir le gníomhaireachtaí láraithe freastal ar bhealach níos fearr agus ar bhealach níos éifeachtaí ar bhealaí eile, mar shampla, i mBallstáit bheaga nó láraithe nó i ndáil le gnéithe casta nó trasréigiúnacha amhail téamh agus fuarú ceantair. Is féidir le

Leasú

(30) **Ba cheart do** na húdaráis phoiblí **féachaint le** tacaíocht a fháil ó eintitis amhail gníomhaireachtaí fuinnimh inbhuanaithe arna mbunú ar an leibhéal réigiúnach nó áitiúil i gcás inarb infheidhme. Is iondúil a léiríonn eagrú na ngníomhaireachtaí sin riachtanais aonair na n-údarás poiblí i réigiún áirithe nó atá ag feidhmiú i réimse áirithe den earnáil phoiblí. Is féidir le gníomhaireachtaí láraithe freastal ar bhealach níos fearr agus ar bhealach níos éifeachtaí ar bhealaí eile, mar shampla, i mBallstáit bheaga nó láraithe nó i ndáil le gnéithe casta nó trasréigiúnacha amhail téamh agus fuarú

gníomhaireachtaí fuinnimh inbhuanaithe feidhmiú mar ionaid ilfhreastail de bhun Airteagal 21. Is minic a bhíonn na gníomhaireachtaí sin freagrach as pleananna dícharbónaithe áitiúla nó réigiúnacha a fhorbairt, lena bhféadfaí bearta eile dícharbónaithe a áireamh freisin, amhail coirí breoslaí iontaise a mhalartú, agus tacaíocht a thabhairt d'údaráis phoiblí beartais a bhaineann le fuinneamh a chur chun feidhme. Féadfaidh inniúlachtaí, cuspóirí agus acmhainní soiléire a bheith ag gníomhaireachtaí fuinnimh inbhuanaithe nó eintitis eile i réimse an fhuinnimh inbhuanaithe chun cabhrú leis na húdaráis réigiúnacha agus áitiúla. D'fhéadfaí a mholadh do ghníomhaireachtaí fuinnimh inbhuanaithe breithniú a dhéanamh ar thionscnaimh a glacadh faoi chuimsiú Chúnant na Méaraí, lena dtugtar le chéile rialtais áitiúla atá tiomanta dá ndeoin féin cuspóirí aeráide agus fuinnimh an Aontais a chur chun feidhme, agus tionscnaimh eile atá ann cheana chun na críche sin. Ba cheart na pleananna dícharbónaithe a nascadh le pleananna forbartha críochacha agus ba cheart an measúnú cuimsitheach ar cheart do na Ballstáit a dhéanamh a chur san áireamh iontu.

Leasú 28

Togra le haghaidh Treorach Aithris 31

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(31) Ba cheart do na Ballstáit tacú le comhlachtaí poiblí chun bearta feabhsaithe éifeachtúlacht fuinnimh a phleanáil agus a dhéanamh, lena n-áirítear ag leibhéal áitiúla agus réigiúnacha, trí threoir a sholáthar, deiseanna oiliúna agus forbartha inniúlachta a chur chun cinn agus comhar i measc comhlachtaí poiblí a spreagadh, lena n-áirítear i measc gníomhaireachtaí. Chun na críche sin, d'fhéadfadh na Ballstáit

ceantair. Is féidir le gníomhaireachtaí fuinnimh inbhuanaithe feidhmiú mar ionaid ilfhreastail de bhun Airteagal 21. Is minic a bhíonn na gníomhaireachtaí sin freagrach as pleananna dícharbónaithe áitiúla nó réigiúnacha a fhorbairt, lena bhféadfaí bearta eile dícharbónaithe a áireamh freisin, amhail coirí breoslaí iontaise a mhalartú, agus tacaíocht a thabhairt d'údaráis phoiblí beartais a bhaineann le fuinneamh a chur chun feidhme. Féadfaidh inniúlachtaí, cuspóirí agus acmhainní soiléire a bheith ag gníomhaireachtaí fuinnimh inbhuanaithe nó eintitis eile i réimse an fhuinnimh inbhuanaithe chun cabhrú leis na húdaráis réigiúnacha agus áitiúla. D'fhéadfaí a mholadh do ghníomhaireachtaí fuinnimh inbhuanaithe breithniú a dhéanamh ar thionscnaimh a glacadh faoi chuimsiú Chúnant na Méaraí, lena dtugtar le chéile rialtais áitiúla atá tiomanta dá ndeoin féin cuspóirí aeráide agus fuinnimh an Aontais a chur chun feidhme, agus tionscnaimh eile atá ann cheana chun na críche sin. Ba cheart na pleananna dícharbónaithe a nascadh le pleananna forbartha críochacha agus ba cheart an measúnú cuimsitheach ar cheart do na Ballstáit a dhéanamh a chur san áireamh iontu.

Leasú

(31) Ba cheart do na Ballstáit tacú le comhlachtaí poiblí chun bearta feabhsaithe éifeachtúlacht fuinnimh a phleanáil agus a dhéanamh, lena n-áirítear ag leibhéal áitiúla agus réigiúnacha, ***trí thacaíocht airgeadais agus theicniúil*** a sholáthar ***agus trí pleananna a thíolacadh lena dtugtar aghaidh ar an easpa lucht saothair is gá do gach céim den aistriú glas, lena n-áirítear daoine ceirde mar aon le***

lárionaid náisiúnta inniúlachta a bhunú maidir le saincheisteanna casta, amhail comhairle a chur ar ghníomhaireachtaí áitiúla nó réigiúnacha fuinnimh maidir le téamh nó fuarú ceantair.

saineolaithe teicneolaíochta glasa ardoilte, eolaithe feidhmeacha agus nuálaithe. Ba cheart do na Ballstáit a mholadh do chomhlachtaí poiblí na sochair níos leithne, sa bhreis ar choigilteas fuinnimh, a chur san áireamh, amhail cáilíocht chomhshaoil laistigh chomh maith le feabhas a chur ar cháilíocht saoil, go háirithe i scoileanna, i dtithe altranais, in ospidéal agus i dtithíocht shóisialta. Ba cheart do na Ballstáit treoirlínte a sholáthar lena gcuirfí forbairt inniúlachtaí agus deiseanna oiliúna chun cinn agus lena spreagfaí comhar i measc comhlachtaí poiblí. Chun na críche sin, d'fhéadfadh na Ballstáit lárionaid náisiúnta inniúlachta a bhunú maidir le saincheisteanna casta, amhail comhairle a chur ar ghníomhaireachtaí áitiúla nó réigiúnacha fuinnimh maidir le téamh nó fuarú ceantair.

Leasú 29

Togra le haghaidh Treorach Aithris 32

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(32) Is iad foirgnimh, an earnáil iompair mar aon leis an earnáil tionsclaíochta na hearnálacha is mó a úsáideann fuinneamh agus is iad na hearnálacha sin an phríomhfhoinsé astaíochtaí.⁶¹ Tá foirgnimh freagrach as thart ar 40 % d'ídiú fuinnimh iomlán an Aontais agus as 36 % dá n-astaíochtaí gás ceaptha teasa ó fhuinneamh.⁶² Sa Teachtaireacht ón gCoimisiún dar teideal 'Rabharta Athchóiriúcháin'⁶³, tugtar aghaidh ar dhúshlán na héifeachtúlachta acmhainní agus na héifeachtúlachta fuinnimh agus na hinacmhainneachta in earnáil na tógála agus is é is aidhm don teachtaireacht an ráta athchóirithe a mhéadú faoi dhó. Díríonn sé ar na foirgnimh is measa feidhmíocht, ar an mbochtaineacht fuinnimh agus ar fhoirgnimh phoiblí.

Leasú

(32) Is iad foirgnimh, an earnáil iompair mar aon leis an earnáil tionsclaíochta na hearnálacha is mó a úsáideann fuinneamh agus is iad na hearnálacha sin an phríomhfhoinsé astaíochtaí.⁶¹ Tá foirgnimh freagrach as thart ar 40 % d'ídiú fuinnimh iomlán an Aontais agus as 36 % dá n-astaíochtaí gás ceaptha teasa ó fhuinneamh.⁶² Sa Teachtaireacht ón gCoimisiún dar teideal 'Rabharta Athchóiriúcháin'⁶³, tugtar aghaidh ar dhúshlán na héifeachtúlachta acmhainní agus na héifeachtúlachta fuinnimh agus na hinacmhainneachta in earnáil na tógála agus is é is aidhm don teachtaireacht an ráta athchóirithe a mhéadú faoi dhó. Díríonn sé ar na foirgnimh is measa feidhmíocht, ar an mbochtaineacht fuinnimh agus ar fhoirgnimh phoiblí **agus**

Thairis sin, tá foirgnimh ríthábhachtach chun go mbainfear cuspóir de chuid an Aontais aeráidneodracht a bhaint amach faoi 2050. Tá sciar mór den stoc foirgneamh i bhfoirgnimh atá faoi úinéireacht comhlachtaí poiblí agus tá ard-infheictheacht ag baint leo sa saol poiblí. Dá bhrí sin, is iomchuí ráta bliantúil athbhreithnithe a shocrú maidir leis na foirgnimh atá faoi úinéireacht comhlachtaí poiblí ar chríoch Ballstáit chun **a bhfeidhmíocht fuinnimh a uasghrádú**. Iarrtar ar na Ballstáit ráta athchóirithe níos airde a shocrú, nuair is costéifeachtach faoi chuimsiú an athchóirithe ar a stoc foirgneamh i gcomhréir lena Straitéisí fadtéarmacha athchóirithe nó le pleananna náisiúnta athchóirithe. Níor cheart gur dochar an ráta athchóirithe do na hoibleagáidí maidir le foirgnimh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh (NZE Banna) a leagtar amach i Treoir 2010/31/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.⁶⁴ Le linn an chéad athbhreithnithe eile a dhéanfar ar Threoir 2010/31/AU, ba cheart don Choimisiún measúnú a dhéanamh ar an dul chun cinn atá déanta ag na Ballstáit maidir leis an athchóiriú ar fhoirgnimh na gcomhlachtaí poiblí. Ba cheart don Choimisiún féachaint le togra reachtach a chur isteach chun an ráta athchóirithe a athbhreithniú, agus an dul chun cinn atá bainte amach ag na Ballstáit, forbairtí eacnamaíocha nó teicniúla suntasacha á gcur san áireamh nó i gcás ina bhfuil gá leis, gealltanais an Aontais maidir le dícharbónú agus truailliú nialasach. Déanann an oibleagáid foirgnimh na **gcomhlachtaí poiblí** a athchóiriú sa Treoir seo an Treoir sin a chomhlánú, lena gceanglaítear ar na Ballstáit a áirithiú agus athchóiriú mór á dhéanamh ar fhoirgnimh atá ann cheana, go ndéanfar **mór-uasghrádú** ar fheidhmíocht fuinnimh na bhfoirgneamh chun go gcomhlíonfaidh siad na ceanglais maidir le NZE Banna.

bonneagar sóisialta. Thairis sin, tá foirgnimh ríthábhachtach chun go mbainfear cuspóir de chuid an Aontais aeráidneodracht a bhaint amach faoi 2050. Tá sciar mór den stoc foirgneamh i bhfoirgnimh atá faoi úinéireacht comhlachtaí poiblí **agus i bhfoirgnimh a sholáthraíonn seirbhísí sóisialta, amhail oideachas (naíonraí, scoileanna, ollscoileanna), sláinte (ospidéal agus saoráidí eile cúraim sláinte) agus cúnamh sóisialta (tithíocht shóisialta, agus ionaid phobail a fhreastalaíonn ar dhaoine óga, ar dhaoine scothaosta, nó ar dhaoine ar ioncam íseal)**, agus tá ard-infheictheacht ag baint leo sa saol poiblí. Dá bhrí sin, is iomchuí ráta bliantúil athchóirithe **domhain** a shocrú le haghaidh foirgnimh atá faoi úinéireacht comhlachtaí poiblí **agus foirgnimh a chomhlíonann feidhm seirbhíse sóisialta chun iad a chlaochlú ina bhfoirgnimh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh de nó ina bhfoirgnimh atá saor ó astaíochtaí**. **Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh an cistiú is gá ag na heintitis phríobháideacha a bhfuil foirgnimh acu a chomhlíonann feidhm seirbhíse sóisialta chun an oibleagáid maidir leis an ráta bliantúil athchóirithe a chomhlíonadh, chun cosc a chur leis an gcíos agus na táillí a bhaineann le húsáid na bhfoirgneamh sin a bheith á méadú mar thoradh ar an athchóiriú**. Iarrtar ar na Ballstáit ráta athchóirithe níos airde a shocrú, nuair is costéifeachtach faoi chuimsiú an athchóirithe ar a stoc foirgneamh i gcomhréir lena Straitéisí fadtéarmacha athchóirithe nó le pleananna náisiúnta athchóirithe. Níor cheart gur dochar an ráta athchóirithe do na hoibleagáidí maidir le foirgnimh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh (NZE Banna) a leagtar amach i Treoir 2010/31/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.⁶⁴ Le linn an chéad athbhreithnithe eile a dhéanfar ar Threoir 2010/31/AU, ba cheart don Choimisiún measúnú a dhéanamh ar an dul

chun cinn atá déanta ag na Ballstáit maidir leis an athchóiriú ar fhoirgnimh na gcomhlachtaí poiblí. Ba cheart don Choimisiún féachaint le togra reachtach a chur isteach chun an ráta athchóirithe a athbhreithniú, agus an dul chun cinn atá bainte amach ag na Ballstáit, forbairtí eacnamaíocha nó teicniúla suntasacha á gcur san áireamh nó i gcás ina bhfuil gá leis, gealltanais an Aontais maidir le dícharbónú agus truailliú nialasach. An oibleagáid sa Treoir seo maidir le hathchóiriú *domhan* a dhéanamh ar fhoirgnimh *atá faoi úinéireacht údarás poiblí agus ar fhoirgnimh atá faoi úinéireacht phríobháideach agus a sholáthraíonn bonneagar sóisialta*, déanann sí an Treoir sin a chomhlánú, lena gceanglaítear ar na Ballstáit a áirithiú, agus athchóiriú *suntasach* á dhéanamh ar fhoirgnimh atá ann cheana, go ndéanfar uasghrádú ar fheidhmíocht fuinnimh na bhfoirgneamh chun go gcomhlíonfaidh siad na ceanglais maidir le NZEBanna.

⁶¹ COM/2020/562 final.

⁶² Féach IRP, Éifeachtúlacht Acmhainní agus an tAthrú Aeráide, 2020, agus Tuarascáil Bhearna Astaíochtaí 2019 na Náisiún Aontaithe. Tagraíonn na figiúirí sin d'úsáid agus d'oibriú foirgneamh, lena n-áirítear astaíochtaí indíreacha san earnáil cumhachta agus teasa, ní dá saolré iomlán. Meastar gurb ionann an carbón corpraithe i dtáirgí foirgníochta agus thart ar 10 % d'iomlán na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa ar fud an domhain.

⁶³ COM/2020/662 final.

⁶⁴ Treoir 2010/31/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Bealtaine 2010 maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh (IO L 153, 18.6.2010, lch. 13).

⁶¹ COM/2020/562 final.

⁶² Féach IRP, Éifeachtúlacht Acmhainní agus an tAthrú Aeráide, 2020, agus Tuarascáil Bhearna Astaíochtaí 2019 na Náisiún Aontaithe. Tagraíonn na figiúirí sin d'úsáid agus d'oibriú foirgneamh, lena n-áirítear astaíochtaí indíreacha san earnáil cumhachta agus teasa, ní dá saolré iomlán. Meastar gurb ionann an carbón corpraithe i dtáirgí foirgníochta agus thart ar 10 % d'iomlán na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa ar fud an domhain.

⁶³ COM/2020/662 final.

⁶⁴ Treoir 2010/31/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Bealtaine 2010 maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh (IO L 153, 18.6.2010, lch. 13).

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 32 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(32a) Ní mór athchóiriú iomlánaíoch ar an struchtúr foirgnimh ina iomláine a bheith i gceist leis an athchóiriú sin san earnáil tógála a bheith ina. Áirítear sa struchtúr sin: imchlúdaigh foirgneamh (dion agus aghaidh), scáthú, rialú aerála, etc... . Bheadh éileamh níos ísle ar fhuinneamh mar thoradh air sin, go háirithe i bhfoirgnimh a tógadh ó aimsir an Dara Cogadh Domhanda, agus, dá bhrí sin, chuirfí san áireamh, ar bhealach níos éifeachtúla, an pobal atá i mbaol an eisiaimh, arb iad is mó a bhuaitear ag an mbochtaineacht fuinnimh san Aontas, agus sheachnófaí an treocht maidir le soghluaisteacht teaghlach idir limistéir thuaithe, limistéir fho-uirbeacha agus limistéir uirbeacha agus sheachnófaí, mar sin, an méadú a d'fhéadfaí a fhorchur ar phraghsanna tithíochta, agus sheachnófaí na hsastaíochtaí gás ceaptha teasa a bheadh ann dá bharr sin trí úsáid an iompair phríobháidigh a mhéadú.

Réasúnú

Tá dlúthbhaint idir an leasú seo agus codanna eile den téacs arna athrú ag an gCoimisiún ina thogra'

Leasú 31

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 34**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(34) Sa bhliain 2020, tá níos mó ná leath de dhaonra an domhain ina chónaí i gceantair uirbeacha. Meastar go sroichfidh an figiúr sin 68 % faoi 2050⁶⁵. Ina theannta sin, tá leath de na bonneagair uirbeacha faoi 2050 fós le tógáil⁶⁶. Is ionaid atá tábhachtach ó thaobh na gníomhaíochta eacnamaíche, na giniúna, na nuálaíochta

(34) Sa bhliain 2020, tá níos mó ná leath de dhaonra an domhain ina chónaí i gceantair uirbeacha. Meastar go sroichfidh an figiúr sin 68 % faoi 2050⁶⁵. Ina theannta sin, tá leath de na bonneagair uirbeacha faoi 2050 fós le tógáil⁶⁶. **Is féidir le bonneagar glas agus bonneagar gorm rannchuidiú le spriocanna atá tíosach ar**

agus teicneolaíochtaí nua de iad cathracha agus ceantair uirbeacha. Tá tionchar ag cathracha ar chaighdeán saoil na saoránach atá ina gcónaí iontu nó atá ag obair iontu. Ba cheart do na Ballstáit tacaíocht theicniúil agus airgeadais a thabhairt do na bardais. Tá cuir chuige chomhtháite maidir le coigealtas agus soláthar fuinnimh curtha i bhfeidhm ag roinnt bardas agus ag comhlachtaí poiblí eile sna Ballstáit cheana féin, mar shampla, trí phleananna gníomhaíochta maidir le fuinneamh inbhuanaithe, amhail na pleananna a forbraíodh faoi thionscnamh Chúnant na Méaraí, agus cuir chuige chomhtháite uirbeacha a théann níos faide ná idirghabhálacha aonair i bhfoirgnimh nó modhanna iompair.

fhuinneamh a bhaint amach agus le feidhmíocht foirgneamh atá níos éifeachtúla ó thaobh fuinnimh de. Is féidir le díonta glasa an fuinneamh is gá don téamh agus don fhuarú a laghdú agus rannchuidiú leis an mbithéagsúlacht i limistéir uirbeacha, agus sineirgí tábhachtacha á gcruthú agus réimse leathan seirbhísí sóisialta á sholáthar.^{64a}

Is ionaid atá tábhachtach ó thaobh na gníomhaíochta eacnamaíche, na giniúna, na nuálaíochta agus teicneolaíochtaí nua de iad cathracha agus ceantair uirbeacha. Tá tionchar ag cathracha ar chaighdeán saoil na saoránach atá ina gcónaí iontu nó atá ag obair iontu. Ba cheart do na Ballstáit tacaíocht theicniúil agus airgeadais a thabhairt do na bardais. Tá cuir chuige chomhtháite maidir le coigealtas agus soláthar fuinnimh curtha i bhfeidhm ag roinnt bardas agus ag comhlachtaí poiblí eile sna Ballstáit cheana féin, mar shampla, trí phleananna gníomhaíochta maidir le fuinneamh inbhuanaithe, amhail na pleananna a forbraíodh faoi thionscnamh Chúnant na Méaraí, agus cuir chuige chomhtháite uirbeacha a théann níos faide ná idirghabhálacha aonair i bhfoirgnimh nó modhanna iompair.

⁶⁵ <https://www.unfpa.org/world-population-trends>

⁶⁶

https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf

^{64a}

https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/SWD_2019_193_F1_STAFF_WORKING_PAPER_EN_V4_P1_1024_680.PDF *Cities*

⁶⁵ <https://www.unfpa.org/world-population-trends>

⁶⁶

https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf

Leasú 32

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 37**

(37) Tá sé tábhachtach freisin go ndéanfaidh na Ballstáit faireachán ar an gcaoi a gcuireann na húdaráis chonarhacha agus na heintitis chonarhacha na ceanglais éifeachtúlachta fuinnimh san áireamh i soláthar táirgí, foirgneamh, oibreacha agus seirbhísí trína áirithiú go gcuirfear ar fáil go poiblí faisnéis faoin tionchar ar éifeachtúlacht fuinnimh atá ag na daoine sin a fhaigheann tairiscintí os cionn na dtairseach dá dtagraítear sna treoracha soláthair. Leis sin, is féidir le páirtithe leasmhara agus saoránaigh measúnú a dhéanamh ar ról na hearnála poiblí maidir le bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a áirithiú i soláthar poiblí ar bhealach trédhearcach.

(37) Tá sé tábhachtach freisin go ndéanfaidh na Ballstáit faireachán ar an gcaoi a gcuireann na húdaráis chonarhacha agus na heintitis chonarhacha na ceanglais éifeachtúlachta fuinnimh san áireamh i soláthar táirgí, foirgneamh, oibreacha agus seirbhísí trína áirithiú go gcuirfear ar fáil go poiblí faisnéis faoin tionchar ar éifeachtúlacht fuinnimh **agus ar na sochair shóisialta áitiúla** atá ag na daoine sin a fhaigheann tairiscintí os cionn na dtairseach dá dtagraítear sna treoracha soláthair. Leis sin, is féidir le páirtithe leasmhara agus saoránaigh measúnú a dhéanamh ar ról na hearnála poiblí maidir le bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a áirithiú i soláthar poiblí ar bhealach trédhearcach.

Leasú 33

Togra le haghaidh Treorach Aithris 38

(38) Sainaithnítear sa Chomhaontú Glas don Eoraip ról an gheilleagair chiorclaigh i ndáil le rannchuidiú le cuspóirí foriomlána dícharbónaithe an Aontais. Is féidir leis an earnáil phoiblí rannchuidiú leis na cuspóirí sin trína gcumhacht ceannaigh a úsáid, **i gcás inarb iomchuí**, chun táirgí, foirgnimh, seirbhísí agus oibreacha atá neamhdhíobhálach don chomhshaol a roghnú trí uirlisí atá ar fáil le haghaidh soláthar poiblí glas, agus ar an gcaoi sin rannchuidiú tábhachtach a dhéanamh chun laghdú a dhéanamh ar ídiú fuinnimh agus ar an tionchar ar an gcomhshaol.

(38) Sainaithnítear sa Chomhaontú Glas don Eoraip ról an gheilleagair chiorclaigh i ndáil le rannchuidiú le cuspóirí foriomlána dícharbónaithe an Aontais. Is féidir leis an earnáil phoiblí rannchuidiú leis na cuspóirí sin trína gcumhacht ceannaigh a úsáid, i gcás inarb iomchuí, chun táirgí, foirgnimh, seirbhísí, agus oibreacha atá neamhdhíobhálach don chomhshaol a roghnú trí uirlisí atá ar fáil le haghaidh soláthar poiblí glas, agus ar an gcaoi sin rannchuidiú tábhachtach a dhéanamh chun laghdú a dhéanamh ar ídiú fuinnimh agus ar an tionchar ar an gcomhshaol.

Leasú 34

Togra le haghaidh Treorach Aithris 39

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(39) Tá sé tábhachtach go dtabharfaidh na Ballstáit an tacaíocht is gá do chomhlachtaí poiblí maidir le glacadh ceanglas éifeachtúlachta fuinnimh sa soláthar poiblí agus, *i gcás inarb iomchuí*, úsáid a bhaint as soláthar poiblí glas, trí na treoirlínte agus na modheolaíochtaí is gá a sholáthar maidir leis an measúnú ar chostais saolré, agus ar thionchair agus costais ar an gcomhshaol. Táthar ag súil go n-éascófar le uirlisí dea-cheaptha, go háirithe uirlisí digiteacha, na nósanna imeachta soláthair agus go laghdófar na costais riaracháin go háirithe i mBallstáit bheaga nach mbeadh acmhainneacht leordhóthanach acu chun tairiscintí a ullmhú. I ndáil leis sin, ba cheart do na Ballstáit úsáid uirlisí digiteacha agus comhar i measc na n-údarás conarthach a chur chun cinn lena n-áirítear thar theorainneacha chun dea-chleachtas a roinnt.

Leasú 35

Togra le haghaidh Treorach Aithris 41

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(41) Leis an acmhainneacht téite domhanda le linn na saolré iomláine tomhaistear na hastaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaineann leis an bhfoirgneamh ag céimeanna éagsúla le linn a shaolré. Dá bhrí sin, déanann sé tomhas ar rannchuidiú foriomlán an fhoirgnimh le hastaíochtaí a chuireann leis an athrú aeráide. Tagraítear dó sin uaireanta mar mheasúnú ar an lorg carbóin nó tomhas carbóin saolré. Tugtar le chéile ann na hastaíochtaí carbóin atá cuimsithe in ábhair thógála le hastaíochtaí díreacha agus indíreacha ón gcéim úsáide.

Leasú

(39) Tá sé tábhachtach go dtabharfaidh na Ballstáit an tacaíocht is gá do chomhlachtaí poiblí maidir le glacadh ceanglas éifeachtúlachta fuinnimh sa soláthar poiblí agus, *i gcás inarb iomchuí*, úsáid a bhaint as soláthar poiblí glas, trí na treoirlínte agus na modheolaíochtaí is gá a sholáthar maidir leis an measúnú ar chostais saolré, agus ar thionchair agus costais ar an gcomhshaol. Táthar ag súil go n-éascófar le uirlisí dea-cheaptha, go háirithe uirlisí digiteacha, na nósanna imeachta soláthair agus go laghdófar na costais riaracháin go háirithe i mBallstáit bheaga nach mbeadh acmhainneacht leordhóthanach acu chun tairiscintí a ullmhú. I ndáil leis sin, ba cheart do na Ballstáit úsáid uirlisí digiteacha agus comhar i measc na n-údarás conarthach a chur chun cinn lena n-áirítear thar theorainneacha chun dea-chleachtas a roinnt.

Leasú

(41) Leis an acmhainneacht téite domhanda le linn na saolré iomláine tomhaistear na hastaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaineann leis an bhfoirgneamh ag céimeanna éagsúla le linn a shaolré. Dá bhrí sin, déanann sé tomhas ar rannchuidiú foriomlán an fhoirgnimh le hastaíochtaí a chuireann leis an athrú aeráide. Tagraítear dó sin uaireanta mar mheasúnú ar an lorg carbóin nó tomhas carbóin saolré. Tugtar le chéile ann na hastaíochtaí carbóin atá cuimsithe in ábhair thógála le hastaíochtaí díreacha agus indíreacha ón gcéim úsáide.

Is banc ábhair suntasach iad foirgnimh, is stórtha d'acmhainní atá dian ar charbón iad thar na blianta fada, agus dá bhrí sin, tá sé tábhachtach féachaint ar dhearaí lena n-éascófar athúsáid agus athchúrsáil sa todhchaí ag deireadh an tsaoil oibríochtúil.

Leasú 36

Togra le haghaidh Treorach Aithris 45

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(45) Ba cheart an oibleagáid arna bunú leis an Treoir seo a mhéadú agus ba cheart feidhm a bheith aici tar éis 2030. Áirithítear leis sin cobhsaíocht d'infheisteoirí agus spreagfar, ar an mbealach sin, infheistíochtaí fadtéarmacha agus bearta fadtéarmacha éifeachtúlachta fuinnimh, amhail athchóiriú domhain foirgneamh agus é mar chuspóir fadtéarmach na foirgnimh atá ann faoi láthair a aistriú go NZEBanna agus sin a dhéanamh ar bhealach costéifeachtach. Tá ról tábhachtach ag an oibleagáid maidir le coigilteas fuinnimh i ndáil le cruthú fáis áitiúil, poist, liomaíochas agus maidir leis an mbochtaineacht fuinnimh a mhaolú. Ba cheart a áirithiú leis go mbeidh an tAontas in ann a chuid cuspóirí fuinnimh agus aeráide a bhaint amach trí dheiseanna breise a chruthú agus chun an nasc idir idiú fuinnimh agus fás a bhriseadh. Tá comhar leis an earnáil phríobháideach tábhachtach chun measúnú a dhéanamh ar na coinníollacha ar féidir infheistiú príobháideach le haghaidh tionscadail éifeachtúlachta fuinnimh a dhíghlasáil agus chun múnlaí nua ioncaim a fhorbairt do nuálaíocht i réimse na héifeachtúlachta fuinnimh.

Is banc ábhair suntasach iad foirgnimh, is stórtha d'acmhainní atá dian ar charbón iad thar na blianta fada, agus dá bhrí sin, tá sé tábhachtach féachaint ar dhearaí lena n-éascófar athúsáid agus athchúrsáil sa todhchaí ag deireadh an tsaoil oibríochtúil, ***agus an déine carbóin atá in earnáil na bhfoirgneamh cheana a laghdú.***

Leasú

(45) Ba cheart an oibleagáid arna bunú leis an Treoir seo a mhéadú agus ba cheart feidhm a bheith aici tar éis 2030. Áirithítear leis sin cobhsaíocht d'infheisteoirí agus spreagfar, ar an mbealach sin, infheistíochtaí fadtéarmacha agus bearta fadtéarmacha éifeachtúlachta fuinnimh, amhail athchóiriú domhain foirgneamh agus é mar chuspóir fadtéarmach na foirgnimh atá ann faoi láthair a aistriú go NZEBanna agus sin a dhéanamh ar bhealach costéifeachtach. ***I láthair na huaire, ní dhéantar athchóiriú domhain a chuireann feabhas 60 % ar a laghad ar fheidhmíocht fuinnimh foirgnimh ach in 0.2 % den stoc foirgneamh, agus is ní chuirtear feabhas suntasach ar éifeachtúlacht fuinnimh ach sa chúigiú cuid de na cásanna.*** Tá ról tábhachtach ag an oibleagáid maidir le coigilteas fuinnimh i ndáil le cruthú fáis áitiúil, poist, liomaíochas agus maidir leis an mbochtaineacht fuinnimh a mhaolú. Ba cheart a áirithiú leis go mbeidh an tAontas in ann a chuid cuspóirí fuinnimh agus aeráide a bhaint amach trí dheiseanna breise a chruthú agus chun an nasc idir idiú fuinnimh agus fás a bhriseadh. Tá comhar leis an earnáil phríobháideach tábhachtach chun measúnú a dhéanamh ar na coinníollacha ar féidir infheistiú príobháideach le haghaidh tionscadail

éifeachtúlachta fuinnimh a dhíghlasáil agus chun múnlaí nua ioncaim a fhorbairt do nuálaíocht i réimse na héifeachtúlachta fuinnimh.

Leasú 37

Togra le haghaidh Treorach Aithris 46

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(46) Bíonn tionchar dearfach ag bearta feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh freisin ar cháilíocht an aeir, mar cuidítear, le níos mó foirgneamh atá éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de, leis an éileamh ar bhreoslaí téimh, lena n-áirítear breoslaí téimh soladacha, a laghdú. Dá bhrí sin, le bearta éifeachtúlachta fuinnimh, cuidítear le feabhas a chur ar cháilíocht an aeir laistigh agus lasmuigh agus cuidítear le cuspóirí bheartas an Aontais maidir le cáilíocht an aeir a bhaint amach ar bhealach costéifeachtach, mar a bunaíodh go háirithe le Treoir (AE) 2016/2284 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷⁰.

⁷⁰ Treoir (AE) 2016/2284 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2016 maidir le hastaíochtaí náisiúnta truailleán áirithe san aer a laghdú lena leasaítear Treoir 2003/35/CE agus lena n-aisghairtear Treoir 2001/81/CE (IO L 344, 17.12.2016, lch. 1).

Leasú

(46) Bíonn tionchar dearfach ag bearta feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh freisin ar cháilíocht an aeir, mar cuidítear, le níos mó foirgneamh atá éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de, leis an éileamh ar bhreoslaí téimh, lena n-áirítear breoslaí téimh soladacha, a laghdú. Dá bhrí sin, le bearta éifeachtúlachta fuinnimh, cuidítear le feabhas a chur ar cháilíocht an aeir laistigh agus lasmuigh agus cuidítear le cuspóirí bheartas an Aontais maidir le cáilíocht an aeir a bhaint amach ar bhealach costéifeachtach, mar a bunaíodh go háirithe le Treoir (AE) 2016/2284 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷⁰. ***Ba cheart go n-áireofaí freisin sna bearta chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú de bhun na Treorach seo straitéis chun úsáid breoslaí soladacha a laghdú agus chun truailleán laistigh agus lasmuigh a laghdú. Ba cheart spriocanna laghdaithe nochta a chur chun feidhme ar an leibhéal áitiúil agus réigiúnach i gcás ina bhfuil úsáid breoslaí téimh soladacha mar chuid den mheascán fuinnimh áitiúil nó réigiúnach.***

⁷⁰ Treoir (AE) 2016/2284 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2016 maidir le hastaíochtaí náisiúnta truailleán áirithe san aer a laghdú lena leasaítear Treoir 2003/35/CE agus lena n-aisghairtear Treoir 2001/81/CE (IO L 344, 17.12.2016, lch. 1).

Leasú 38

Togra le haghaidh Treorach Aithris 47

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(47) Ceanglaítear ar na Ballstáit coigilteas carnach fuinnimh críochúsáide a bhaint amach don tréimhse oibleagáide iomlán suas go dtí 2030, rud atá coibhéiseach le coigilteas bliantúil nua de 0,8 % ar a laghad den ídiú fuinnimh deiridh go dtí an 31 Nollaig 2023 agus de 1.5 % ar a laghad amhail ón 1 Eanáir 2024. D’fhéadfaí an ceanglas sin a chomhlíonadh trí bhearta nua beartais a ghlacfar le linn na tréimhse oibleagáide ón 1 Eanáir 2021 go dtí an 31 Nollaig 2030 nó trí ghníomhaíochtaí nua aonair mar thoradh ar bhearta beartais a glacadh le linn na tréimhse roimhe sin nó roimh an tréimhse sin, ar an gcoinníoll go ndéantar na gníomhaíochtaí aonair a spreagann coigilteas fuinnimh ina leith a thabhairt isteach le linn na tréimhse ina dhiaidh sin. Chuige sin, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann úsáid a bhaint as scéim um oibleagáid éifeachtúlachta fuinnimh, bearta beartais malartacha, nó an dá rud.

Leasú 39

Togra le haghaidh Treorach Aithris 49

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(49) I gcás ina n-úsáidtear scéim oibleagáide, ba cheart do na Ballstáit páirtithe faoi oibleagáid a ainmniú as measc oibreoirí córais tarchurtha, dáileoirí fuinnimh, cuideachtaí díolacháin fuinnimh miondíola agus dáileoirí nó miondíoltóirí breosla iompair ar bhonn critéir oibiachtúla agus neamh-idirdhealaitheacha. Le

Leasú

(47) Ceanglaítear ar na Ballstáit coigilteas carnach fuinnimh críochúsáide a bhaint amach don tréimhse oibleagáide iomlán suas go dtí 2030, rud atá coibhéiseach le coigilteas bliantúil nua de 0,8 % ar a laghad den ídiú fuinnimh deiridh go dtí an 31 Nollaig 2023 agus de 2 % ar a laghad amhail ón 1 Eanáir 2024. D’fhéadfaí an ceanglas sin a chomhlíonadh trí bhearta nua beartais a ghlacfar le linn na tréimhse oibleagáide ón 1 Eanáir 2021 go dtí an 31 Nollaig 2030 nó trí ghníomhaíochtaí nua aonair mar thoradh ar bhearta beartais a glacadh le linn na tréimhse roimhe sin nó roimh an tréimhse sin, ar an gcoinníoll go ndéantar na gníomhaíochtaí aonair a spreagann coigilteas fuinnimh ina leith a thabhairt isteach le linn na tréimhse ina dhiaidh sin. Chuige sin, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann úsáid a bhaint as scéim um oibleagáid éifeachtúlachta fuinnimh, bearta beartais malartacha, nó an dá rud.

Leasú

(49) I gcás ina n-úsáidtear scéim oibleagáide, ba cheart do na Ballstáit páirtithe faoi oibleagáid a ainmniú as measc oibreoirí córais tarchurtha, dáileoirí fuinnimh, cuideachtaí díolacháin fuinnimh miondíola agus dáileoirí nó miondíoltóirí breosla iompair ar bhonn critéir oibiachtúla agus neamh-idirdhealaitheacha. Le

hainmniú catagóirí áirithe dáileoirí nó miondíoltóirí den sórt sin nó le díolúine ó ainmniú den sórt sin, níor cheart a thuiscint nach bhfuil an méid sin ag luí le prionsabal an neamh-idirdhealaithe. Dá bhrí sin, is féidir leis na Ballstáit roghnú an ndéantar oibreoirí córais tarchurtha, dáileoirí nó miondíoltóirí den sórt sin nó catagóirí áirithe díobh amháin a ainmniú mar pháirtithe faoi oibleagáid. Chun cumhacht a thabhairt do na custaiméirí leochaileacha, do dhaoine a ndéanann an bhochtaineacht fuinnimh difear dóibh agus do dhaoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta agus chun iad a chosaint, agus chun bearta beartais a chur chun feidhme i measc na ndaoine sin mar thosaíocht, féadfaidh na Ballstáit ceangal a chur ar na páirtithe faoi oibleagáid coigilteas fuinnimh a bhaint amach i measc na gcustaiméirí leochaileacha, na ndaoine a ndéanann bochtaineacht fuinnimh difear dóibh agus na ndaoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta. Chun na críche sin, is féidir leis na Ballstáit spriocanna laghdaithe costas fuinnimh a bhunú freisin. D'fhéadfadh na páirtithe faoi oibleagáid na spriocanna sin a bhaint amach trí shuiteáil beart a chur chun cinn as a dtiocfaidh coigilteas fuinnimh agus coigilteas airgeadais ar bhillí fuinnimh, amhail insliú agus bearta téimh a shuiteáil.

hainmniú catagóirí áirithe dáileoirí nó miondíoltóirí den sórt sin nó le díolúine ó ainmniú den sórt sin, níor cheart a thuiscint nach bhfuil an méid sin ag luí le prionsabal an neamh-idirdhealaithe. Dá bhrí sin, is féidir leis na Ballstáit roghnú an ndéantar oibreoirí córais tarchurtha, dáileoirí nó miondíoltóirí den sórt sin nó catagóirí áirithe díobh amháin a ainmniú mar pháirtithe faoi oibleagáid. Chun cumhacht a thabhairt do na custaiméirí leochaileacha, do dhaoine a ndéanann an bhochtaineacht fuinnimh difear dóibh agus do dhaoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta agus chun iad a chosaint, agus chun bearta beartais a chur chun feidhme i measc na ndaoine sin mar thosaíocht, féadfaidh na Ballstáit ceangal a chur ar na páirtithe faoi oibleagáid coigilteas fuinnimh a bhaint amach i measc na gcustaiméirí leochaileacha, na ndaoine a ndéanann bochtaineacht fuinnimh difear dóibh agus na ndaoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta. Chun na críche sin, is féidir leis na Ballstáit spriocanna laghdaithe costas fuinnimh a bhunú freisin. D'fhéadfadh na páirtithe faoi oibleagáid na spriocanna sin a bhaint amach trí shuiteáil beart a chur chun cinn as a dtiocfaidh coigilteas fuinnimh agus coigilteas airgeadais ar bhillí fuinnimh, amhail insliú agus bearta téimh a shuiteáil ***agus trí thacú le tionscnaimh choigiltis fuinnimh ag pobail fuinnimh inathnuaite agus ag pobail fuinnimh saoránach.***

Leasú 40

Togra le haghaidh Treorach Aithris 50 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(50a) Ba cheart Cáilíocht an Chomhshaoil Laistigh (IEQ) a chur san áireamh, lena n-áirítear Cáilíocht an Aeir Laistigh (IAQ) chun difear dearfach a dhéanamh do shláinte, compord agus

folláine áititheoirí foirgneamh i ngach cineál athchóirithe agus go háirithe maidir le hathchóiriú domhain.

Leasú 41

Togra le haghaidh Treorach Aithris 55

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(55) Le bearta fadtéarmacha éifeachtúlachta fuinnimh, leanfar de choigilteas fuinnimh a thabhairt tar éis 2020 ach **chun** rannchuidiú le sprioc éifeachtúlachta fuinnimh 2030 an Aontais, ba cheart, leis na bearta sin, coigilteas nua a thabhairt tar éis 2020. **Ar an taobh eile**, níor cheart coigilteas fuinnimh arna bhaint amach tar éis an 31 Nollaig 2020 a áireamh faoi chomhair an choigiltis charnagh críochúsáide a cheanglaítear **don tréimhse** ón 1 Eanáir 2014 go dtí an 31 Nollaig 2020.

Leasú

(55) Le bearta fadtéarmacha éifeachtúlachta fuinnimh, leanfar de choigilteas fuinnimh a thabhairt tar éis 2020 ach chun rannchuidiú le sprioc éifeachtúlachta fuinnimh 2030 an Aontais, ba cheart, leis na bearta sin, coigilteas nua a thabhairt tar éis 2020. **Ba cheart gach coigilteas nua arna mheas a bheith suntasach agus arna ghiniúint tar éis 2020 a thaifeadadh agus a anailísiú chun measúnú a dhéanamh ar na sochair iomlána agus ar iarmhairtí nó nuálaíochtaí a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo i dtreo sprioc éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais do 2030. Ag an am céanna**, níor cheart coigilteas fuinnimh arna bhaint amach tar éis an 31 Nollaig 2020 a áireamh faoi chomhair an choigiltis charnagh críochúsáide a cheanglaítear ón 1 Eanáir 2014 go dtí an 31 Nollaig 2020.

Leasú 42

Togra le haghaidh Treorach Aithris 55 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(55a) Ba cheart na spriocanna coigiltis fuinnimh sin a bheith i gcomhréir leis na conclúidí ar thángthas orthu ag COP26 a ghabhann le Creat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide an 31 Deireadh Fómhair – an 13

Samhain 2021; ina theannta sin, ba cheart na spriocanna coigiltis fuinnimh sin a bheith i gcomhréir freisin le sásraí Airteagal 6 de Leabhar Rialacha Chomhaontú Pháras,^{1a} lena dtacaítear le comhar domhanda breise maidir le laghduithe ar astaíochtaí GCT.

^{1a} *Adoption of the Paris Agreement, https://unfccc.int/sites/default/files/english_h_paris_agreement.pdf.*

Leasú 43

Togra le haghaidh Treorach Aithris 59

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(59) Trí uisce a bhainistiú ar bhealach éifeachtach, féadfar cur go mór le coigilteas fuinnimh. Is ionann earnálacha an uisce agus an fhuíolluisce agus 3.5 % den leictreachas a úsáidtear san Aontas agus táthar ag súil go dtiocfaidh méadú ar an sciar sin. Ag an am céanna, is ionann sceitheadh uisce agus 24 % den uisce iomlán a ídítear san Aontas agus is í an earnáil fuinnimh an tomhaltóir is mó uisce, agus 44 % den ídiú iomlán á dhéanamh suas aici. Ba cheart an coigilteas fuinnimh a d'fhéadfaí a dhéanamh trí theicneolaíochtaí cliste agus próisis chliste a úsáid a fhiosrú go hiomlán agus a chur i bhfeidhm nuair is costéifeachtach agus ba cheart bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a mheas freisin. *Anuas air sin, d'fhéadfadh ardteicneolaíochtaí uisciúcháin laghdú suntasach a dhéanamh ar an ídiú uisce sa talmhaíocht agus ar an bhfuinneamh a úsáidtear chun cóireáil a dhéanamh air agus chun é a iompar.*

Leasú

(59) *Tá tábhacht ar leith ag baint leis an nasc uisce-fuinnimh a chur san áireamh chun aghaidh a thabhairt ar úsáid idirspleách an fhuinnimh agus an uisce agus ar an mbrú atá ag méadú ar an dá acmhainn sin. Mheas an Ghníomhaireacht Idirnáisiúnta Fuinnimh uair amháin go mbeadh sé mar thoradh ar mhéadú 35 % ar an éileamh domhanda ar fhuinneamh faoi 2035 go dtiocfadh méadú 85 % ar an ídiú uisce. Tá sé á thuar ag Institiúid Acmhainní an Domhain^{1a} go mbeidh bearna 56 % ann idir an soláthar agus an t-éileamh domhanda ó thaobh uisce in-athnuaite de faoi 2030, agus measann an Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil^{1b} go bhfuil 20 % de chríoch na hEorpa agus 30 % dá daonra buailte ag strus maidir le huisce agus go mbaineann costas EUR 2-9 mbilliún sa bhliain le triomach san Eoraip. Trí uisce a bhainistiú ar bhealach éifeachtach, féadfar cur go mór leis an gcoigilteas fuinnimh, rud a théann chun tairbhe don aeráid ach don gheilleagar agus don tsochaí freisin. Is ionann earnálacha an uisce agus an fhuíolluisce agus 3,5 % den leictreachas a*

úsáidtear san Aontas agus táthar ag súil go dtiocfaidh méadú ar an sciar sin. Ag an am céanna, is ionann sceitheadh uisce agus 24 % den uisce iomlán a ídítear san Aontas agus is í an earnáil fuinnimh an tomhaltóir is mó uisce, agus 44 % den ídiú iomlán á dhéanamh suas aici. Ba cheart an coigilteas fuinnimh a d'fhéadfaí a dhéanamh trí theicneolaíochtaí cliste agus próisis chliste a úsáid ***amhail teicnící athúsáide uisce, anailísíocht sonraí i bpróisis thionsclaíocha, ardteicneolaíochtaí uisciúcháin, teicneolaíochtaí le haghaidh díonta glasa, cithfholcadáin chliste, próisis chun sceitheadh as córais uisce a laghdú, etc. in earnáil an uisce, lena n-áirítear an soláthar, an tsláintíocht agus bainistiú uisce stoirme, agus feadh na dtimthriallta agus na bhfeidhmeanna tionsclaíocha, cónaithe agus tráchtála uisce ar fad***, a fhiosrú go hiomlán agus a chur i bhfeidhm nuair is costéifeachtach agus ba cheart bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a mheas freisin.

^{1a} Achieving Abundance: Understanding the Cost of a Sustainable Water Future [Flúirse a bhaint amach: Tuiscint a fháil ar an gcostas a bhaineann le todhchaí ina bhfuil uisce inbhuanaithe], Institiúid Acmhainní an Domhain, 21 Eanáir 2020.

^{1b} Water resources across Europe — confronting water stress: an updated assessment [Acmhainní uisce ar fud na hEorpa — aghaidh a thabhairt ar an strus maidir le huisce: measúnú nuashonraithe], an Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil, 14 Deireadh Fómhair 2021.

Leasú 44

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 59 a (nua)**

(59a) In ainneoin bearta maidir le héifeachtúlacht táirgí – amhail seanbholgáin solais neamhéifeachtúil ina bhfuil bolgáin LED a athsholáthar – a tugadh isteach in earnáil an tsoilsithe phoiblí agus phríobháidigh lasmuigh, tá baol ann go dtiocfaidh méadú ar ídiú fuinnimh na hearnála sin mar gheall ar pharadacs Jevons. Ag an am céanna, tá cónaí ar 99 % de dhaonra an Aontais i limistéir ina bhfuil spéir na hoíche os cionn na tairsí a leagtar síos le haghaidh stádas truaillithe agus tá neart fianaise ann ar na héifeachtaí diúltacha a bhíonn ag truailliú solais ar an gcomhshaol, ar an mbithéagsúlacht agus ar shláinte an duine agus ar shláinte ainmhithe. Ba cheart do na Ballstáit measúnú a dhéanamh ar a indéanta atá sé leibhéil flosca solais san oíche lasmuigh a laghdú in aghaidh an áitritheora, ar an bhfosc in aghaidh an chiliméadair chearnaigh i limistéir uirbeacha agus ar an táirge flosca in aghaidh an ama a úsáidtear an fosc sin, agus ba cheart dóibh an méid fuinnimh a ídíonn an soilsíú lasmuigh a laghdú ag an am céanna. Ba cheart go mbeadh sonraí stairiúla maidir le hídiú fuinnimh sna measúnuithe trí shoilsíú, arna miondealú, i gcás inar féidir, idir soilsíú poiblí agus soilsíú príobháideach, agus maidir le leibhéil flosca solais, ag dul siar go dtí an bhliain 2010 ar a laghad. D’fhéadfadh sé go n-áireofaí ar na bearta chun leibhéil flosca solais a laghdú díothú an tsoilsithe bóthair lasmuigh de lonnaíochtaí agus ar bhóithre nach gceadaítear do ghluaisrothaithe agus do choisithe dul tríothu, laghdú ar líon na mbolgán solais sráide agus ar na huaireanta a bhíonn soilse sráide ar lasadh san oíche, chomh maith le maolú solais agus réitigh soilsithe chliste, ar réitigh iad nach mbaintear úsáidtear solas leo ach amháin nuair a bhíonn úsáideoirí ann agus sna

*háiteanna a mbíonn siad, úsáid eisiach
soilsithe dinimiciúil nach n-úsáidtear
solas léi ach amháin nuair a bhíonn
úsáideoirí ann agus, dá bhrí sin, díothú
an tsoilsithe leanúnaigh i limistéir
lasmuigh. Ag an am céanna, ba cheart
don Choimisiún meastóireacht a
dhéanamh ar an gcaoi a bhféadfaí na
critéir ábhartha a bhaineann le soláthar
poiblí glas a neartú chun tacú le
hiarrachtaí na n-údarás poiblí ina leith
sin.*

Leasú 45

Togra le haghaidh Treorach Aithris 62

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(62) Ní raibh thart ar 34 mhiliún teaghlach san Aontas in ann a n-áit chónaithe a choinneáil te go leor in 2019⁷⁴. Tugann an Comhaontú Glas don Eoraip tosaíocht don ghné shóisialta den aistriú trí ghealltanais a thabhairt i leith an phrionsabail ‘nach bhfágfar aon duine ar lár’. Déanann an t-aistriú glan, lena n-áirítear an t-aistriú glan, dochar do mhná agus d’fhir ar bhealaí difriúla agus d’fhéadfadh tionchar ar leith a bheith aige ar roinnt grúpaí faoi mhíbhuntáiste, daoine faoi mhíchumas. Dá bhrí sin, caithfidh bearta éifeachtúlachta fuinnimh bheith mar chuid lárnach d’aon straitéis chostéifeachtach chun aghaidh a thabhairt ar bhochtaineacht fuinnimh agus ar leochaileacht tomhaltóirí agus tá siad ina chomhlánú ar bheartais slándála sóisialta ar leibhéal na mBallstát. Chun a áirithiú go laghdaítear bochtaineacht fuinnimh do thionóntaí ar bhonn inbhuanaithe le bearta éifeachtúlachta fuinnimh, ba cheart costéifeachtacht na mbeart sin, mar aon le hinacmhainneacht na mbeart sin d’úinéirí maoinne agus do thionóntaí, a chur san áireamh, agus ba cheart tacaíocht airgeadais agus theicniúil leordhóthanach

Leasú

(62) Ní raibh thart ar 34 mhiliún teaghlach san Aontas in ann a n-áit chónaithe a choinneáil te go leor in 2019⁷⁴. Tugann an Comhaontú Glas don Eoraip tosaíocht don ghné shóisialta den aistriú trí ghealltanais a thabhairt i leith an phrionsabail ‘nach bhfágfar aon duine ar lár’. Déanann an t-aistriú glan **agus cóir**, lena n-áirítear an t-aistriú glan, dochar do mhná agus d’fhir ar bhealaí difriúla agus d’fhéadfadh tionchar ar leith a bheith aige ar roinnt grúpaí faoi mhíbhuntáiste, daoine faoi mhíchumas. Dá bhrí sin, caithfidh bearta éifeachtúlachta fuinnimh bheith mar chuid lárnach d’aon straitéis chostéifeachtach chun aghaidh a thabhairt ar bhochtaineacht fuinnimh agus ar leochaileacht tomhaltóirí agus tá siad ina chomhlánú ar bheartais slándála sóisialta ar leibhéal na mBallstát. Chun a áirithiú go laghdaítear bochtaineacht fuinnimh do thionóntaí ar bhonn inbhuanaithe le bearta éifeachtúlachta fuinnimh, ba cheart costéifeachtacht na mbeart sin, mar aon le hinacmhainneacht na mbeart sin d’úinéirí maoinne agus do thionóntaí, a chur san áireamh, agus ba cheart tacaíocht airgeadais agus theicniúil leordhóthanach

do na bearta sin a ráthú ar leibhéal na mBallstát. Ba cheart do na Ballstáit tacaíocht a thabhairt ar an leibhéal áitiúil agus ar an leibhéal réigiúnach maidir leis an mbochtaineacht fuinnimh a shainaithint agus a mhaolú. San fhadtearma, ní mór stoc foirgneamh an Aontais a thiontú ina NZEBanna i gcomhréir le cuspóirí Chomhaontú Pháras. Níl na rátaí ag a bhfuil foirgnimh á n-athchóiriú faoi láthair leordhóthanach agus is iad na foirgnimh ina bhfuil saoránaigh ar ísealioncam, dá ndéanann an bhochtaineacht fuinnimh dochar, na cinn is deacra fáil fhad leo. Is den rithábhacht, dá bhrí sin, na bearta a leagtar síos sa Treoir seo a bhaineann le hoibleagáidí maidir le coigilteas fuinnimh, a bhaineann le scéimeanna um oibleagáid éifeachtúlachta fuinnimh agus a bhaineann le bearta beartais malartacha.

⁷⁴ MOLADH ÓN gCOIMISIÚN an 14.10.2020 maidir le bochtaineacht fuinnimh, C(2020) 9600 final.

Leasú 46

Togra le haghaidh Treorach Aithris 63

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(63) Chun leas a bhaint as an acmhainneacht coigilte fuinnimh i gcodanna áirithe den mhargadh, i gcásanna nach mbíonn iniúchtaí fuinnimh á dtairiscint ar bhonn tráchtála (amhail fiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna)) de ghnáth, ba cheart do na Ballstáit cláir a fhorbairt chun FBManna a spreagadh le dul faoi iniúchtaí fuinnimh. Ba cheart iniúchtaí fuinnimh a bheith éigeantach agus rialta le haghaidh fiontair mhóra toisc go bhféadfadh tionchar suntasach a bheith ag an gcoigilteas fuinnimh. Ba cheart Caighdeán Eorpacha nó idirnáisiúnta ábhartha, amhail EN ISO

do na bearta sin a ráthú ar leibhéal na mBallstát. Ba cheart do na Ballstáit tacaíocht a thabhairt ar an leibhéal áitiúil agus ar an leibhéal réigiúnach maidir leis an mbochtaineacht fuinnimh a shainaithint agus a mhaolú. San fhadtearma, ní mór stoc foirgneamh an Aontais a thiontú ina NZEBanna i gcomhréir le cuspóirí Chomhaontú Pháras. Níl na rátaí ag a bhfuil foirgnimh á n-athchóiriú faoi láthair leordhóthanach agus is iad na foirgnimh ina bhfuil saoránaigh ar ísealioncam, dá ndéanann an bhochtaineacht fuinnimh dochar, na cinn is deacra fáil fhad leo. Is den rithábhacht, dá bhrí sin, na bearta a leagtar síos sa Treoir seo a bhaineann le hoibleagáidí maidir le coigilteas fuinnimh, a bhaineann le scéimeanna um oibleagáid éifeachtúlachta fuinnimh agus a bhaineann le bearta beartais malartacha.

⁷⁴ MOLADH ÓN gCOIMISIÚN an 14.10.2020 maidir le bochtaineacht fuinnimh, C(2020) 9600 final.

Leasú

(63) Chun leas a bhaint as an acmhainneacht coigilte fuinnimh i gcodanna áirithe den mhargadh, i gcásanna nach mbíonn iniúchtaí fuinnimh á dtairiscint ar bhonn tráchtála (amhail fiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna)) de ghnáth, ba cheart do na Ballstáit cláir a fhorbairt chun FBManna a spreagadh le dul faoi iniúchtaí fuinnimh. Ba cheart iniúchtaí fuinnimh a bheith éigeantach agus rialta le haghaidh fiontair mhóra toisc go bhféadfadh tionchar suntasach a bheith ag an gcoigilteas fuinnimh. **Ní hamháin** gur cheart d'iniúchtaí fuinnimh **anailís a dhéanamh**

50001 (Córais Bhainistithe Fuinnimh), nó EN 16247-1 (Iniúchtaí Fuinnimh), nó, má chuirtear iniúchadh fuinnimh san áireamh, EN ISO 14000 (Córais Bhainistíochta Chomhshaoil) a chur san áireamh sna hiniúchtaí fuinnimh agus ba cheart dóibh, dá bhrí sin, a bheith i gcomhréir le hIarscríbhinn VI a ghabhann leis an Treoir seo toisc nach dtéann forálacha den sórt sin níos faide ná ceanglais na gcaidhdeán ábhartha sin. Tá caighdeán sonrath Eorpach maidir le hiniúchtaí fuinnimh á fhorbairt i láthair na huair. **Féadfar** iniúchtaí fuinnimh **a dhéanamh ar bhonn neamhspleách nó mar** chuid de chóras bainistíochta comhshaoil níos leithne nó de chonradh feidhmíochta fuinnimh. I ngach cás den sórt sin, ba cheart na córais sin a bheith i gcomhréir leis na híoscheanglais in Iarscríbhinn VI. Ina theannta sin, féadfar a mheas go bhfuil sásraí agus scéimeanna sonracha arna mbunú chun faireachán a dhéanamh ar astaíochtaí agus ídiú breosla ag oibreoirí iompair áirithe i gcomhréir le hiniúchtaí fuinnimh, mar shampla faoi dhlí an Aontais Eorpaigh, faoin scéim i ndáil le trádáil lamháltas astaíochtaí gás ceaptha teasa laistigh den Chomhphobal (CTA AE), lena n-áirítear i gcórais bainistíochta fuinnimh, má chomhlíonann siad na híoscheanglais a leagtar amach in Iarscríbhinn VI.

ar úsáid fuinnimh; ba cheart dóibh measúnú a dhéanamh freisin ar úsáid uisce, rud a imríonn tionchar ar ídiú fuinnimh. Ba cheart Caighdeán Eorpach nó idirnáisiúnta ábhartha, amhail EN ISO 50001 (Córais Bainistithe Fuinnimh), nó EN 16247-1 (Iniúchtaí Fuinnimh), nó, má chuirtear iniúchadh fuinnimh san áireamh, EN ISO 14000 (Córais Bainistithe Comhshaoil) **agus Scéim um Éiceabhainistíocht agus um Éiciniúcháireacht (EMAS)** a chur san áireamh sna **hiniúchtaí fuinnimh** agus ba cheart dóibh, dá bhrí sin, a bheith i gcomhréir le hIarscríbhinn VI a ghabhann leis an Treoir seo toisc nach dtéann forálacha den sórt sin níos faide ná ceanglais na gcaighdeán ábhartha sin. Tá caighdeán sonrath Eorpach maidir le hiniúchtaí fuinnimh á fhorbairt i láthair na huair. **Le haghaidh fiontair mhóra, ba cheart go mbeadh** iniúchtaí fuinnimh ina gcuid de chóras bainistíochta comhshaoil níos leithne nó de chonradh feidhmíochta fuinnimh. I ngach cás den sórt sin, ba cheart na córais sin a bheith i gcomhréir leis na híoscheanglais in Iarscríbhinn VI. Ina theannta sin, féadfar a mheas go bhfuil sásraí agus scéimeanna sonracha arna mbunú chun faireachán a dhéanamh ar astaíochtaí agus ídiú breosla ag oibreoirí iompair áirithe i gcomhréir le hiniúchtaí fuinnimh, mar shampla faoi dhlí an Aontais Eorpaigh, faoin scéim i ndáil le trádáil lamháltas astaíochtaí gás ceaptha teasa laistigh den Chomhphobal (CTA AE), lena n-áirítear i gcórais bainistíochta fuinnimh, má chomhlíonann siad na híoscheanglais a leagtar amach in Iarscríbhinn VI.

Leasú 47

Togra le haghaidh Treorach Aithris 65

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(65) I gcás ina ndéanfaidh saineolaithe

AD\1253596GA.docx

Leasú

(65) I gcás ina ndéanfaidh saineolaithe

49/126

PE703.269v03-00

inmheánacha iniúchtaí fuinnimh, d'éileodh an neamhspleáchas is gá nach mbeadh na saineolaithe sin ag gabháil go díreach don ghníomhaíocht arna hiniúchadh.

inmheánacha iniúchtaí fuinnimh, d'éileodh an neamhspleáchas is gá nach mbeadh na saineolaithe sin ag gabháil go díreach don ghníomhaíocht arna hiniúchadh. **Chun trédhearcacht a ráthú, ba cheart na moltaí iniúchóireachta agus na bearta arna gcur chun feidhme tar éis na moltaí iniúchóireachta a bheith ar fáil go héasca ar shuíomh gréasáin an fhiontair.**

Leasú 48

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 65 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(65a) Is úsáideoirí móra fuinnimh iad gléasraí cóireála fuíolluisce agus is iad is cúis le tuairim is 0.8 % den úsáid leictreachais ar fad san Eoraip. Léirítear in anailís a rinneadh le déanaí^{1a} go bhfuil deis mhór ann feabhas a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh na ngléasraí sin, ach mar gheall ar a gcineál go bhféadfadh sé nach mbeadh ach brú teoranta margaidh ann chun déanamh amhlaidh. Ní dhéanfar níos mó ná 1000 gléasra a chur san áireamh faoi raon feidhme na hoibleagáide iniúchóireachta ach cumhdóidh siad thart ar 40 % d'úsáid fuinnimh na hearnála^{1b}.

^{1a} *Opportunities to improve energy use in urban wastewater treatment: a European-scale analysis [Deiseanna feabhas a chur ar an úsáid fuinnimh i gcóireáil an fhuíolluisce uirbigh: anailís ar scála Eorpach], Ganora, D., Hospido, A., Husemann, J., Krampe, J., Loderer, C., Longo, S., Moragas Bouyat, L., Obermaier, N., Piraccini, E., Stanev, S., Váci, L., Pistocchi, A., Environmental Research. Litreacha, 2019, Imleabhar 14, Uimh. 4.*

^{1b} *Doiciméad Inmheánach Oibre de chuid*

Leasú 49

Togra le haghaidh Treorach Aithris 66

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(66) Is earnáil eile atá ag dul i dtábhacht í earnáil theicneolaíocht na faisnéise agus na cumarsáide (TFC). In 2018 b'ionann ídiú fuinnimh na lárionad sonraí san Aontas agus 76,8 TWh. Meastar go dtiocfaidh méadú 28 % air sin go 98.5 TWh faoi 2030. Is féidir an méadú sin i ndearbhthéarmaí a fheiceáil i dtéarmaí coibhneasta chomh maith: laistigh den Aontas, b'ionann éileamh na n-ionad sonraí ar leictreachas agus 2.7 % den éileamh ar leictreachas in 2018 agus beidh siad sroichfidh siad 3,21 % faoi 2030 má leantar leis an bhforbairt ar an gconair reatha⁷⁵. Cuireadh i dtábhacht cheana féin i Straitéis Dhigiteach an Aontais an gá atá le lárionaid sonraí atá thar a bheith éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de agus atá inbhuanaithe agus iarrtar inti bearta trédhearcachta le haghaidh oibreoirí teileachumarsáide maidir lena lorg comhshaoil. Chun forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn in earnáil TFC, go háirithe i gcás lárionad sonraí, ba cheart do na Ballstáit sonraí a bhailiú agus a fhoilsiú, sonraí atá ábhartha maidir le feidhmíocht fuinnimh agus lorg uisce na lárionad sonraí. Níor cheart do na Ballstáit sonraí a bhailiú agus a fhoilsiú ach faoi lárionaid sonraí a bhfuil lorg suntasach acu, a bhféadfadh dearadh iomchuí nó idirghabhálacha éifeachtúlachta iomchuí, le haghaidh suiteálacha nua nó suiteálacha atá ann cheana faoi seach, a bheith mar

Leasú

(66) Is earnáil eile atá ag dul i dtábhacht í earnáil theicneolaíocht na faisnéise agus na cumarsáide (TFC). In 2018 b'ionann ídiú fuinnimh na lárionad sonraí san Aontas agus 76.8 TWh. Meastar go dtiocfaidh méadú 28 % air sin go 98.5 TWh faoi 2030. Is féidir an méadú sin i ndearbhthéarmaí a fheiceáil i dtéarmaí coibhneasta chomh maith: laistigh den Aontas, b'ionann éileamh na n-ionad sonraí ar leictreachas agus 2,7 % den éileamh ar leictreachas in 2018 agus beidh siad sroichfidh siad 3.21 % faoi 2030 má leantar leis an bhforbairt ar an gconair reatha⁷⁵. Cuireadh i dtábhacht cheana féin i Straitéis Dhigiteach an Aontais an gá atá le lárionaid sonraí atá thar a bheith éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de agus atá inbhuanaithe agus iarrtar inti bearta trédhearcachta le haghaidh oibreoirí teileachumarsáide maidir lena lorg comhshaoil. Chun forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn in earnáil TFC, go háirithe i gcás lárionad sonraí, ba cheart do na Ballstáit sonraí a bhailiú agus a fhoilsiú, sonraí atá ábhartha maidir le feidhmíocht fuinnimh agus lorg uisce na lárionad sonraí. Níor cheart do na Ballstáit sonraí a bhailiú agus a fhoilsiú, ***de réir teimpléad comhchuibhithe Eorpach***, ach faoi lárionaid sonraí a bhfuil lorg suntasach acu, a bhféadfadh dearadh iomchuí nó idirghabhálacha éifeachtúlachta iomchuí, le haghaidh suiteálacha nua nó suiteálacha atá

thoradh air sin, go dtiocfadh laghdú suntasach ar ídiú fuinnimh agus uisce nó athúsáid dramhtheasa i saoráidí in aice láimhe agus i líonraí teasa. Is féidir táscaire inbhuanaitheachta lárionaid sonraí a bhunú ar bhonn na sonraí sin arna mbailiú

ann cheana faoi seach, a bheith mar thoradh air sin, go dtiocfadh laghdú suntasach ar ídiú fuinnimh agus uisce nó athúsáid dramhtheasa i saoráidí in aice láimhe agus i líonraí teasa. Is féidir táscaire inbhuanaitheachta lárionaid sonraí a bhunú ar bhonn na sonraí sin arna mbailiú. ***Chun an nochtadh a éascú, ba cheart don Choimisiún treoirlínte agus moltaí, lámhleabhair earnáilsonracha agus cástaidéir maidir le príomhtháscairí feidhmíochta fuinnimh agus uisce a ullmhú. Ba cheart don Choimisiún comhairliúcháin iomchuí a dhéanamh, lena n-áirítear le geallsealbhóirí ábhartha an tionscail.***

⁷⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>

⁷⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>

Leasú 50

Togra le haghaidh Treorach Aithris 70

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(70) Ba cheart costais agus tairbhí na mbeart éifeachtúlachta fuinnimh go léir a ghlactar, lena n-áirítear tréimhsí aisíoca, a bheith go hiomlán trédhearcach do thomhaltóirí.

Leasú 51

Togra le haghaidh Treorach Aithris 80

Leasú

(70) Ba cheart costais agus tairbhí na mbeart éifeachtúlachta fuinnimh go léir a ghlactar, lena n-áirítear tréimhsí aisíoca, a bheith go hiomlán trédhearcach ***agus cothrom le dáta, mar shampla tríd an treocht a bhfuiltear ag súil le praghsanna fuinnimh a bheidh ag dul a chur san áireamh.***

(80) Tá acmhainneacht shuntasach maidir le fuinneamh príomhúil a shábháil san Aontas ag baint le comhghiniúint éifeachtúil agus téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil. Ba cheart do na Ballstáit measúnú cuimsitheach a dhéanamh ar an acmhainneacht maidir le comhghiniúint ardéifeachtach agus téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil. Ba cheart do na measúnuithe sin a bheith comhleanúnach le pleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide agus le straitéisí fadtéarmacha athchóirithe. Suiteálacha giniúna leictreachais nua agus suiteálacha atá ann cheana a ndéantar athchóiriú substaintiúil orthu nó ag a bhfuil cead nó ceadúnas nuashonraithe acu, ba cheart dóibh, faoi réir measúnú costais is tairbhe ina léirítear barrachas costais is tairbhe, aonaid chomhghiniúna ardéifeachtacha a bheith acu chun dramhtheas a eascraíonn as táirgeadh leictreachais a aisghabháil. Ar an gcaoi chéanna, ba cheart réitigh theicniúla a bheith ag na saoráidí eile a bhfuil meánionchur fuinnimh substaintiúil bliantúil acu chun dramhtheas ón saoráid a úsáid i gcás ina léirítear barrachas costais is tairbhe sa mheasúnú costais is tairbhe. D'fheadfaí an dramhtheas sin a iompar chuig na háiteanna a bhfuil gá acu leis trí líonraí téimh ceantair. Go ginearálta, is éard a bheidh sna himeachtaí a spreagann ceanglas critéir údarúcháin a chur i bhfeidhm imeachtaí lena spreagtar ceanglais maidir le ceadanna faoi Threoir 2010/75/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷⁶ agus maidir le húdarú faoi Threoir (AE) 2019/944 freisin.

(80) Tá acmhainneacht shuntasach maidir le fuinneamh príomhúil a shábháil san Aontas ag baint le comhghiniúint ardéifeachtach agus téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil. ***Leis an Treoir seo, ba cheart athsholáthar seantrealamh téimh neamhéifeachtúil a chothú, ós rud é go laghdaíonn córais téimh nua-aimseartha úsáid fuinnimh agus astaíochtaí CO2 ó fhoirgnimh agus go spreagann siad aistriú de réir a chéile i dtreo straitéis náisiúnta téimh agus fuaraithe atá 100 % bunaithe ar fhuinneamh in-athnuaite.*** Ba cheart do na Ballstáit measúnú cuimsitheach a dhéanamh ar an acmhainneacht maidir le comhghiniúint ardéifeachtach agus téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil. Ba cheart do na measúnuithe sin a bheith comhleanúnach le pleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide agus le straitéisí fadtéarmacha athchóirithe. ***Ba cheart go n-áireofaí orthu sin ar a laghad cás as a dtagann leibhéil dul i bhfód an fhuinnimh in-athnuaite san earnáil náisiúnta téimh agus fuaraithe atá comhoiriúnach le baint amach an chuspóra maidir le neodracht aeráide faoi 2050 ar a dhéanaí amhail dá dtagraítear i Rialachán (AE) 2021/1119. Agus fógra á thabhairt acu faoi bheartais agus bearta a glacadh chun an deis aitheanta a bhaineann le téamh agus fuarú a bhaint amach, ba cheart do na Ballstáit a chur in iúl an bhfuil na beartais agus na bearta sin i gcomhréir le cás den sórt sin. Ba cheart na bearta náisiúnta beartais maidir le téamh agus fuarú a ailíniú le cás den sórt sin.*** Suiteálacha giniúna leictreachais nua agus suiteálacha atá ann cheana a ndéantar athchóiriú substaintiúil orthu nó ag a bhfuil cead nó ceadúnas nuashonraithe acu, ba cheart dóibh, faoi réir measúnú costais is tairbhe ina léirítear barrachas costais is tairbhe, aonaid chomhghiniúna ardéifeachtacha a bheith acu chun

dramhtheas a eascraíonn as táirgeadh leictreachais a aisghabháil. Ar an gcaoi chéanna, ba cheart réitigh theicniúla a bheith ag na saoráidí eile a bhfuil meánionchur fuinnimh substaintiúil bliantúil acu chun dramhtheas ón saoráid a úsáid i gcás ina léirítear barrachas costais is tairbhe sa mheasúnú costais is tairbhe. D'fheadfaí an dramhtheas sin a iompar chuig na háiteanna a bhfuil gá acu leis trí líonraí téimh ceantair. Go ginearálta, is éard a bheidh sna himeachtaí a spreagann ceanglas critéir údarúcháin a chur i bhfeidhm imeachtaí lena spreagtar ceanglais maidir le ceadanna faoi Threoir 2010/75/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷⁶ agus maidir le húdarú faoi Threoir (AE) 2019/944 freisin.

⁷⁶ Treoir 2010/75/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Samhain 2010 maidir le hastaíochtaí tionsclaíocha (IO L 334, 17.12.2010, lch. 17).

⁷⁶ Treoir 2010/75/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Samhain 2010 maidir le hastaíochtaí tionsclaíocha (IO L 334, 17.12.2010, lch. 17).

Leasú 52

Togra le haghaidh Treorach Aithris 80 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(80a) Agus measúnú á dhéanamh ar an acmhainneacht do théamh agus fuarú éifeachtúil, ba cheart do na Ballstáit gnéithe comhshaoil, sláinte agus sábháilteachta níos leithne a chur san áireamh. I ngeall ar ról na dteaschaidéal maidir le hacmhainneachtaí éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach i dtéamh agus i bhfuarú, ba cheart an baol go mbeidh tionchair dhiúltacha ag cuisneáin atá marthanach, bithcharnach nó tocsaineach a íoslaghdú.

Réasúnú

Is féidir le substaintí a úsáidtear mar chuisneáin i dteaschaidéil a bheith marthanach, bithcharnach,

tocsaineach (PBT), nó is féidir acmhainneacht téimh dhomhanda níos airde a bheith agus iad ag sileadh isteach sa chomhshaol. Ba cheart an riosca sin a íoslaghdú.

Leasú 53

Togra le haghaidh Treorach Aithris 83

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(83) Chun measúnuithe cuimsitheacha náisiúnta a chur chun feidhme, ba cheart do na Ballstáit measúnuithe ar an acmhainneacht maidir le comhghiniúint ardéifeachtach agus téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil a **spreagadh** ar an leibhéal réigiúnach agus áitiúil. Ba cheart do na Ballstáit bearta a dhéanamh chun úsáid acmhainneacht aitheanta costéifeachtach na comhghiniúna ardéifeachtúlachta agus téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil a chur chun cinn agus a éascú.

Leasú 54

Togra le haghaidh Treorach Aithris 84

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(84) Ba cheart na ceanglais maidir le téamh agus fuarú ceantair a bheith comhsheasmhach le spriocanna beartais aeráide fadtéarmacha, le caighdeáin aeráide agus comhshaoil agus le tosaíochtaí an Aontais, agus ba cheart dóibh prionsabal ‘gan dochar suntasach a dhéanamh’ de réir bhrí Rialachán (AE) 2020/85 a chomhlíonadh. Ba cheart é a bheith d’aidhm ag na córais téimh agus fuaraithe

Leasú

(83) Chun measúnuithe cuimsitheacha náisiúnta a chur chun feidhme, ba cheart do na Ballstáit measúnuithe ar an acmhainneacht maidir le comhghiniúint ardéifeachtach agus téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil a **éileamh** ar an leibhéal réigiúnach agus áitiúil. Ba cheart do na Ballstáit bearta a dhéanamh chun úsáid acmhainneacht aitheanta costéifeachtach na comhghiniúna ardéifeachtúlachta agus téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil a chur chun cinn agus a éascú.

Leasú

(84) Ba cheart na ceanglais maidir le téamh agus fuarú ceantair a bheith comhsheasmhach le spriocanna beartais aeráide fadtéarmacha, le caighdeáin aeráide agus comhshaoil agus le tosaíochtaí an Aontais, agus ba cheart dóibh prionsabal ‘gan dochar suntasach a dhéanamh’ de réir bhrí Rialachán (AE) 2020/85 a chomhlíonadh. Ba cheart é a bheith d’aidhm ag na córais téimh agus fuaraithe

ceantair uile idirghníomhú le codanna eile den chóras fuinnimh chun úsáid fuinnimh a bharrfheabhsú agus chun dramhaíl fuinnimh a chosc trí leas a bhaint as acmhainneacht iomlán foirgneamh teas nó fuacht a stóráil, lena n-áirítear an teas iomarcach ó shaoráidí seirbhíse agus ó lárionaid sonraí in aice láimhe. Ar an gcúis sin, áiritheofar leis an gcóras téimh agus fuaraithe ceantair éifeachtúil go dtiocfaidh méadú ar éifeachtúlacht fuinnimh phríomhúil agus go ndéanfaí fuinneamh in-athnuaite agus dramhtheas nó dramhfhuacht a chomhtháthú de réir a chéile. Dá bhrí sin, tugtar isteach de réir a chéile leis an Treoir seo ceanglais níos déine maidir le soláthar téimh agus fuaraithe leis an Treoir seo ar cheart iad a bheith infheidhme go leanúnach le linn tréimhsí sonracha bunaithe agus ba cheart go mbeadh feidhm bhuan acu ón 1 Eanáir 2050 ar aghaidh.

ceantair uile idirghníomhú le codanna eile den chóras fuinnimh chun úsáid fuinnimh a bharrfheabhsú agus chun dramhaíl fuinnimh a chosc trí leas a bhaint as acmhainneacht iomlán foirgneamh teas nó fuacht a stóráil, lena n-áirítear an teas iomarcach ó shaoráidí seirbhíse agus ó lárionaid sonraí in aice láimhe. Ar an gcúis sin, áiritheofar leis an gcóras téimh agus fuaraithe ceantair éifeachtúil go dtiocfaidh méadú ar éifeachtúlacht fuinnimh phríomhúil agus go ndéanfaí fuinneamh in-athnuaite agus dramhtheas nó dramhfhuacht a chomhtháthú de réir a chéile. Dá bhrí sin, tugtar isteach de réir a chéile leis an Treoir seo ceanglais níos déine maidir le soláthar téimh agus fuaraithe leis an Treoir seo ar cheart iad a bheith infheidhme go leanúnach le linn tréimhsí sonracha bunaithe agus ba cheart go mbeadh feidhm bhuan acu ón 1 Eanáir 2050 ar aghaidh, ***agus ceanglaítear léi go mbeidh tionscadail nua thógtha nó athchóirithe a forbraíodh roimh an dáta sin agus nach gcomhlíonann na ceanglais a leagtar síos don dáta sin mar chuid de phlean a bhfuil sé mar aidhm leis na ceanglais sin a chomhlíonadh faoin dáta sin.***

Leasú 55

Togra le haghaidh Treorach Aithris 92

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(92) Ba cheart aitheantas a thabhairt don rannchuidiú a dhéanann pobail fuinnimh in-athnuaite, de bhun Threoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁸⁰, agus pobail fuinnimh saoránach, de réir Threoir (AE) 2019(944), le cuspóirí an Chomhaontaithe Ghlais do Eoraip agus le Plean um Sprioc Aeráide 2030. Ba cheart do na Ballstáit dá bharr sin, ***breithniú a dhéanamh ar*** ról na bpobal fuinnimh in-athnuaite agus na

Leasú

(92) ***Mar choincheap eagraíochta atá dírithe ar ghníomhaíocht chomhchoiteann na saoránach a chumhachtú, is féidir le pobail fuinnimh rannchuidiú go suntasach le cuspóirí na Treorach seo a bhaint amach.*** Ba cheart aitheantas a thabhairt don rannchuidiú a dhéanann pobail fuinnimh in-athnuaite, de bhun Threoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁸⁰, agus pobail fuinnimh

bpopal fuinnimh saoránach agus iad a chur chun cinn. Féadfaidh na pobail sin cabhrú leis na Ballstáit *cuspoirí na Treorach a bhaint amach* trí éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn ar an leibhéal áitiúil nó ar an leibhéal teaghlaigh. Féadann siad grúpaí áirithe custaiméirí teaghlaigh a chumasú lena n-áirítear custaiméirí i gceantair thuaithe agus iargúlta agus iad a spreagadh chun páirt a ghlacadh i dtionscadail agus in idirghabhálaithe fuinnimh. Féadann pobail fuinnimh cabhrú leis an mbochtaineacht fuinnimh *a chomhrac* trí thionscadail éifeachtúlachta fuinnimh, trí ídiú fuinnimh laghdaithe agus trí tharaifí soláthair níos ísle a éascú.

saoránach, de réir Threoir (AE) 2019(944), le cuspoirí an Chomhaontaithe Ghlais do Eoraip agus le Plean um Sprioc Aeráide 2030. Ba cheart do na Ballstáit, dá bharr sin, ról na bpopal fuinnimh in-athnuaite agus na bpopal fuinnimh saoránach *a aithint* agus a chur chun cinn. Is féidir leis na pobail sin cabhrú leis na Ballstáit *cur chuige bhunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur chun feidhme ar an leibhéal áitiúil* trí éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn ar an leibhéal áitiúil nó ar leibhéal an teaghlaigh, *agus i bhfoirgnimh phoiblí i gcomhar leis na húdaráis áitiúla*. Féadann siad grúpaí áirithe custaiméirí teaghlaigh a chumasú lena n-áirítear custaiméirí i gceantair thuaithe agus iargúlta agus iad a spreagadh chun páirt a ghlacadh i dtionscadail agus in idirghabhálaithe fuinnimh, *le hinfheistíocht san fhuinneamh in-athnuaite. Tá ról láidir ag pobail fuinnimh freisin i ndáil le hoideachas a chur ar fáil maidir le cúrsaí daonlathais fuinnimh ach freisin maidir le feasacht na saoránach a mhéadú faoin gcaoi ar féidir leo bearta a dhéanamh chun coigilteas fuinnimh a bhaint amach. Má fhaigheann siad tacaíocht chuí ó na Ballstáit*, féadann pobail fuinnimh cabhrú leis an mbochtaineacht fuinnimh *a chomhrac* trí thionscadail éifeachtúlachta fuinnimh, ídiú fuinnimh laghdaithe agus taraifí soláthair níos ísle a éascú, *trí thionscadail fuinnimh inathnuaite a fhorbairt agus trí mheon na dlúthpháirtíochta a neartú*.

⁸⁰ Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn (IO L 328, 21.12.2018, lch. 82).

⁸⁰ Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn (IO L 328, 21.12.2018, lch. 82).

Togra le haghaidh Treorach Aithris 95

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(95) Tá an t-aistriú cóir cothrom i dtreo Aontas a bheidh neodrach ó thaobh na haeráide de a bhaint amach faoi 2050 ina chuid lárnach den Chomhaontú Glas don Eoraip. Cuimsítear an fuinneamh, i measc na seirbhísí riachtanacha a bhfuil gach duine i dteideal rochtain a fháil orthu, i gColún Eorpach na gCeart Sóisialta a fógraíodh go comhpháirteach ag Parlaimint na hEorpa, ag an gComhairle agus ag an gCoimisiún an 17 Samhain 2017. Ní mór tacaíocht a bheith le fáil ag daoine atá i ngátar chun rochtain a fháil ar na seirbhísí sin⁸¹.

⁸¹ CECS, Prionsabal 20 ‘Rochtain ar sheirbhísí riachtanacha’:
https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_ga

Leasú 57

Togra le haghaidh Treorach Aithris 96

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(96) Ní mór a áirithiú go ndéanfar daoine a bhfuil tionchar orthu ag an

Leasú

(95) Tá an t-aistriú cóir cothrom i dtreo Aontas a bheidh neodrach ó thaobh na haeráide de a bhaint amach faoi 2050 ina chuid lárnach den Chomhaontú Glas don Eoraip. Cuimsítear an fuinneamh, i measc na seirbhísí riachtanacha a bhfuil gach duine i dteideal rochtain a fháil orthu, i gColún Eorpach na gCeart Sóisialta a fógraíodh go comhpháirteach ag Parlaimint na hEorpa, ag an gComhairle agus ag an gCoimisiún an 17 Samhain 2017. Ní mór tacaíocht a bheith le fáil ag daoine atá i ngátar chun rochtain a fháil ar na seirbhísí sin⁸¹. ***Braitheann fíorú phríomhphrionsabail an aistriú chóir freisin ar na gníomhaíochtaí a d’athdhearbhaigh an Chomhairle Eorpach i ndearbhú Porto an 8 Bealtaine 2021.***^{81a}

⁸¹ CECS, Prionsabal 20 ‘Rochtain ar sheirbhísí riachtanacha’:
https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_ga

81a

<https://www.consilium.europa.eu/ga/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>

mbochtaineacht fuinnimh, custaiméirí leochaileacha, agus, i gcás inarb iomchuí, daoine a bhfuil cónaí orthu i dtithíocht shóisialta a chosaint agus, chuige sin, go gcumhachtaítear iad chun páirt a ghlacadh sna hidirghabhálacha chun feabhas a chur ar an éifeachtúlacht fuinnimh, sna bearta agus i mbearta gaolmhara cosanta tomhaltóirí nó faisnéise a chuirfidh na Ballstáit chun feidhme.

Leasú 58

Togra le haghaidh Treorach Aithris 97

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(97) Ba cheart an cistiú poiblí atá ar fáil ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais a infheistiú go straitéiseach i mbearta feabhsaithe éifeachtúlachta, agus go háirithe ar mhaithe le custaiméirí leochaileacha, daoine atá buailte ag an mbochtaineacht fuinnimh agus daoine a bhfuil cónaí i dtithíocht shóisialta. Ba cheart do na Ballstáit leas a bhaint as *aon* ranníocaíocht airgeadais a d'fhéadfaidís a fháil ón gCiste Sóisialta Aeráide⁸², agus as an ioncam ó liúntais ó Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais. An oibleagáid atá ar na Ballstáit bearta éifeachtúlachta fuinnimh a chur chun feidhme agus bearta beartais faoin oibleagáid maidir le coigilteas fuinnimh mar thosaíocht i measc custaiméirí leochaileacha agus daoine atá buailte ag an mbochtaineacht fuinnimh ar daoine iad a d'fhéadfadh a bheith ina gcónaí i gceantair thuaithe nó i gceantair iargúlta, tacóidh na hioncaim sin leis na Ballstáit an-oibleagáid sin a chomhlíonadh.

⁸² Togra le haghaidh Rialacháin ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear Ciste Aeráide Sóisialta, COM 2021 568 final.

mbochtaineacht fuinnimh, *cibé acu iarbhír nó féideartha*, custaiméirí leochaileacha, agus, i gcás inarb iomchuí, daoine a bhfuil cónaí orthu i dtithíocht shóisialta a chosaint agus, chuige sin, go gcumhachtaítear iad chun páirt a ghlacadh sna hidirghabhálacha chun feabhas a chur ar an éifeachtúlacht fuinnimh, sna bearta agus i mbearta gaolmhara cosanta tomhaltóirí nó faisnéise a chuirfidh na Ballstáit chun feidhme.

Leasú

(97) Ba cheart an cistiú poiblí atá ar fáil ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais a infheistiú go straitéiseach i mbearta feabhsaithe éifeachtúlachta, agus go háirithe ar mhaithe le custaiméirí leochaileacha, daoine atá buailte ag an mbochtaineacht fuinnimh agus daoine a bhfuil cónaí i dtithíocht shóisialta. Ba cheart do na Ballstáit leas a bhaint as *aon* ranníocaíocht airgeadais a d'fhéadfaidís a fháil ón gCiste Sóisialta Aeráide⁸², agus as an ioncam ó liúntais ó Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais. An oibleagáid atá ar na Ballstáit bearta éifeachtúlachta fuinnimh a chur chun feidhme agus bearta beartais faoin oibleagáid maidir le coigilteas fuinnimh mar thosaíocht i measc custaiméirí leochaileacha agus daoine atá buailte ag an mbochtaineacht fuinnimh ar daoine iad a d'fhéadfadh a bheith ina gcónaí i gceantair thuaithe nó i gceantair iargúlta, tacóidh na hioncaim sin leis na Ballstáit an-oibleagáid sin a chomhlíonadh.

⁸² Togra le haghaidh Rialacháin ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear Ciste Aeráide Sóisialta, COM 2021 568 final.

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 108**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(108) Ba cheart na Ballstáit agus na réigiúin a spreagadh chun úsáid iomlán a bhaint as na cistí | Eorpacha atá ar fáil sa Chreat Airgeadais Ilbhliantúil agus in Next Generation EU lena n-áirítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, C, Cistí an Bheartais Chomhtháthaithe, an Ciste um Fhorbairt Tuaithe **agus** an Ciste um Aistriú Cóir, chomh maith leis na hionstraimí airgeadais agus an cúnamh teicniúil atá ar fáil faoi InvestEU, chun infheistíochtaí príobháideacha agus poiblí a spreagadh i mbearta feabhsúcháin éifeachtúlachta fuinnimh. Tá acmhainneacht san infheistíocht san éifeachtúlacht fuinnimh chun rannchuidiú leis an bhfás eacnamaíoch, leis an bhfostaíocht, leis an nuálaíocht agus le laghdú ar an mbochtaineacht fuinnimh i dteaghlaigh, agus dá bharr sin rannchuidíonn sí go dearfach leis an gcomhtháthú eacnamaíoch, sóisialta agus críochach agus leis an téarnamh glas. Ar na réimsí féideartha le haghaidh cistiúcháin tá bearta éifeachtúlachta fuinnimh i bhfoirgnimh agus i dtithíocht phoiblí, **agus scileanna nua a sholáthar** chun fostaíocht a spreagadh in earnáil na héifeachtúlachta fuinnimh. Áiritheoidh an Coimisiún sineirgíochtaí idir na hionstraimí cistiúcháin éagsúla, go háirithe na cistí faoi bhainistíocht chomhroinnte agus na cistí faoi bhainistíocht dhíreach (amhail cláir a bhainistítear go lárnach: Fís Eorpach nó LIFE), chomh maith le deontais, iasachtaí eatramhacha agus cúnamh teicniúil chun a dtionchar gearála a uasmhéadú ar an maoiniú príobháideach agus a dtionchar ar chuspóirí beartais éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach.

Leasú

(108) Ba cheart na Ballstáit agus na réigiúin a spreagadh chun úsáid iomlán a bhaint as na cistí | Eorpacha atá ar fáil sa Chreat Airgeadais Ilbhliantúil agus in Next Generation EU lena n-áirítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, Cistí an Bheartais Chomhtháthaithe, an Ciste um Fhorbairt Tuaithe, an Ciste um Aistriú Cóir **agus an Ciste Aeráide Sóisialta**, chomh maith leis na hionstraimí airgeadais agus an cúnamh teicniúil atá ar fáil faoi InvestEU, chun infheistíochtaí príobháideacha agus poiblí a spreagadh i mbearta feabhsúcháin éifeachtúlachta fuinnimh. Tá acmhainneacht san infheistíocht san éifeachtúlacht fuinnimh chun rannchuidiú leis an bhfás eacnamaíoch, leis an bhfostaíocht, leis an nuálaíocht agus le laghdú ar an mbochtaineacht fuinnimh i dteaghlaigh, agus dá bharr sin rannchuidíonn sí go dearfach leis an gcomhtháthú eacnamaíoch, sóisialta agus críochach agus leis an téarnamh glas. Ar na réimsí féideartha le haghaidh cistiúcháin tá bearta éifeachtúlachta fuinnimh i bhfoirgnimh agus i dtithíocht phoiblí **agus oiliúint, athoiliúint agus uas-sciliú na n-oibríthe, go háirithe i bpoist a bhaineann le hathchóiriú foirgneamh**, chun fostaíocht a chur chun cinn in earnáil na héifeachtúlachta fuinnimh. Áiritheoidh an Coimisiún sineirgíochtaí idir na hionstraimí cistiúcháin éagsúla, go háirithe na cistí faoi bhainistíocht chomhroinnte agus na cistí faoi bhainistíocht dhíreach (amhail cláir a bhainistítear go lárnach: Fís Eorpach nó LIFE), chomh maith le deontais, iasachtaí eatramhacha agus cúnamh teicniúil chun a dtionchar gearála a

uasmhéadú ar an maoiniú príobháideach agus a dtionchar ar chuspóirí beartais éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach.

Leasú 60

Togra le haghaidh Treorach Aithris 122

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(122) I gcomhréir le Straitéis an Aontais Fuinnimh agus le prionsabail na rialála níos fearr, ba cheart níos mó tosaíochta a thabhairt do rialacha faireacháin **agus** fíoraithe chun scéimeanna um oibleagáid éifeachtúlachta fuinnimh agus bearta beartais malartacha a chur chun feidhme, lena n-airítear an ceanglas sampla ionadaíoch, ó thaobh staidrimh de, de na bearta a sheiceáil. Sa Treoir seo, ba cheart a thuiscint le sciar mór ó thaobh staidrimh de agus sampla ionadaíoch, ó thaobh staidrimh de, de na bearta feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh gur gá fothacar de líon staidrimh de na bearta coigiltis fuinnimh atá i gceist a bhunú ar shlí a léiríonn go cruinn iomlán na mbeart coigiltis fuinnimh, agus, ar an tslí sin, go gceadaítear tátail réasúnta iontaofa a bhaint maidir le muinín as iomlán na mbeart.

Leasú 61

Togra le haghaidh Treorach Aithris 124

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(124) Leis na hathruithe a thugtar isteach leis an Treoir seo d'fhéadfadh sé go mbeadh ceanglas ann maidir le leasú ina dhiaidh sin ar Rialachán (AE) 2018/1999 chun comhleanúnachas idir an dá ghníomh dlí a áirithiú. Forálacha nua, atá gaolmhar

Leasú

(122) I gcomhréir le Straitéis an Aontais Fuinnimh agus le prionsabail na rialála níos fearr, ba cheart níos mó tosaíochta a thabhairt do rialú, faireachán, fíorú **agus comhchuibhiú** na rialacha chun scéimeanna um oibleagáid éifeachtúlachta fuinnimh agus bearta beartais malartacha a chur chun feidhme, lena n-airítear an ceanglas sampla ionadaíoch, ó thaobh staidrimh de, de na bearta a sheiceáil. Sa Treoir seo, ba cheart a thuiscint le sciar mór ó thaobh staidrimh de agus sampla ionadaíoch, ó thaobh staidrimh de, de na bearta feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh gur gá fothacar de líon staidrimh de na bearta coigiltis fuinnimh atá i gceist a bhunú ar shlí a léiríonn go cruinn iomlán na mbeart coigiltis fuinnimh, agus, ar an tslí sin, go gceadaítear tátail réasúnta iontaofa a bhaint maidir le muinín as iomlán na mbeart.

go príomha le ranníocaíochtaí náisiúnta a shocrú, le sásraí líonta bearna agus le hoibleagáidí tuairiscithe, ba cheart iad a chuíchóiriú agus a aistriú chuig an Rialachán sin, a luaithe a leasófar é. D'fhéadfadh sé go mbeadh gá athmheastóireacht a dhéanamh ar fhorálacha Rialachán (AE) 2018/1999 i bhfianaise na n-athmheasúnú i bhfianaise na n-athruithe atá beartaithe sa Treoir seo. Níor cheart a chruthú leis na ceanglais tuairiscithe agus faireacháin bhreise a leagtar síos aon chóras nua comhthreomhar tuairiscithe, ach bheidís faoi réir an chreata faireacháin agus tuairiscithe atá ann cheana faoi Rialachán (AE) 2018/1999.

go príomha le ranníocaíochtaí náisiúnta **ceangailteacha, conairí líneacha agus a ngarspriocanna ceangailteacha a shocrú**, le sásraí líonta bearna agus le hoibleagáidí tuairiscithe, ba cheart iad a chuíchóiriú agus a aistriú chuig an Rialachán sin, a luaithe a leasófar é. D'fhéadfadh sé go mbeadh gá athmheastóireacht a dhéanamh ar fhorálacha Rialachán (AE) 2018/1999 i bhfianaise na n-athmheasúnú i bhfianaise na n-athruithe atá beartaithe sa Treoir seo. Níor cheart a chruthú leis na ceanglais tuairiscithe agus faireacháin bhreise a leagtar síos aon chóras nua comhthreomhar tuairiscithe, ach bheidís faoi réir an chreata faireacháin agus tuairiscithe atá ann cheana faoi Rialachán (AE) 2018/1999.

Leasú 62

Togra le haghaidh Treorach Aithris 131 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(131a) Is fiontar domhanda í an iarracht feabhas a chur ar bheartais atá dírithe ar an aeráid, lena n-áirítear éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, gáis cheaptha teasa a laghdú agus baint carbóin ar scála domhanda a mhéadú, agus dá réir sin, ba cheart don Aontas comhpháirtithe idirnáisiúnta a spreagadh ag fóraim idirnáisiúnta, amhail cruinnithe mullaigh COP27 agus COP28 de chuid Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide atá ar na bacáin, le gealltanais bhreise a thabhairt freisin maidir le feabhas a chur ar na beartais aeráide sin, lena n-áirítear éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú.

Réasúmú

Tá dlúthbhaint idir an leasú seo agus codanna eile den téacs arna athrú ag an gCoimisiún ina thogra'

Leasú 63

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 1 – mír 1 – fomhír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leis an Treoir seo, bunaítear creat comhchoiteann de bhearta chun éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn laistigh den Aontas chun a áirithiú go gcomhlíonfar sprioc an Aontais maidir le héifeachtúlacht fuinnimh agus go n-éascóidh sé a thuilleadh feabhsuithe fuinnimh.

Leasú

Leis an Treoir seo, bunaítear creat comhchoiteann de bhearta chun éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn laistigh den Aontas chun a áirithiú go gcomhlíonfar sprioc an Aontais maidir le héifeachtúlacht fuinnimh agus éascaítear tuilleadh feabhsuithe fuinnimh léi, ***agus feabhas á chur ar rannchuidiú an Aontais le cur chun feidhme Chomhaontú Pháras, ag rannchuidiú le spriocanna aeráide an Aontais a leagtar amach i Rialachán (AE) 2021/1119 a bhaint amach, agus neamhspleáchas fuinnimh an Aontais á neartú.***

Leasú 64

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 1 – mír 1 – fomhír 2**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leis an Treoir seo, leagtar síos rialacha atá ceaptha chun an éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun feidhme mar thosaíocht thar gach earnáil, bacainní i margadh an fhuinnimh a bhaint agus chun clistí a shárú sa mhargadh a chuireann bac ar éifeachtúlacht i soláthar fuinnimh agus in úsáid fuinnimh. Déantar foráil leis freisin maidir le rannchuidithe éifeachtúlachta fuinnimh náisiúnta ***táscacha*** do 2030.

Leasú

Leis an Treoir seo, leagtar síos rialacha atá ceaptha chun an éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun feidhme mar thosaíocht thar gach earnáil, bacainní i margadh an fhuinnimh a bhaint agus chun clistí a shárú sa mhargadh a chuireann bac ar éifeachtúlacht i soláthar fuinnimh agus in úsáid fuinnimh. Déantar foráil leis freisin maidir le rannchuidithe éifeachtúlachta fuinnimh náisiúnta ***ceangailteacha*** do 2030.

Leasú 65

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 3**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(3) ciallaíonn ‘córas fuinnimh’ córas a dearadh go príomha chun seirbhísí fuinnimh a sholáthar chun éileamh earnálacha críochúsáide le haghaidh fuinneamh i bhfoirm teasa, breoslaí agus leictreachais a shásamh.

Leasú 66

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 6 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(3) ciallaíonn ‘córas fuinnimh’ córas a dearadh go príomha chun seirbhísí fuinnimh a sholáthar chun éileamh earnálacha críochúsáide le haghaidh fuinneamh i bhfoirm teasa, **fionnuaire**, breoslaí agus leictreachais a shásamh.

Leasú

(6a) Ciallaíonn ‘cur chuige córais maidir le bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh’ breithniú a dhéanamh ar fheabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh ar leibhéal an chórais, measúnú a dhéanamh ar roghanna optamaithe córas agus ar roghanna chun réitigh fuinnimh in-athnuaite a chomhtháthú go héifeachtúil, agus slabhra iomlán an fhuinnimh á chur san áireamh, ó tháirgeadh, go hiompar, dáileadh, tomhaltas, agus deireadh saoil;

Leasú 67

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 8 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(8a) ciallaíonn ‘athchóiriú domhain’ athchóiriú domhain mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (19) de Threoir (AE) .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh;

Leasú 68

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 14

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(14) ciallaíonn ‘córas bainistíochta fuinnimh’ tacar gnéithe idirghaolmhara nó idirghníomhacha de phlean ina leagtar síos cuspóir éifeachtúlachta fuinnimh agus straitéis chun an cuspóir sin a bhaint amach, lena n-áirítear faireachán ar ídiú fuinnimh iarbhír, gníomhaíochtaí arna ndéanamh chun éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú agus dul chun cinn a thomhas;

Leasú 69

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 27 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú 70

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 28

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(28) ciallaíonn ‘iniúchadh fuinnimh’ nós imeachta córasach a bhfuil sé de chuspóir

Leasú

(14) ciallaíonn ‘córas bainistíochta fuinnimh’ tacar gnéithe idirghaolmhara nó idirghníomhacha de phlean ina leagtar síos cuspóir éifeachtúlachta fuinnimh agus straitéis chun an cuspóir sin a bhaint amach, lena n-áirítear faireachán ar ídiú iarbhír fuinnimh **agus uisce**, gníomhaíochtaí arna ndéanamh chun éifeachtúlacht fuinnimh **agus uisce** a mhéadú agus dul chun cinn a thomhas;

Leasú

(27a) ciallaíonn ‘fiontar beag nó meánmhéide’ nó ‘FBM’ fiontar beag nó fiontar meánmhéide mar a shainmhínítear in Airteagal 2 den Iarscríbhinn a ghabhann le Moladh ón gCoimisiún an 6 Bealtaine 2003^{1a};

^{1a} **Moladh ón gCoimisiún an 6 Bealtaine 2003 maidir le micrifhiontair agus fiontair bheaga agus mheánmhéide a shainmhíniú (IO L 124, 20.5.2003, lch. 36).**

Leasú

(28) ciallaíonn ‘iniúchadh fuinnimh’ nós imeachta córasach a bhfuil sé de chuspóir

leis eolas leordhóthanach a fháil ar phróifil ídithe fuinnimh foirgnimh nó grúpa foirgneamh, oibríochta nó suiteála tráchtála nó tionsclaíche nó seirbhíse poiblí nó príobháidí, lena sainaitheann agus lena gcainníochtaítear deiseanna chun coigilteas fuinnimh costéifeachtach a dhéanamh lena sainaitheann an fhéidearthacht le haghaidh úsáid costéifeachtach nó chun fuinneamh in-athnuaite a tháirgeadh agus na torthaí sin a thuairisciú;

Leasú 71

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 2 – mír 1 – pointe 29

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(29) Ciallaíonn ‘conraitheoireacht um fheidhmíocht fuinnimh’ socrú conarthach idir an tairbhí agus soláthraí birt feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh, a fhíoraítear agus a ndéantar faireachán air le linn théarma iomlán an chonartha, i gcás ina n-íoctar as obair, soláthar nó seirbhís sa bheart sin i ndáil le leibhéal feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh arna chomhaontú de réir conartha nó critéir feidhmíochta fuinnimh eile arna chomhaontú, amhail coigilteas airgeadais;

Leasú 72

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 2 – mír 1 – pointe 33 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

leis eolas leordhóthanach a fháil ar phróifil ídithe fuinnimh foirgnimh **agus uisce** nó grúpa foirgneamh, oibríochta nó suiteála tráchtála nó tionsclaíche nó seirbhíse poiblí nó príobháidí, lena sainaitheann agus lena gcainníochtaítear deiseanna chun coigilteas fuinnimh **agus uisce** costéifeachtach a dhéanamh lena sainaitheann an fhéidearthacht le haghaidh úsáid costéifeachtach nó chun fuinneamh in-athnuaite a tháirgeadh agus na torthaí sin a thuairisciú;

Leasú

(29) Ciallaíonn ‘conraitheoireacht um fheidhmíocht fuinnimh’ socrú conarthach idir an tairbhí agus soláthraí birt feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh, a fhíoraítear agus a ndéantar faireachán air le linn théarma iomlán an chonartha, i gcás ina n-íoctar as **infheistíochtaí** (obair, soláthar nó seirbhís) sa bheart sin i ndáil le leibhéal feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh **nó uisce** arna chomhaontú de réir conartha nó critéir feidhmíochta fuinnimh eile arna chomhaontú, amhail coigilteas airgeadais;

Leasú

(33a) Ciallaíonn ‘dramhtheas agus dramhfhuacht’ dramhtheas agus dramhfhuacht mar a shainmhíneann i dTreoir (AE) 2022/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a

bhaineann le fuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn;

Leasú 73

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 48**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(48) ciallaíonn ‘bochtaineacht fuinnimh’ *easpa rochtana teaghlaigh ar sheirbhísí riachtanacha fuinnimh is cloch bhoinn faoi chaighdeán maith maireachtála agus sláinte, lena n-áirítear teas, fuarú agus soilsiú leormhaith agus an fuinneamh chun cumhacht a thabhairt d’fhearais leictreacha, sa chomhthéacs náisiúnta ábhartha, sa bheartas sóisialta atá ann cheana agus i mbeartais ábhartha eile;*

Leasú 74

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 50 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú 75

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 50 b (nua)**

Leasú

(48) ciallaíonn ‘bochtaineacht fuinnimh’ *mar a bhí áirítear i Rialachán (AE) 2022/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear Ciste Aeráide Sóisialta;*

Leasú

(50a) ciallaíonn ‘nasc uisce-fuinnimh’ *an comhghaol idir idiú fuinnimh agus uisce sa saol eacnamaíoch. Tá uisce ag teastáil chun críocha fuinnimh. Tá fuinneamh ag teastáil chun uisce a tháirgeadh, chun uisce a astarraingt, a chaidéalú, a théamh, a fhuarú, a ghlanadh, a chóireáil agus a dhíshalannú;*

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(50b) Ciallaíonn ‘foirgneamh atá saor ó astaíochtaí’ foirgneamh a bhfuil a fheidhmíocht fuinnimh an-ard, mar a shainmhínítear in Airteagal 2 de Threoir (AE) 2022/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh;

Leasú 76

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 50 c (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(50c) Ciallaíonn ‘foirgneamh nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh’ (NZEB) foirgneamh a bhfuil a fheidhmíocht fuinnimh an-ard, mar a shainmhínítear in Airteagal 2 de Threoir (AE) 2022/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh;

Leasú 77

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 50 d (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(50d) ciallaíonn ‘foirgneamh a sholáthraíonn bonneagar sóisialta’ foirgneamh a soláthraítear seirbhís shóisialta laistigh de; d’fhéadfadh an earnáil sláinte (ospidéal agus saoráidí cúraim sláinte), earnáil an oideachais (náiscoilleana, scoilleana, ollscoilleana), agus an earnáil shóisialta (tithíocht shóisialta, agus ionaid phobail a fhreastalaíonn ar dhaoine óga, ar dhaoine scothaosta nó ar dhaoine ar ioncam íseal) a bheith san áireamh anseo.

Leasú 78

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 3 – mír 1 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

1. I gcomhréir le bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh, áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear réitigh éifeachtúlachta fuinnimh san áireamh sna cinntí pleanála, beartais agus **mórinfheistíochta** a bhaineann leis na hearnálacha seo a leanas:

Leasú 79

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 3 – mír 1 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(b) eárnálacha neamhfhuinnimh, i gcás ina mbíonn tionchar ag na hearnálacha sin ar ídiú fuinnimh agus ar éifeachtúlacht fuinnimh.

Leasú 80

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 3 – mír 3 – pointe a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(a) cur i bhfeidhm modheolaíochtaí costais is tairbhe a chur chun cinn agus a áirithiú, i gcás ina bhfuil gá le measúnuithe costais is tairbhe, lena bhféadfar **measúnú** cuí a dhéanamh ar thairbhí níos leithne a bhaineann le réitigh éifeachtúlachta

Leasú

1. I gcomhréir le bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh, áiritheoidh na Ballstáit go dtabharfar **lánaird** ar réitigh **costéifeachtacha** fuinnimh sna cinntí pleanála, beartais agus infheistíochta **ar na leibhéal náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla**, a bhaineann leis na hearnálacha seo a leanas:

Leasú

(b) eárnálacha neamhfhuinnimh, i gcás ina mbíonn tionchar ag na hearnálacha sin ar ídiú fuinnimh agus ar éifeachtúlacht fuinnimh, **lena n-áirítear an méid seo a leanas, ach gan bheith teoranta dó: foirgnimh, iompar, uisce, teicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide (TFC), talmhaíocht, agus eárnálacha airgeadais.**

Leasú

(a) cur i bhfeidhm modheolaíochtaí costais is tairbhe **atá trédhearcach, atá ar fáil go poiblí agus atá inrochtana go héasca** a chur chun cinn agus a áirithiú, i gcás ina bhfuil gá le measúnuithe costais is tairbhe, lena bhféadfar **ríomh cuí a**

fuinnimh ó thaobh na sochaí de;

dhéanamh agus luach airgid cuí a chur ar na sochair ghearrthéarmacha agus fhadtéarmacha níos leithne a bhaineann le réitigh éifeachtúlachta fuinnimh ó thaobh na sochaí de, lena n-áirítear réitigh chomhshaoil, shóisialta agus eacnamaíocha;

Leasú 81

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 3 – mír 3 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(b) eintiteas a shainaitheint a bheidh freagrach as faireachán a dhéanamh ar chur i bhfeidhm bhunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh agus thionchar na gcinntí pleanála, beartais agus infheistíochta ar ídiú fuinnimh agus ar éifeachtúlacht fuinnimh;

Leasú

(b) eintiteas a shainaitheint, ***eolas ina leith a chur ar fáil go poiblí, é a oiliúint agus a chur ar an eolas, ar eintiteas é a bheidh freagrach as faireachán a dhéanamh ar chur i bhfeidhm bhunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh agus thionchar na gcinntí pleanála, beartais agus infheistíochta ar ídiú fuinnimh agus ar éifeachtúlacht fuinnimh;***

Leasú 82

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 3 – mír 3 – pointe b a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(ba) ***faisnéis, treoir agus cúnamh a sholáthar d'eintitis ábhartha, go háirithe ar an leibhéal áitiúil, maidir leis an gcaoi a gcuirfear prionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh i bhfeidhm ar dtús;***

Leasú

(ba) ***faisnéis, treoir agus cúnamh a sholáthar d'eintitis ábhartha, go háirithe ar an leibhéal áitiúil, maidir leis an gcaoi a gcuirfear prionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh i bhfeidhm ar dtús;***

Leasú 83

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 3 – mír 3 – pointe b b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(bb) a áirithiú go dtiocfaidh laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa in aghaidh an aonaid ídithe fuinnimh as réitigh éifeachtúlachta fuinnimh;

Leasú 84

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 3 – mír 3 – pointe b c (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(bc) na tionchair ar dhí-thruailliú, bithéagsúlacht, sláinte an duine agus sláinte ainmhithe a bhreathnú go hiomlán;

Leasú 85

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 3 – mír 3 – pointe b d (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(bd) an t-idirspleáchas idir úsáid fuinnimh agus úsáid acmhainní eile a bhreathnú go hiomlán, lena n-áirítear an nasc uisce-fuinnimh, agus tús áite a thabhairt do bhearta lena ndéantar éifeachtúlachtaí comhuaineacha fuinnimh agus acmhainní a bhaint amach;

Leasú 86

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 3 – mír 3 – pointe b e (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(be) cur chuige córais agus saolré a ghlacadh, agus cinnteacht an tsoláthair, comhtháthú an mhargaidh agus

inacmhainneacht fuinnimh a bhreathnú go hiomlán;

Leasú 87

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 3 – mír 3 – pointe b f (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(bf) deireadh a chur leis na bacainní uile ar chéadphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm sa chleachtas i ngach earnáil;

Leasú 88

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 3 – mír 3 – pointe c**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(c) tuarascáil a chur chuig an gCoimisiún, mar chuid de na tuarascálacha comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide ar dhul chun cinn i gcomhréir le hAirteagal 17 de Rialachán (AE) 2018/1999 maidir leis an gcaoi ar cuireadh an prionsabal san áireamh sna cinntí náisiúnta agus réigiúnacha maidir le pleanáil, beartas agus infheistíocht **mhór** a bhaineann leis na córais fuinnimh náisiúnta agus réigiúnacha.

(c) tuarascáil a chur chuig an gCoimisiún, mar chuid de na tuarascálacha comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide ar dhul chun cinn i gcomhréir le hAirteagal 17 de Rialachán (AE) 2018/1999 maidir leis an gcaoi ar tugadh **lánaird** ar an bprionsabal sna cinntí náisiúnta agus réigiúnacha maidir le pleanáil, beartas agus infheistíocht a bhaineann leis na córais fuinnimh náisiúnta agus réigiúnacha **agus le hearnálacha neamhfhuinnimh, i gcásanna ina bhfuil tionchar ag na hearnálacha sin ar idiú fuinnimh agus ar éifeachtúlacht fuinnimh.**

Leasú 89

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 3 – mír 3 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3a. *Sna tuarascálacha dá dtagraítear i mír 3, pointe c, míneoidh na Ballstáit an méid seo a leanas:*

(a) na modheolaíochtaí costais is tairbhe dá dtagraítear i mír 3 a chuir siad i bhfeidhm agus a chuir siad chun cinn;

(b) na bacainní a d'fhéadfadh a bheith ar chur chun feidhme céadphrionsabail na héifeachtúlachta fuinnimh a d'aithin siad agus na réitigh ghaolmhara atá curtha chun feidhme acu;

(c) conas a chomhtháthaigh siad céadphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh ina gcreataí beartais, dlíthiúla agus airgeadais.

Leasú 90

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 3 – mír 3 b (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3b. *Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh, i gcomhréir le hAirteagal 32, chun an Treoir seo a fhorlíonadh chun teimpléad a sholáthar le haghaidh na dtuarascálacha dá dtagraítear i mír 3, pointe (c).*

Leasú 91

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 4 – mír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

1. Áiritheoidh na Ballstáit i dteannta a chéile laghdú **9 %** ar a laghad ar ídiú críochnaitheach fuinnimh an Aontais in 2030 i gcomparáid le réamh-mheastacháin

1. Áiritheoidh na Ballstáit i dteannta a chéile laghdú **45 %** ar a laghad ar ídiú críochnaitheach fuinnimh an Aontais in 2030 i gcomparáid le réamh-mheastacháin

Chás Tagartha **2020** ionas nach mó ná **787** Mtoe ídiú críochnaitheach fuinnimh an Aontais agus nach mó ná **1023** Mtoe ídiú fuinnimh phríomhúil an Aontais in 2030.⁹¹

Chás Tagartha **2007** ionas nach mó ná **XXX** Mtoe ídiú críochnaitheach fuinnimh an Aontais agus nach mó ná **XXX** Mtoe ídiú fuinnimh phríomhúil an Aontais in 2030.

⁹¹ Socraíodh agus ríomhadh sprioc éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais ar dtús agus úsáid á baint as réamh-mheastacháin Chás Tagartha 2007 do 2030 mar bhunlíne. Leis an athrú ar mhodheolaíocht Eurostat chun cothromaíocht fuinnimh a ríomh agus feabhsúithe ar réamh-mheastacháin samhaltaithe ina dhiaidh sin, is gá an bunlíne a athrú. Dá bhrí sin, agus an cur chuige céanna á úsáid chun an sprioc a shainiú, is é sin le rá é a chur i gcomparáid leis na réamh-mheastacháin bhunlíne amach anseo, leagtar síos uailmhian sprioc éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais do 2030 i gcomparáid le réamh-mheastacháin Chás Tagartha 2020 do 2030 a léiríonn rannchuidithe náisiúnta ó NECPanna. Leis an mbunlíne nuashonraithe sin, beidh ar an Aontas a uailmhian maidir le héifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú 9 % ar a laghad in 2030 i gcomparáid le leibhéal na n-iarrachtaí a rinneadh faoi Chás Tagartha 2020. Ní dhéanann an bealach nua chun leibhéal uailmhéine spriocanna an Aontais a chur in iúl difear don leibhéal iarrachta atá ag teastáil.

Leasú 92

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 4 – mír 2 – fómhír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leagfaidh gach Ballstát síos rannchuidithe éifeachtúlachta fuinnimh náisiúnta d'ídiú críochnaitheach fuinnimh agus phríomhúil chun sprioc cheangailteach an Aontais a leagtar amach i mír 1 a bhaint

Leasú

Leagfaidh gach Ballstát síos rannchuidithe **ceangailteacha** éifeachtúlachta fuinnimh náisiúnta d'ídiú críochnaitheach fuinnimh agus phríomhúil chun sprioc cheangailteach an Aontais a leagtar amach

amach go comhpháirteach. Tabharfaidh Ballstáit fógra don Choimisiún maidir leis na rannchuidithe sin mar aon le conair **tháscach do** na rannchuidithe sin mar chuid de na nuashonruithe ar a bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide i gcomhréir le hAirteagal 14 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus mar chuid dá bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide dá dtagraítear sa nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 3 agus Airteagail 7 go 12 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus i gcomhréir leis an nós imeachta sin. **Agus é sin á dhéanamh acu, déanfaidh na Ballstáit an foirmle a sainmhíniú in Iarscríbhinn I den Treoir seo a úsáid agus a mhíniú cén chaoi, agus ar bhonn cén sonraí, a ndearnadh na rannchuidithe a ríomh.**

i mír 1 a bhaint amach go comhpháirteach. **Agus an méid sin á dhéanamh acu, úsáidfidh na Ballstáit an foirmle a shainítear in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Treoir seo agus úsáidfidh siad toradh na foirmle sin.** Tabharfaidh Ballstáit fógra don Choimisiún maidir leis na rannchuidithe **náisiúnta ceangailteacha** sin mar aon le conair **líneach le dhá phointe tagartha in 2025 agus 2027 do** na rannchuidithe sin mar chuid de na nuashonruithe ar a bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide i gcomhréir le hAirteagal 14 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus mar chuid dá bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide dá dtagraítear sa nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 3 agus Airteagail 7 go 12 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus i gcomhréir leis an nós imeachta sin. **Faoi 2027, sroichfidh an chonair pointe tagartha dar luach 65 % ar a laghad den laghdú iomlán ar ídiú fuinnimh idir sprioc cheangailteach náisiúnta an Bhallstáit sin do 2020 agus a rannchuidiú leis an sprioc do 2030.**

Leasú 93

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 4 – mír 2 – fomhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Ina theannta sin, soláthróidh na Ballstáit sciaranna ídithe fuinnimh na n-earnálacha críochúsáide fuinnimh ina rannchuidithe éifeachtúlachta fuinnimh náisiúnta, mar a shainmhínítear i Rialachán (CE) Uimh. 1099/2008 maidir le staidreamh fuinnimh, lena n-áirítear earnálacha tionscail, cónaithe, seirbhísí agus iompair. Tabharfar le fios freisin réamh-mheastacháin maidir le hídiú fuinnimh i dteicneolaíocht na faisnéise agus na cumarsáide (TFC).

Leasú

Ina theannta sin, soláthróidh na Ballstáit sciaranna ídithe fuinnimh **agus uisce** na n-earnálacha críochúsáide fuinnimh ina rannchuidithe éifeachtúlachta fuinnimh náisiúnta, mar a shainmhínítear i Rialachán (CE) Uimh. 1099/2008 maidir le staidreamh fuinnimh, lena n-áirítear earnálacha tionscail agus cónaithe, **seirbhísí, soláthar uisce agus seirbhísí sláintiúchá**n agus iompair. Tabharfar le fios freisin réamh-mheastacháin maidir le hídiú fuinnimh **agus uisce** i dteicneolaíocht na faisnéise agus na cumarsáide (TFC).

Leasú 94

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 4 – mír 2 – fomhír 3 – pointe a**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(a) nach bhféadfaidh ídiú fuinnimh an Aontais in 2030 a bheith níos mó ná **787** Mtoe den ídiú fuinneamh deiridh nó níos mó ná **1023** Mtoe den ídiú fuinnimh phríomhúil;

Leasú

(a) nach bhféadfaidh ídiú fuinnimh an Aontais in 2030 a bheith níos mó ná **XXX** Mtoe den ídiú fuinneamh deiridh nó níos mó ná **XXX** Mtoe den ídiú fuinnimh phríomhúil;

Leasú 95

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 4 – mír 2 – fomhír 3 – pointe e**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(e) *cúinsí náisiúnta eile a dhéanann difear d'ídiú fuinnimh, go háirithe:*

(i) *athruithe ar an OTI agus réamhthuar ina leith.*

(ii) *athruithe ar allmhairithe agus ar onnmhairithe fuinnimh, forbairtí i meascán fuinnimh agus breoslaí inbhuanaithe a chur chun feidhme;*

(iii) *forbairt gach foinse fuinnimh in-athnuaite, fuinneamh núicléach, gabháil agus stóráil carbóin;*

(iv) *dícharbónú tionscal dianfhuinnimh.*

Leasú

scriosta

Leasú 96

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 4 – mír 3 – fomhír 1 – an chuid réamhráiteach**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

I gcás ina gcinneann an Coimisiún, ar bhonn a mheasúnaithe de bhun

Leasú

I gcás ina gcinneann an Coimisiún, ar bhonn a mheasúnaithe de bhun

Airteagal 29(1) agus (3) de Rialachán (AE) 2018/1999, nach ndearnadh dul chun cinn leordhóthanach maidir leis na rannchuidithe éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach, áiritheoidh na Ballstáit atá os cionn a gconair tháscach dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo go gcuirfear bearta breise chun feidhme laistigh de bhliain amháin tar éis an dáta a fuarthas measúnú an Choimisiúin chun a áirithiú go mbeidh siad ar an mbóthar ceart chun a rannchuidithe éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach. Áiritheofar sna bearta breise sin na bearta seo a leanas, ach ní bheidh siad teoranta dóibh:

Airteagal 29(1) agus (3) de Rialachán (AE) 2018/1999, nach ndearnadh dul chun cinn leordhóthanach maidir leis na rannchuidithe **ceangailteacha** éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach, áiritheoidh na Ballstáit atá os cionn a gconair tháscach dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo go gcuirfear bearta breise chun feidhme laistigh de bhliain amháin tar éis an dáta a fuarthas measúnú an Choimisiúin chun a áirithiú go mbeidh siad ar an mbóthar ceart chun a rannchuidithe éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach. Áiritheofar sna bearta breise sin na bearta seo a leanas, ach ní bheidh siad teoranta dóibh:

Leasú 97

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 1 – mír 1 – fomhír 1 – pointe d a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

da. ag dul thar na híoscheanglais maidir le híoschaighdeáin feidhmíochta fuinnimh a leagtar amach in [Airteagal 9] de Threoir (AE) 2022/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh trí dháta comhlíonta níos luaithe a shocrú le haghaidh típeolaíochtaí foirgneamh áirithe chun aicmí feidhmíochta níos airde a bhaint amach.

Leasú 98

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 4 – mír 3 – fomhír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Déanfaidh an Coimisiún a mheas an leor na bearta náisiúnta dá dtagraítear sa mhír seo chun spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais a bhaint amach. I gcás ina

Déanfaidh an Coimisiún a mheas an leor na bearta náisiúnta dá dtagraítear sa mhír seo chun spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais **agus rannchuidithe**

meastar nach leor bearta náisiúnta, déanfaidh an Coimisiún, de réir mar is iomchuí, bearta a mholadh agus a chumhacht a fheidhmiú ar leibhéal an Aontais chun a áirithiú, go háirithe, go mbainfear amach spriocanna 2030 an Aontais don éifeachtúlacht fuinnimh.

Leasú 99

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 5 – mír 1 – fomhír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar ídiú críochnaitheach fuinnimh iomlán na gcomhlachtaí poiblí go léir le chéile a laghdú **1.7 %** ar a laghad gach bliain, i gcomparáid leis an mbliain X-2 (agus X an bhliain a thiochfaidh an Treoir seo i bhfeidhm).

Leasú 100

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 5 – mír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

3. Áiritheoidh na Ballstáit go mbunóidh údaráis réigiúnacha agus áitiúla bearta sonracha éifeachtúlachta fuinnimh ina bpleananna dícharbónaithe tar éis dóibh dul i gcomhairle le geallsealbhóirí agus leis an bpobal, lena n-áirítear na grúpaí áirithe atá i mbaol na bochtaineachta fuinnimh nó na grúpaí áirithe atá níos soghabhálaí i leith éifeachtaí na bochtaineachta fuinnimh, **amháil mná, daoine faoi mhíchumas, daoine scothaosta, leanaí, agus daoine a bhfuil cúlra cine nó eitneach mionlaigh acu.**

ceangailteacha na mBallstát a bhaint amach. I gcás ina meastar nach leor bearta náisiúnta, déanfaidh an Coimisiún, de réir mar is iomchuí, bearta a mholadh agus a chumhacht a fheidhmiú ar leibhéal an Aontais **sa bhreis ar na moltaí sin chun** a áirithiú, go háirithe, go mbainfear amach spriocanna 2030 an Aontais don éifeachtúlacht fuinnimh.

Leasú

Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar ídiú críochnaitheach fuinnimh iomlán na gcomhlachtaí poiblí go léir le chéile a laghdú **2 %** ar a laghad gach bliain, i gcomparáid leis an mbliain X-2 (agus X an bhliain a thiochfaidh an Treoir seo i bhfeidhm).

Leasú

3. Áiritheoidh na Ballstáit go mbunóidh údaráis réigiúnacha agus áitiúla bearta sonracha éifeachtúlachta fuinnimh ina bpleananna dícharbónaithe tar éis dóibh dul i gcomhairle le geallsealbhóirí agus leis an bpobal, lena n-áirítear na grúpaí áirithe atá i mbaol na bochtaineachta fuinnimh nó na grúpaí áirithe atá níos soghabhálaí i leith éifeachtaí na bochtaineachta fuinnimh. **Sna straitéisí ceaptha beartais, for-rochtana agus rannpháirtíochta do na grúpaí leochaileacha atá neamhchosanta ar riosca níos airde bochtaineachta fuinnimh, cuirfear riachtanais na ngrúpaí**

sin san áireamh.

Leasú 101

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 5 – mír 4**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

4. Tacóidh Ballstáit le comhlachtaí poiblí chun bearta feabhsaithe éifeachtúlacht fuinnimh a dhéanamh, lena n-áirítear ar leibhéil áitiúla agus réigiúnacha, trí threoir a sholáthar, deiseanna oiliúna agus forbartha inniúlachta **a chur chun cinn** agus comhar i measc comhlachtaí poiblí **a spreagadh**.

Leasú

4. Tacóidh na Ballstáit tacaíocht le comhlachtaí poiblí chun bearta feabhsaithe éifeachtúlacht fuinnimh a ghlacadh, lena n-áirítear ag leibhéil áitiúla agus réigiúnacha, trí **thacaíocht airgeadais agus theicniúil a sholáthar agus trí phleananna a thíolacadh lena dtabharfar aghaidh ar an easpa lucht saothair is gá do gach céim den aistriú glas, lena n-áirítear daoine ceirde chomh maith le saineolaithe ardoilte i dteicneolaíochtaí glasa, eolaithe feidhmeacha agus nuálaithe, trí chláir oideachais agus oiliúna a chur chun cinn chun oibrithe oilte agus saineolas i réimse na héifeachtúlachta fuinnimh agus na hoibre foirgníochta a bhaint amach, lena n-áirítear ardú feasachta i dtaca le teicnící oibre inbhuanaithe agus gnéithe sláinte amhail aispeist.**

Molfaidh na Ballstáit do chomhlachtaí poiblí na sochair níos leithne, sa bhreis ar choigilteas fuinnimh, a chur san áireamh, amhail cáilíocht chomhshaoil laistigh chomh maith le feabhas a chur ar cháilíocht saoil, go háirithe i scoileanna, i dtithe altranais, in ospidéal agus i dtíthíocht shóisialta. Soláthróidh na Ballstáit treoirlínte, déanfaidh siad forbairt inniúlachtaí agus deiseanna oiliúna **a chur chun cinn agus **spreagfaidh siad** comhar i measc comhlachtaí poiblí **agus comhoibriú le tionscnaimh faoi stiúir an phobail, amhail comhphobail fuinnimh inathnuaite agus comhphobail fuinnimh saoránach.****

Leasú 102

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 5 – mír 4 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

4a. *Chun an t-ídiú fuinnimh agus an truailliú solais araon a thagann ó shoilsiú lasmuigh a laghdú, déanfaidh na Ballstáit measúnú ar a indéanta atá sé laghdú a dhéanamh ar leibhéil flosca solais san oíche lasmuigh in aghaidh an áitritheora, ar an bhfosc in aghaidh an chiliméadair chearnaigh i limistéir uirbeacha agus ar an táirge flosca in aghaidh an ama a úsáidtear an fosc sin. Nuair a bhíonn torthaí derfacha ar na measúnuithe sin, forbróidh na Ballstáit pleananna ina mbeidh cuspóirí agus bearta laghdaithe flosca solais.*

Leasú 103

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 5 – mír 5 b (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

4b. *Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfidh comhlachtaí poiblí bearta éifeachtúlachta fuinnimh chun feidhme, amhail Conraitheoireacht um Fheidhmíocht Fuinnimh, lena ráthófar coigilteas fuinnimh agus lena gcoinneofar na torthaí a gheofar le himeacht ama trí fhaireachán leanúnach, trí oibriú éifeachtach agus trí chothabháil.*

Leasú 104

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – teideal**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Ról eiseamláireach fhoirgnimh na gcomhlachtaí poiblí

Leasú

Ról eiseamláireach fhoirgnimh na gcomhlachtaí poiblí **agus foirgneamh a sholáthraíonn bonneagar sóisialta**

Leasú 105

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 1 – fomhír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Gan dochar d'Airteagal 7 de Threoir 2010/31/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁹², déanfaidh gach Ballstát a áirithiú go **ndéantar** athchóiriú ar 3 % **ar a laghad** den achar urláir iomlán sna foirgnimh théite agus/nó fuaraithe ar le comhlachtaí poiblí iad gach bliain chun ar a laghad a athrú ina bhfoirgnimh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh i gcomhréir le **hAirteagal 9** de Threoir 2010/31/AE.

Leasú

Gan dochar d'Airteagal 7 de Threoir 2010/31/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁹², déanfaidh gach Ballstát a áirithiú go **ndéantar** athchóiriú **domhan ar 3 % ar a laghad** den achar urláir iomlán sna foirgnimh théite agus/nó fuaraithe ar le comhlachtaí poiblí iad gach bliain, **agus, go leithleach, go ndéantar amhlaidh ar 3 % ar a laghad d'achar urláir iomlán sna foirgnimh agus/nó fuaraithe atá faoi úinéireacht phríobháideach ina soláthraítear bonneagar sóisialta**, chun iad a chlaohlú ina bhfoirgnimh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh **nó ina bhfoirgnimh atá saor ó astaíochtaí**.

⁹² Treoir 2010/31/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Bealtaine 2010 maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh (IO L 153, 18.6.2010, lch. 13).

⁹² Treoir 2010/31/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Bealtaine 2010 maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh (IO L 153, 18.6.2010, lch. 13).

Leasú 106

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 1 – fomhír 2**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

I gcás ina n-áitíonn comhlachtaí poiblí foirgneamh nach leis na comhlachtaí poiblí

Leasú

I gcás ina n-áitíonn comhlachtaí poiblí foirgneamh nach leis na comhlachtaí poiblí

é, feidhmeoidh siad a gcearta conarthacha a mhéid is féidir agus spreagfaidh siad úinéir an fhoirgnimh chun an foirgneamh a athchóiriú ina fhoirgneamh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh de i gcomhréir le ***hAirteagal 9 de Threoir 2010/31/AE***. Agus Conradh nua á thabhairt i gcrích acu chun foirgneamh a áitiú nach leo é, beidh sé d'aidhm ag comhlachtaí poiblí go dtiocfaidh an foirgneamh sin faoin dá aicme éifeachtúlachta fuinnimh is fearr ar an deimhniú feidhmíochta fuinnimh.

Leasú 107

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 1 – fomhír 2a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

é, feidhmeoidh siad a gcearta conarthacha a mhéid is féidir agus spreagfaidh siad úinéir an fhoirgnimh chun an foirgneamh a athchóiriú ina fhoirgneamh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh ***nó ina bhfoirgnimh atá saor ó astaíochtaí***. Agus Conradh nua á thabhairt i gcrích acu chun foirgneamh a áitiú nach leo é, beidh sé d'aidhm ag comhlachtaí poiblí go dtiocfaidh an foirgneamh sin faoin dá aicme éifeachtúlachta fuinnimh is fearr ar an deimhniú feidhmíochta fuinnimh.

Leasú

Chun an ceanglas dá dtagraítear i mír 1 a chomhlíonadh, féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh cineálacha comhtháite cur chuige ceantair nó comharsanachta a ghlacadh, á úirithiú ag an am céanna go ndéanfar gach foirgneamh athchóirithe a chlaoclú ina fhoirgneamh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh nó ina fhoirgneamh atá saor ó astaíochtaí.

Leasú 108

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 1 – fomhír 2b (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Féadfaidh na Ballstáit suas le 0.3 % de róghnóthachtáil agus de thearcghnóthachtáil a ráta athchóirithe bliantúil a aistriú chuig na blianta ina dhiaidh sin, ar choinníoll gur 3 % ar a laghad a meánráta athchóirithe thar thréimhse trí bliana.

Leasú 109

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 6 – mír 1 – fomhír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Déanfar an ráta de 3% ar a laghad a ríomh ar achar urláir iomlán na bhfoirgneamh ag a bhfuil achar urláir úsáideach iomlán os cionn 250 *m*² ar le comhlachtaí poiblí an Bhallstáit lena mbaineann iad agus , **an 1 Eanáir 2024**, nach foirgnimh iad atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh.

Leasú

Déanfar an ráta de 3% ar a laghad a ríomh ar achar urláir iomlán na bhfoirgneamh ag a bhfuil achar urláir úsáideach iomlán os cionn 250 *m*² ar le comhlachtaí poiblí an Bhallstáit lena mbaineann iad agus **ar fhoirgnimh atá faoi úinéireacht phríobháideach ina soláthraítear bonneagar sóisialta** arb amhlaidh ina leith , **an 1 Eanáir 2024**, nach foirgnimh iad atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh **nó nach foirgnimh iad atá saor ó astaíochtaí.**

Leasú 110

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 6 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

2. I gcásanna eisceachtúla, féadfaidh Ballstáit a chur san áireamh sa ráta athchóirithe foirgneamh bliantúil na foirgnimh nua sin a bhfuil úinéireacht orthu mar fhoirgnimh athsholáthair d'fhoirgnimh comhlachtaí poiblí a scartáladh in aon bhliain le dhá bhliain anuas. Ní bheidh feidhm ag na heisceachtaí sin ach amháin i gcás ina mbeidís níos costéifeachtaí agus níos inbhuanaithe ó thaobh astaíochtaí fuinnimh agus saolré CO₂ a bhaintear amach i gcomparáid le hathchóiriú na bhfoirgneamh sin. Déanfaidh gach Ballstát na critéir ghinearálta, na modheolaíochtaí ginearálta agus na nósanna imeachta ginearálta chun na cásanna eisceachtúla sin a shainaithint a leagan amach go soiléir agus a fhoilsiú.

Leasú

scriosta

Leasú 111

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 6 – mír 3 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

3. Chun críocha an Airteagail seo, cuirfidh Ballstáit ar fáil don phobal fardal d'fhoirgnimh théite agus/nó fuaraithe de chuid **comhlachtaí** poiblí ag a bhfuil achar urláir úsáideach iomlán de níos mó ná 250 m². Déanfar an fardal seo a uasdátú ar a laghad uair sa bhliain. Beidh san fhardal ar a laghad na sonraí seo a leanas:

Leasú

3. Chun críocha an Airteagail seo cuirfidh Ballstáit ar fáil don phobal fardal d'fhoirgnimh théite agus/nó fuaraithe **ar le húdaráis** poiblí **iad agus** d'fhoirgnimh **atá faoi úinéireacht phríobháideach ina soláthraítear bonneagar sóisialta**, ag a bhfuil achar urláir úsáideach iomlán de níos mó ná 250 m². Déanfar an fardal seo a uasdátú ar a laghad uair sa bhliain **agus déanfar an fhaisnéis maidir le coigilteas fuinnimh tomhaiste mar thoradh ar athchóiriú foirgneamh poiblí a áireamh freisin agus a chur ar fáil go poiblí san fhardal, a bheidh nasctha le bunachair sonraí náisiúnta na ndeimhniúcháin náisiúnta feidhmíochta fuinnimh (EPC)**. Beidh san fhardal ar a laghad na sonraí seo a leanas:

Leasú 112

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 6 – mír 3 – pointe a a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(aa) déine an fhuinnimh in kW/m²/bliain bunaithe ar fhíorshonraí;

Leasú 113

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 6 – mír 3 – pointe b a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ba) an spriocdháta a bhfuiltear ag súil leis don athchóiriú (i gcás nach ndéanfar na foirgnimh a chlaochlú ina

bhfoirgnimh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh de nó ina bhfoirgnimh atá saor ó astaíochtaí.

Leasú 114

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 3 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3a. Agus bearta cur chun feidhme faoin Airteagal á bpleanáil acu, tabharfaí na Ballstáit aghaidh ar an easpa lucht saothair is gá do gach céim den aistriú glas, lena n-áirítear ceardaithe mar aon le saineolaithe atá ardoilte i dteicneolaíochtaí glasa, eolaithe feidhmeacha agus nuálaithe. Molfaidh na Ballstáit do chomhlachtaí poiblí a chur san áireamh go dtiocfaidh sochair níos leithne, sa bhreis ar choigilteas fuinnimh, as na athchóirithe, sochair amhail cáilíocht chomhshaoil níos fearr laistigh chomh maith le feabhas ar cháilíocht saoil, go háirithe i scoileanna, i dtithe altranais, in ospidéal agus i dtithíocht shóisialta. Áiríteoidh siad go dtabharfar aghaidh leis na hathchóirithe ar shubstaintí guaiseacha a bhaint, i gcás inarb ábhartha.

Leasú 115

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 3 b (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3b. Tabharfaidh na Ballstáit tuairisc faoi na bearta a dhéanfaidh siad chun deireadh a chur le bacainní a d'fhéadfadh a bheith ann, lena n-áirítear bacainní rialála, agus faoi na bearta maidir le hoibreacha athchóirithe a mhaoiniú, ar an leibhéal náisiúnta, ar an leibhéal

réigiúnach nó ar an leibhéal áitiúil, chun an ceanglas a leagtar amach i mír 1 a chomhlíonadh.

Leasú 116

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 6 – mír 3 c (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3c. Aireofar freisin faisnéis maidir le coigilteas fuinnimh tomhaiste a eascraíonn as athchóiriú foirgneamh poiblí agus cuirfear ar fáil go poiblí i san fhardal, a bheidh nasctha leis na bunachair sonraí náisiúnta CPE.

Leasú 117

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 7 – mír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3. D'ainneoin mhír 4 d'Airteagal 26 den Treoir seo, déanfaidh Ballstáit a áirithiú go ndéanfaidh údaráis chonarhacha agus eintitis chonarhacha **measúnú ar an indéantacht a bhaineann le** conarthaí feidhmíochta fuinnimh fadtéarmacha **a thabhairt i gcrích** lena soláthraítear coigilteas fuinnimh fadtéarmach, agus conarthaí seirbhíse lena ngabhann ábhar sonracha fuinnimh á soláthar acu.

3. D'ainneoin mhír 4 d'Airteagal 26 den Treoir seo, déanfaidh Ballstáit a áirithiú go ndéanfaidh údaráis chonarhacha agus eintitis chonarhacha conarthaí feidhmíochta fuinnimh fadtéarmacha **a thabhairt i gcrích** lena soláthraítear coigilteas fuinnimh fadtéarmach, agus conarthaí seirbhíse lena ngabhann ábhar sonracha fuinnimh á solátharach, **ach amháin mura bhfuil sé sin indéanta go teicniúil agus go heacnamaíoch. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar na paraiméadair a úsáidtear do mheasúnú féidearthachta a shainiú go soiléir agus go mbeidh údar cuí leo ar leibhéal an rialtais láir. Nuair a mheastar nach bhfuil sé indéanta úsáid a bhaint as conraitheoireacht um fheidhmíocht fuinnimh, cuirfear an réasúnú ar fáil go poiblí.**

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 7 – mír 5 – fomhír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Féadfaidh na Ballstáit a cheangal go gcuirfidh údaráis chonartha agus eintitis chonartha san áireamh, **i gcás inarb iomchuí**, gnéithe níos leithne den inbhuanaitheacht, den gheilleagar sóisialta, comhshaoil agus ciorclach i geleachtais soláthair d’fhonn cuspóirí an Aontais maidir le dícharbónú agus truailliú nialasach a bhaint amach. **I gcás inarb iomchuí, agus** i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar síos in Iarscríbhinn IV, ceanglóidh na Ballstáit ar údaráis chonartha agus ar eintitis chonartha critéir an Aontais maidir le soláthar poiblí glas **a chur san áireamh**.

Leasú

Déanfaidh na Ballstáit a cheangal go gcuirfidh údaráis chonartha agus eintitis chonartha san áireamh, i gcás inarb iomchuí, gnéithe níos leithne den inbhuanaitheacht, den gheilleagar sóisialta, comhshaoil agus ciorclach i geleachtais soláthair d’fhonn cuspóirí an Aontais maidir le dícharbónú agus truailliú nialasach a bhaint amach. **Molfaidh na Ballstáit do na húdaráis chonartha agus do na heintitis chonartha gan ach foirgnimh nua agus athchóiriú foirgneamh a sholáthar a bhfuil ardchaighdeán chiorclaithe agus ardchaighdeán éifeachtúlachta acmhainní ag baint leo, bunaithe ar theicnící lenar féidir ábhair a dhíchóimeáil go héasca agus lenaar féidir ardleibhéil athshlánaithe agus athchúrsála ábhar a dhéanamh. Bunóidh na Ballstáit spriocanna chun méadú a dhéanamh ar an ráta úsáide reatha d’ábhair thánaisteacha le haghaidh foirgnimh phoiblí nua agus athchóirithe faoi 2030 do gach aicme ábhair, rud a fhágfaidh go bhféadfar luacháil a dhéanamh ar ábhair atá foinsithe go háitiúil. I gcomhréir leis na ceanglais a leagtar síos in Iarscríbhinn IV, ceanglóidh na Ballstáit ar údaráis chonartha agus ar eintitis chonartha critéir an Aontais maidir le soláthar poiblí glas **a chur i bhfeidhm**.**

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 7 – mír 5 – fomhír 2**

Chun trédhearcacht a áirithiú agus ceanglais éifeachtúlachta fuinnimh á gcur i bhfeidhm sa phróiseas soláthair, cuirfidh na Ballstáit faisnéis ar fáil go poiblí maidir le tionchar éifeachtúlachta fuinnimh conarthaí lena ngabhann luach atá cothrom leis na tairseacha dá dtagraítear i mír 1 nó níos mó. **Féadfaidh** na húdaráis chonartha **a chinneadh** go nochtfaidh tairgeoirí faisnéis maidir le poitéinseal téimh dhomhanda saolré foirgnimh nua agus **féadfaidh** siad an fhaisnéis sin a chur ar fáil go poiblí le haghaidh na gconarthaí, go háirithe i gcás foirgneamh nua a bhfuil achar urláir níos mó ná 2000 méadar cearnach acu.

Leasú 120

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 7 – mír 5 – fomhír 3

Tacóidh na Ballstáit le húdaráis chonartha agus le heintitis chonartha maidir le glacadh ceanglas éifeachtúlachta fuinnimh, lena n-áirítear ar an leibhéal réigiúnach agus ar an leibhéal áitiúil, trí rialacha agus treoirlínte soiléire a sholáthar lena n-áirítear modheolaíochtaí maidir le measúnú a dhéanamh ar chostais saolré agus ar thionchair agus costais ar an gcomhshaol, lárionaid tacaíochta inniúlachta a chur ar bun, comhar a spreagadh i measc údaráis chonartha lena n-áirítear thar theorainneacha agus soláthar comhiomlánaithe agus soláthar digiteach a úsáid i gcás inar féidir.

Chun trédhearcacht a áirithiú agus ceanglais éifeachtúlachta fuinnimh á gcur i bhfeidhm sa phróiseas soláthair, cuirfidh na Ballstáit faisnéis ar fáil go poiblí maidir le tionchar éifeachtúlachta fuinnimh conarthaí lena ngabhann luach atá cothrom leis na tairseacha dá dtagraítear i mír 1 nó níos mó. **Ceanglóidh** na húdaráis chonartha go nochtfaidh tairgeoirí faisnéis maidir leis an bpoitéinseal téimh dhomhanda saolré, **lena n-áirítear ciorclaíocht na n-ábhar a úsáidtear**, a bhaineann le foirgnimh nua agus **a bhaineann le foirgneamh atá le hathchóiriú agus déanfaidh siad** an fhaisnéis sin a chur ar fáil go poiblí le haghaidh na gconarthaí, go háirithe i gcás foirgneamh nua a bhfuil achar urláir níos mó ná 2000 méadar cearnach acu.

Tacóidh na Ballstáit le húdaráis chonartha agus le heintitis chonartha maidir le glacadh ceanglas éifeachtúlachta fuinnimh, lena n-áirítear ar an leibhéal réigiúnach agus ar an leibhéal áitiúil, trí rialacha agus treoirlínte soiléire a sholáthar lena n-áirítear modheolaíochtaí maidir le measúnú a dhéanamh ar chostais saolré agus ar thionchair agus costais ar an gcomhshaol, **trí thacaíocht a sholáthar do cúl chun feidhme mhodheolaíochtaí an Aontas a luaithe is féidir**, lárionaid tacaíochta inniúlachta a chur ar bun, comhar a spreagadh i measc údaráis chonartha lena n-áirítear thar theorainneacha agus soláthar comhiomlánaithe agus soláthar digiteach a

úsáid i gcás inar féidir.

Leasú 121

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 7 – mír 5 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

5a. Molfaidh na Ballstáit d'údaráis chonarhacha agus eintitis chonarhacha a sholáthraíonn athchóiriú foirgneamh gan ach athchóiriú aon chéime a sholáthar.

Leasú 122

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 7 – mír 7 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

7a. Spreagfaidh na Ballstáit comhoibriú idir údaráis réigiúnacha agus áitiúla mar eintitis chonarhacha agus tionscnaimh áitiúla saoránach agus tionscnaimh faoi stiúir an phobail, lena n-áirítear trí phobail fuinnimh inathnuaite agus trí phobail fuinnimh saoránach. Chun tacú leis na hiarrachtaí sin, déanfaidh an Coimisiún, faoin... [bliain amháin tar éis dháta theacht i bhfeidhm na Treorach seo], critéir soláthair phoiblí ghlasa an Aontais a fhorbairt chun tacú leis an gcomhar idir na húdaráis réigiúnacha agus áitiúla agus tionscnaimh atá faoi stiúir na saoránach maidir le bearta éifeachtúlachta fuinnimh a fhorbairt agus a chur chun feidhme.

Leasú 123

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 8 – mír 1 – fomhír 1 – pointe c**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(c) le coigilteas nua gach bliain ón 1 Eanáir 2024 go dtí an 31 Nollaig 2030 de **1.5 %** d'ídiú críochnaitheach fuinnimh bliantúil, a mheánaítear thar an tréimhse 3 bliana roimh an 1 Eanáir 2020.

Leasú 124

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 8 – mír 3 – fomhír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Déanfaidh na Ballstáit scéimeanna oibleagáide éifeachtúlachta fuinnimh, bearta beartais malartacha, nó meascán den dá rud, nó cláir nó bearta a mhaoinítear faoi Chiste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh, a chur chun feidhme mar thosaíocht i measc daoine a ndéanann bochtaineacht fuinnimh difear dóibh, custaiméirí leochaileacha agus, i gcás inarb infheidhme, daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta. Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh aon éifeacht dhíobhálach ag bearta beartais a chuirfear chun feidhme de bhun an Airteagail seo ar na daoine sin. I gcás inarb infheidhme, bainfidh na Ballstáit an úsáid is fearr is féidir as cistiú, lena n-áirítear cistiú poiblí, saoráidí cistiúcháin atá bunaithe ar leibhéal an Aontais, agus ioncam ó liúntais de bhun Airteagal 22(3)(b) d'fhonn éifeachtaí díobhálacha a bhaint agus an t-aistriú chuig fuinneamh cóir agus cuimsitheach a áirithiú.

Leasú 125

Leasú

(c) le coigilteas nua gach bliain ón 1 Eanáir 2024 go dtí an 31 Nollaig 2030 de **2 %** d'ídiú críochnaitheach fuinnimh bliantúil, a mheánaítear thar an tréimhse 3 bliana roimh an 1 Eanáir 2020.

Leasú

Déanfaidh na Ballstáit scéimeanna oibleagáide éifeachtúlachta fuinnimh, bearta beartais malartacha, nó meascán den dá rud, nó cláir nó bearta a mhaoinítear faoi Chiste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh, a chur chun feidhme mar thosaíocht i measc daoine a ndéanann bochtaineacht fuinnimh difear dóibh, **teaghlaigh ar ioncam íseal**, custaiméirí leochaileacha agus, i gcás inarb infheidhme, daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta. Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh aon éifeacht dhíobhálach **ghearrthéarmach agus fhadtéarmach** ag bearta beartais a chuirfear chun feidhme de bhun an Airteagail seo ar na daoine sin. I gcás inarb infheidhme, bainfidh na Ballstáit an úsáid is fearr is féidir as cistiú, lena n-áirítear cistiú poiblí, saoráidí cistiúcháin atá bunaithe ar leibhéal an Aontais, agus ioncam ó liúntais de bhun Airteagal 22(3)(b) d'fhonn éifeachtaí díobhálacha a bhaint agus an t-aistriú chuig fuinneamh cóir agus cuimsitheach a áirithiú.

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 8 – mír 3 – fomhír 2**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Agus na bearta beartais *sin* á gceapadh acu, déanfaidh na Ballstáit ról na gcomhphobal fuinnimh in-athnuaite agus na bpobal fuinnimh saoránach *a mheas agus* a chur chun cinn maidir leis an méid a rannchuidíonn siad leis an gcur chun feidhme i dtreo na mbeart beartais sin.

Leasú

Agus *scéimeanna oibleagáide éifeachtúlachta fuinnimh agus* bearta beartais *malartacha* á gceapadh acu, déanfaidh na Ballstáit, *inter alia ina bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide (NECPanna) agus ina dtuarascálacha ar dhul chun cinn de bhun Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2018/1999*, ról na gcomhphobal fuinnimh in-athnuaite agus na bpobal fuinnimh saoránach a chur chun cinn agus a éascú ó thaobh rannchuidiú leis an gcur chun feidhme i dtreo na mbeart beartais sin.

Leasú 126

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 8 – mír 3 – fomhír 3 – an chuid réamhráiteach**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Bainfidh Ballstáit amach sciar den mhéid is gá maidir leis an gcoigilteas carnach fuinnimh críochúsáide i measc daoine a ndéanann bochtaineacht fuinnimh difear dóibh agus, i gcás inarb infheidhme, daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta. Beidh an sciar sin ar a laghad comhionann le cion na dteaghlach atá i mbochtaineacht fuinnimh, arna mheasúnú ina bPlean Comhtháite Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide arna bhunú i gcomhréir le hAirteagal 3(3)(d) de Rialachán Rialachais 2018/1999. Más rud é nach bhfuil fógra tugtha ag Ballstát maidir le sciar na dteaghlach atá i mbochtaineacht fuinnimh, mar a measadh ina bPlean Comhtháite Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide é, beidh an sciar den choigilteas carnach fuinnimh críochúsáide i measc daoine a ndéanann an bhochtaineacht fuinnimh difear dóibh, custaiméirí leochaileacha agus, i gcás inarb

Leasú

Bainfidh Ballstáit amach sciar den mhéid is gá maidir leis an gcoigilteas carnach fuinnimh críochúsáide i measc daoine a ndéanann bochtaineacht fuinnimh difear dóibh, *teaghlaigh ar ioncam íseal*, custaiméirí leochaileacha agus, i gcás inarb infheidhme, daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta. Beidh an sciar sin ar a laghad comhionann le cion na dteaghlach atá i mbochtaineacht fuinnimh, arna mheasúnú ina bPlean Comhtháite Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide arna bhunú i gcomhréir le hAirteagal 3(3)(d) de Rialachán Rialachais 2018/1999. *Measfaidh na Ballstáit ina measúnú ar sciar na bochtaineachta fuinnimh ina NECP na túscairí i bpointí (a), (b), agus (c) den fhomhír seo. Má bhíonn sciar níos ísle de choigilteas carnach críochúsáide i measc daoine a ndéanann bochtaineacht fuinnimh difear dóibh, teaghlaigh ar*

infheidhme, daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta, cothrom, ar a laghad, leis an meánsciar uimhríochtúil de na táscairí seo a leanas don bhliain 2019 nó, mura bhfuil sé ar fáil do 2019, le haghaidh eachtarshuíomh líneach a gcuid luachanna do na 3 bliana deireanacha atá ar fáil:

ioncam íseal, custaiméirí leochaileacha agus, i gcás inarb infheidhme, daoine a bhfuil cónaí orthu i dtithíocht shóisialta mar thoradh ar mheasúnú NECP, scrúdóidh an Coimisiún an measúnú i ndáil leis na táscairí dá dtagraítear san Airteagal seo. Más rud é nach bhfuil fógra tugtha ag Ballstát maidir le sciar na dteaghlach atá i mbochtaineacht fuinnimh, mar a measadh ina bPlean Comhtháite Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide é, beidh an sciar den choigilteas carnach fuinnimh críochúsáide i measc daoine a ndéanann an bhochtaineacht fuinnimh difear dóibh, custaiméirí leochaileacha agus, i gcás inarb infheidhme, daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta, cothrom, ar a laghad, leis an meánsciar uimhríochtúil de na táscairí seo a leanas don bhliain 2019 nó, mura bhfuil sé ar fáil do 2019, le haghaidh eachtarshuíomh líneach a gcuid luachanna do na 3 bliana deireanacha atá ar fáil:

Leasú 127

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 8 – mír 3 – fomhír 3 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*(c) **Struchtúr an chaiteachais ídithe de réir cúigil ioncaim agus cuspóir ídithe COICOP (Eurostat, HBS, [hbs_str_t223], sonraí maidir le [CP045] Leictreachas, gás agus breoslaí eile).***

scriosta

Leasú 128

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 8 – mír 3 – fomhír 3 – pointe c a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*(ca) **Daonra iomlán ina bhfuil díon sceitheadh, ballaí taise, urláir nó bunús, nó lobhadh i bhfrámaí fuinneoige nó***

Leasú 129

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 8 – mír 3 – fomhír 3 – pointe c b (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(cb) An ráta baol bochtaineachta (suirbhéanna Eurostat, SILC agus ECHP [ilc_li02]) (pointe scoite: 60 % den mheánioncam tar éis aistriúcháin sóisialta.

Leasú 130

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 8 – mír 4**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

4. Áireoidh na Ballstáit faisnéis faoi na táscairí arna gcur i bhfeidhm, faoin meánsciar uimhríochtúil agus faoi thoradh na mbeart beartais a bhunófar i gcomhréir le mír 3 den Airteagal seo sna nuashonruithe ar a bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide i gcomhréir le hAirteagal 14 de Rialachán (AE) 2018/1999, ina bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide ina dhiaidh sin de bhun Airteagal 3 agus Airteagail 7 go 12 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus sna tuarascálacha ar dhul chun cinn faoi seach i gcomhréir le hAirteagal 17 den Rialachán sin.

4. Áireoidh na Ballstáit faisnéis faoi na táscairí arna gcur i bhfeidhm, **ar bhealach atá imdhealaithe ó thaobh inscne de**, faoin meánsciar uimhríochtúil agus faoi thoradh na mbeart beartais a bhunófar i gcomhréir le mír 3 den Airteagal seo sna nuashonruithe ar a bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide i gcomhréir le hAirteagal 14 de Rialachán (AE) 2018/1999, ina bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide ina dhiaidh sin de bhun Airteagal 3 agus Airteagail 7 go 12 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus sna tuarascálacha ar dhul chun cinn faoi seach i gcomhréir le hAirteagal 17 den Rialachán sin.

Leasú 131

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 8 – mír 11**

11. Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún faoin méid coigiltis fuinnimh is gá a bhaint amach dá dtagraítear i bpointe (c) den chéad fhomhír de mhír 1 agus mír 3 den Airteagal seo, tuairisc ar na gníomhaíochtaí beartais atá le cur chun feidhme chun an méid iomlán is gá den choigilteas carnach fuinnimh críochúsáide agus dá modheolaíochtaí ríomha a bhaint amach de bhun Iarscríbhinn V den Treoir seo, mar chuid de na nuashonruithe ar a bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide i gcomhréir le hAirteagal 14 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus mar chuid dá bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide dá dtagraítear sa nós imeachta de bhun Airteagail 3 agus Airteagail 7 go 12 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus i gcomhréir leis an nós imeachta sin. Úsáidfidh Ballstáit an teimpléad tuairiscithe arna sholáthar do na Ballstáit ag an gCoimisiún.

11. Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún faoin méid coigiltis fuinnimh is gá a bhaint amach dá dtagraítear i bpointe (c) den chéad fhomhír de mhír 1 den Airteagal seo agus i mír 3 den Airteagal seo, tuairisc ar na gníomhaíochtaí beartais atá le cur chun feidhme chun an méid iomlán is gá den choigilteas carnach fuinnimh críochúsáide agus dá modheolaíochtaí ríomha a bhaint amach de bhun Iarscríbhinn V den Treoir seo, mar chuid de na nuashonruithe ar a bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide i gcomhréir le hAirteagal 14 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus mar chuid dá bpleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide dá dtagraítear sa nós imeachta de bhun Airteagail 3 agus Airteagail 7 go 12 de Rialachán (AE) 2018/1999, agus i gcomhréir leis an nós imeachta sin. ***Beidh na ríomhanna den mhéid coigiltis charnagh fuinnimh críochúsáide a cheanglaítear ó bhearta beartais trédhearcach agus tacófar iad le torthaí ó mheastóireachtaí ex post de bhun Iarscríbhinn V pointe 5a a ghabhann leis Treoir seo.*** Úsáidfidh Ballstáit an teimpléad tuairiscithe arna sholáthar do na Ballstáit ag an gCoimisiún.

Leasú 132

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 8 – mír 14 a (nua)**

14a. Trí na rialacha faireacháin, tuairiscithe agus fíoraithe maidir le coigilteas fuinnimh a neartú, áirítheoidh an Coimisiún go ndéanfar na próisis náisiúnta atá beartaithe a chomhlánú le measúnú tréimhsiúil ar chláir náisiúnta agus ar choigilteas arna dhéanamh ag eintiteas neamhspleách; Chuige sin,

déanfaidh na Ballstáit meastóireachtaí trédhearcacha ex post ar an gcoigilteas fuinnimh ó gach beart beartais faoin Airteagal seo uair amháin gach cúig bliana ar a laghad. Déanfar meastóireacht ar shampla ionadaíoch agus suntasach ó thaobh staidrimh de de ghníomhaíochtaí éifeachtúlachta fuinnimh ó gach beart beartais ag úsáid sonraí maidir le tomhaltas fuinnimh ex-post i gcomhréir le pointe 5a d'Iarscríbhinn V. Ba cheart torthaí an mheasúnaithe a chur ar fáil don phobal chun go bhféadfadh na geallsealbhóirí grinnscrúdú a dhéanamh orthu. Cuirfidh an Coimisiún treoir ar fáil maidir le dearadh na meastóireachtaí neamhspleácha sin faoin 1 Eanáir 2023.

Leasú 133

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 9 – mír 1 – fomhír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

I gcás ina gcinnfidh na Ballstáit a n-oibleagáidí a chomhlíonadh chun an méid coigiltis a cheanglaítear faoi Airteagal 8(1) a bhaint amach trí scéim um oibleagáid éifeachtúlachta fuinnimh, áiritheoidh siad go gcomhlíonfaidh na páirtithe faoi oibleagáid dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo atá ag feidhmiú i gcríoch gach Ballstáit, gan dochar d'Airteagal 8(8) agus (9), a gceanglas maidir le coigilteas carnach fuinnimh críochúsáide a leagtar amach in Airteagal 8(1).

Leasú 134

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 11 – mír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

1. Maidir le fiontair a bhfuil meánídiú bliantúil fuinnimh acu atá níos airde ná 100TJ fuinnimh le linn na 3 bliana roimhe sin agus a ghlacann na hiompróirí fuinnimh go léir le chéile, áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfidh na fiontair sin córas bainistíochta fuinnimh chun feidhme. Déanfaidh comhlacht neamhspleách an córas bainistíochta fuinnimh a dheimhniú de réir na gCaighdeán Eorpach nó Idirnáisiúnta ábhartha.

Leasú 135

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 11 – mír 2 – fomhír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Maidir le fiontair a bhfuil meánídiú bliantúil fuinnimh acu atá níos airde ná 10TJ fuinnimh le linn na 3 bliana roimhe sin agus a ghlacann na hiompróirí fuinnimh go léir le chéile ach nach gcuireann córas bainistíochta fuinnimh chun feidhme, áiritheoidh na Ballstáit go gcuirtear na fiontair sin faoi réir iniúchadh fuinnimh. Déanfaidh saineolaithe cáilithe nó creidiúnaithe na hiniúchtaí fuinnimh ar bhealach neamhspleách agus costéifeachtach i gcomhréir leis na ceanglais dá bhforáiltear in Airteagal 26 *nó* déanfaidh údarais neamhspleácha iad a chur chun feidhme agus a mhaoirsiú faoin reachtaíocht náisiúnta. Déanfar iniúchtaí fuinnimh gach 4 bliana ar a laghad ó dháta na hiniúchta fuinnimh roimhe sin.

1. Maidir le fiontair a bhfuil meánídiú bliantúil fuinnimh acu atá níos airde ná 100TJ fuinnimh le linn na 3 bliana roimhe sin agus a ghlacann na hiompróirí fuinnimh go léir le chéile, áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfidh na fiontair sin córas bainistíochta fuinnimh chun feidhme. ***Féadfaidh na Ballstáit cur leis na córais atá ann cheana chun maorlathas breise agus costais bhreise nach bhfuil gá leo a sheachaint.*** Déanfaidh comhlacht neamhspleách an córas bainistíochta fuinnimh a dheimhniú de réir na gCaighdeán Eorpach nó Idirnáisiúnta ábhartha.

Leasú

Maidir le fiontair a bhfuil meánídiú bliantúil fuinnimh acu atá níos airde ná 10TJ fuinnimh le linn na 3 bliana roimhe sin agus a ghlacann na hiompróirí fuinnimh go léir le chéile ach nach gcuireann córas bainistíochta fuinnimh chun feidhme, áiritheoidh na Ballstáit go gcuirtear na fiontair sin faoi réir iniúchadh fuinnimh. ***Gan dochar do Threoir 91/271/CEE ón gComhairle^{1a}, áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar iniúchadh ar ghléasraí cóireála fuíolluisce freisin. Tar éis chur chun feidhme na moltaí ón iniúchadh fuinnimh, déanfar diagnóis iarobhre bliain amháin ar a luaithe agus dhá bhliain ar a dhéanaí tar éis thabhairt chun críche na hoibre.*** Déanfaidh saineolaithe cáilithe nó creidiúnaithe na hiniúchtaí fuinnimh ar bhealach neamhspleách agus costéifeachtach i gcomhréir leis na ceanglais dá bhforáiltear in Airteagal 26 ***agus*** déanfaidh údarais neamhspleácha iad a chur chun feidhme agus a mhaoirsiú faoin reachtaíocht náisiúnta. ***Beidh creidiúnú na n-iniúcháirí fuinnimh sonracha ó thaobh earnála de,***

lena n-áirítear foirgnimh, próiseas tionsclaíoch agus iompar. Déanfar iniúchtaí fuinnimh gach 4 bliana ar a laghad ó dháta na hiniúchta fuinnimh roimhe sin.

1^aTreoir 91/271/CEE ón gComhairle an 21 Bealtaine 1991 maidir le cóireáil fuíolluisce uirbigh (IO L 135, 30.5.1991, lch. 40).

Leasú 136

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 11 – mír 2 – fomhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Déanfar torthaí na n-iniúchtaí fuinnimh lena n-áirítear na moltaí ó na hiniúchtaí a tharchur chuig bainistíocht an fhiontair. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfoilseofar na torthaí agus na moltaí a chuirfear chun feidhme *i* dtuarascáil bhliantúil an fhiontair, i gcás inarb infheidhme.

Leasú

Déanfar torthaí na n-iniúchtaí fuinnimh lena n-áirítear an **fheidhmíocht uisce agus** na moltaí ó na hiniúchtaí a tharchur chuig bainistíocht an fhiontair. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfoilseofar na torthaí agus na moltaí a chuirfear chun feidhme **ar shuíomh gréasáin an fhiontair, agus** ina thuarascáil bhliantúil, i gcás inarb infheidhme. **Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfidh na fiontair na moltaí ó na hiniúchtaí chun feidhme faoin am a dhéanfar an chéad iniúchadh eile i gcomhréir leis na critéir atá leagtha amach in Iarscríbhinn VI.**

Leasú 137

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 11 – mír 3 – fomhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Féadfaidh saineolaithe inmheánacha nó iniúchóirí fuinnimh na hiniúchtaí fuinnimh dá dtagraítear sa chéad fhomhír a dhéanamh ar choinníoll go bhfuil scéim curtha i bhfeidhm ag an mBallstát lena

Leasú

Féadfaidh saineolaithe inmheánacha nó iniúchóirí fuinnimh na hiniúchtaí fuinnimh dá dtagraítear sa chéad fhomhír a dhéanamh ar choinníoll go bhfuil scéim curtha i bhfeidhm ag an mBallstát lena

mbaineann chun a gcáilíocht a áirithiú agus a sheiceáil, lena n-áirítear, más iomchuí, roghnú randamach bliantúil de chéatadán atá suntasach ó thaobh staidrimh de, ar a laghad, de na hiniúchtaí fuinnimh uile a dhéanann siad.

Leasú 138

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 11 – mír 10

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

10. Gan dochar do **mhíreanna 1** go 9, cuirfidh na Ballstáit de cheangal ar úinéirí agus oibreoirí **gach** lárionaid sonraí ar a gcríoch a bhfuil ídiú **fuinnimh mór** aige, faoin 15 Márta 2024 agus gach bliain ina dhiaidh sin, an fhaisnéis a leagtar amach in Iarscríbhinn VI (**'Ceanglais íosta maidir le monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht fuinnimh ionaid sonraí agus sin a chur ar fáil don phobal'**), agus tuairisceoidh na Ballstáit don Choimisiún ina dhiaidh sin.

Leasú 139

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 22 – mír 1 – fohír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Déanfaidh na Ballstáit **bearta** iomchuí **chun** daoine atá thíos leis an mbochtaineacht fuinnimh, custaiméirí leochaileacha agus, i gcás inarb infheidhme, daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta a chumasú agus a chosaint.

mbaineann chun a **neamhchlaontacht, a saineolas agus** a gcáilíocht a áirithiú agus a sheiceáil, lena n-áirítear, más iomchuí, roghnú randamach bliantúil de chéatadán atá suntasach ó thaobh staidrimh de, ar a laghad, de na hiniúchtaí fuinnimh uile a dhéanann siad.

Leasú

10. Gan dochar do **mhíreanna 1** go 9, cuirfidh na Ballstáit de cheangal ar úinéirí agus oibreoirí **gach** lárionaid sonraí ar a gcríoch a bhfuil **éileamh suiteáilte cumhachta TF acu arb ionann é agus ídiú 100 kW nó ar mó ná sin aige**, faoin 15 Márta 2024 agus gach bliain ina dhiaidh sin, an fhaisnéis a leagtar amach in Iarscríbhinn VI, **pointe 2** a chur ar fáil don phobal, **i bhformáid chomhchuíbhíthe réamhshainithe**, agus tuairisceoidh na Ballstáit don Choimisiún ina dhiaidh sin.

Leasú

Forbróidh na Ballstáit **straitéis láidir fhadtéarmach lena ndeonófaí cúnamh** iomchuí **teicniúil agus airgeadais do thomhaltóirí, lena n-áirítear réitigh amháil córais téimh nó fuaraithe ar lú na hastaíochtaí uathu, agus déanfaidh siad faireachán** i leith daoine a ndéanann an bhochtaineacht fuinnimh difear dóibh, custaiméirí leochaileacha agus, i gcás inarb infheidhme, daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta, **agus cuirfidh siad ar**

an eolas iad agus déanfaidh siad na daoine sin a chumasú agus a chosaint, ***chun an bhochtaineacht fuinnimh a mhaolú.***

Leasú 140

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 22 – mír 3 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

b) an úsáid is fearr is féidir a bhaint as an gcistiú poiblí atá ar fáil ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais, lena n-áirítear, i gcás inarb infheidhme, an Ballstát ranníocaíochta airgeadais arna fháil ón gCiste Sóisialta ar son na hAeráide de bhun [Airteagal 9 agus Airteagal 14 de Rialachán an Chiste Shóisialta ar son na hAeráide, **COM 2021 568 final**], agus ioncam ó cheantanna lamháltas ó thrádáil astaíochtaí de bhun CTA AE, **[COM(2021) 551 final, 2021/0211(COD)]**, le haghaidh infheistíochtaí i mbearta feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh mar ghníomhaíochtaí tosaíochta;

Leasú 141

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 22 – mír 3 – pointe e

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

e) cúnamh teicniúil a chothú do ghníomhaithe sóisialta chun rannpháirtíocht ghníomhach na gcustaiméirí leochaileacha sa mhargadh fuinnimh, agus athruithe dearfacha ar a n-ídiú a fuinnimh a chur chun cinn;

Leasú

b) an úsáid is fearr is féidir a bhaint as an gcistiú poiblí ***atá ar fáil ar*** an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais, lena n-áirítear, i gcás inarb infheidhme, an Ballstát ranníocaíochta airgeadais arna fháil ón gCiste Sóisialta ar son na hAeráide de bhun [Airteagal 9 agus Airteagal 14 de Rialachán an Chiste Shóisialta ar son na hAeráide], agus ioncam ó cheantanna lamháltas ó thrádáil astaíochtaí de bhun CTA AE, le haghaidh infheistíochtaí i mbearta feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh mar ghníomhaíochtaí tosaíochta, ***lena n-áirítear le haghaidh tionscadail athchóirithe dhomhain do theaghlaigh atá bocht ó thaobh fuinnimh de;***

Leasú

e) cúnamh teicniúil a chothú do ghníomhaithe sóisialta chun rannpháirtíocht ghníomhach na gcustaiméirí leochaileacha sa mhargadh fuinnimh, agus athruithe dearfacha ar a n-ídiú a fuinnimh a chur chun cinn, ***mar shampla trí rannpháirtíocht i bpobail fuinnimh ag daoine a ndéanann an bhochtaineacht fuinnimh dífear dóibh, custaiméirí leochaileacha, teaghlaigh ar ioncam íseal agus daoine a bhfuil cónaí***

orthu i dtithíocht shóisialta;

Leasú 142

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 22 – mír 4 – fomhír 2 – pointe a**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

a) sainmhínte, táscairí agus critéir náisiúnta a bhunú maidir leis an mbochtaineacht fuinnimh, fuinneamhbhocht agus coincheapa custaiméirí leochaileacha, lena n-áirítear úsáideoirí deiridh;

Leasú

(a) sainmhínte, táscairí agus critéir náisiúnta a bhunú maidir leis an mbochtaineacht fuinnimh, fuinneamhbhocht agus coincheapa custaiméirí leochaileacha ***mar a leagtar amach in Airteagal 8(3)***, lena n-áirítear úsáideoirí deiridh;

Leasú 143

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 22 – mír 4 – fomhír 2 – pointe b**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

b) táscairí agus tacair sonraí ábhartha a fhorbairt nó a fheabhsú, a bhaineann le saincheist na bochtaineachta fuinnimh, ar cheart iad a úsáid agus a thuairisciú;

Leasú

(b) táscairí agus tacair sonraí ábhartha a fhorbairt nó a fheabhsú, ***agus úsáid á baint as sonraí atá imdhealaithe ó thaobh inscne de***, a bhaineann le saincheist na bochtaineachta fuinnimh, ar cheart iad a úsáid agus a thuairisciú;

Leasú 144

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 22 – mír 4 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

4a. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh rochtain ag custaiméirí leochaileacha ar ‘ionad seirbhíse éifeachtúlachta fuinnimh’ nó ar aon eintiteas eile atá ann cheana agus a chomhlíonann na cúraimí seo a leanas:

(a) éascú a dhéanamh ar thacaíocht ó oibrithe sóisialta i bhfoirm ionad ilfhreastail le haghaidh deiseanna sóisialta, riaracháin agus airgeadais, trí eagraíochtaí a chomhordú amhail ionaid shóisialta agus ionaid fostaíochta, ionaid chomhairle fiachais nó eagraíochtaí neamhrialtasacha agus líonra náisiúnta saineolaithe;

(b) tacaíocht theicniúil agus comhairle faoin éifeachtúlacht fuinnimh a chur ar fáil ó shaineolaithe éifeachtúlachta fuinnimh i gcomhréir leis an ionad ilfhreastail náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 21(2);

(c) acmhainní airgeadais a chuimsiú agus a chur ar bun ar bhealach cóir, réasúnach agus leormhaith le haghaidh infheistíochtaí in éifeachtúlacht fuinnimh ag an ionad seirbhísí éifeachtúlachta fuinnimh nó ag eintiteas eile; Agus an cistiú sin á chur ar bun acu, féadfaidh na Ballstáit uirlisí atá ann cheana nó uirlisí nua a úsáid nó a chomhcheangal, lena n-áirítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, arna bunú le Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle^{1a} gan dochar don Treoir atá ann cheana;

(d) sásra um réiteach díospóidí atá lasmuigh den chúirt, éifeachtach agus neamhspleách agus nós imeachta éifeachtach chun gearáin a láimhseáil a chur ar fáil do thomhaltóirí amhail dá dtagraítear in Airteagal 21(4).

^{1a} Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO L 57, 18.2.2021, lch. 17).

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 23 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

1. Mar chuid dá phlean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide, a phlean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide ina dhiaidh sin agus na tuarascálacha ar dhul chun cinn a ghabhann leo agus ar tugadh fógra fúthu i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999, tabharfaidh gach Ballstát fógra don Choimisiún measúnú cuimsitheach ar théamh agus ar fhuarú. Beidh sa mheasúnú cuimsitheach sin an fhaisnéis a leagtar amach in Iarscríbhinn IX **agus** beidh ag gabháil leis an measúnú a rinneadh de bhun Airteagal 15(7) de Threoir (AE) 2018/2001.

Leasú

1. Mar chuid dá phlean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide, a phlean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide ina dhiaidh sin agus na tuarascálacha ar dhul chun cinn a ghabhann leo agus ar tugadh fógra fúthu i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999, tabharfaidh gach Ballstát fógra don Choimisiún measúnú cuimsitheach ar théamh agus ar fhuarú. Beidh an fhaisnéis a leagtar amach in Iarscríbhinn IX sa mheasúnú cuimsitheach sin. ***Áireofar ann faisnéis maidir le gléasraí comhghiniúna agus aonaid chomhghiniúna sna líonraí téimh agus fuaraithe ceantair atá ann cheana agus measúnú ar an acmhainneacht ghaolmhar maidir le coigilteas fuinnimh. Ba cheart go gcumhdófaí san fhaisnéis sin ar a laghad na sonraí maidir le héifeachtúlacht an chórais, cailleanais córais, dlús nasctha, cailteanas agus raon teochta an ghréasáin, fuinneamh príomhúil agus tomhaltas deiridh fuinnimh, fachtóirí astaíochtaí agus slabhraí réamhtheachtacha na bhfoinsí fuinnimh. Foilseofar na sonraí sin.*** Beidh an measúnú a rinneadh de bhun Airteagal 15(7) de Threoir (AE) 2018/2001 ag gabháil leis ***an measúnú cuimsitheach. Áirítheoidh na Ballstáit go mbeidh sé mar thoradh ar cheann amháin ar a laghad de na cásanna malartacha ar an mbonnlíne atá le táirgeadh mar chuid den mheasúnú cuimsitheach i gcomhréir le pointe 8 d'Iarscríbhinn IX, go mbeidh leibhéil dul i bhfód fuinnimh inathnuaite san earnáil náisiúnta téimh agus fuaraithe atá comhoiriúnach le baint amach an chuspóra maidir le neodracht aeráide faoi Rialachán (AE) 2018/1999.***

Leasú 146

PE703.269v03-00

102/126

AD\1253596GA.docx

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 23 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

2. Áiritheoidh na Ballstáit go ***dtabharfar*** an deis don phobal páirt a ghlacadh in ullmhú na bpleananna téimh agus fuaraithe, an measúnú cuimsitheach agus na beartais agus na bearta.

Leasú 147

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 23 – mír 3 – fómhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Ainmneoidh na Ballstáit na húdaráis inniúla a bheidh freagrach as na hanailísí costais is tairbhe a dhéanamh, soláthróidh siad na modheolaíochtaí agus toimhdí mionsonraithe i gcomhréir le hIarscríbhinn X agus bunóidh siad na nósanna imeachta don anailís eacnamaíoch agus iad a phoibliú.

Leasú 148

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 23 – mír 4 – fómhír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

I gcás ina sainaitheofar leis an measúnú dá dtagraítear i mír 1 agus leis an anailís dá

Leasú

2. Áiritheoidh na Ballstáit go ***dtabharfar*** an deis don phobal ***agus do gheallsealbhoirí ábhartha***, lena n-áirítear an tionscal, páirt a ghlacadh in ullmhú na bpleananna téimh agus fuaraithe, an measúnú cuimsitheach agus na beartais agus na bearta.

Leasú

Ainmneoidh na Ballstáit na húdaráis inniúla a bheidh freagrach as na hanailísí costais is tairbhe a dhéanamh, soláthróidh siad na modheolaíochtaí agus toimhdí mionsonraithe i gcomhréir le hIarscríbhinn X agus bunóidh siad na nósanna imeachta don anailís eacnamaíoch agus iad a phoibliú. ***D'fhonn inchomparáideacht agus comhsheasmhacht anailísí na mBallstát a áirithiú, oibreoidh an Coimisiún i gcomhar leis na húdaráis inniúla ainmnithe chun na réamhaisnéisí Eorpacha maidir le praghsanna fuinnimh agus praghsanna CO₂ agus na rátaí lascaíne Eorpacha a sholáthar.***

Leasú

I gcás ina sainaitheofar leis an measúnú dá dtagraítear i mír 1 agus leis an anailís dá

dtagraítear i mír 3 acmhainneacht maidir le comhghiniúint ardéifeachtach agus/nó téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil a chur i bhfeidhm ar mó a thairbhí ná na costais, déanfaidh na Ballstáit bearta leordhóthanacha maidir le bonneagar éifeachtúil téimh agus fuaraithe ceantair a bheidh le forbairt agus/nó chun freastal ar fhorbairt na comhghiniúna ardéifeachtúlachta agus ar úsáid téimh agus fuaraithe ó dhramhtheas agus ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh i gcomhréir le mír 1, agus le hAirteagal 24(4) agus (6) .

dtagraítear i mír 3 acmhainneacht maidir le comhghiniúint ardéifeachtach agus/nó téamh agus fuarú ceantair éifeachtúil a chur i bhfeidhm ar mó a thairbhí ná na costais, déanfaidh na Ballstáit bearta leordhóthanacha maidir le bonneagar éifeachtúil téimh agus fuaraithe ceantair a bheidh le forbairt agus/nó chun freastal ar fhorbairt na comhghiniúna ardéifeachtúlachta agus ar úsáid téimh agus fuaraithe ó dhramhtheas agus ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh ***ag comhlíonadh na gcritéar inbhuanaitheachta agus na gcritéar maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa arna leagan síos le Treoir (AE) 2022/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leasaítear Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Treoir 98/70/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a bhaineann le fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn, agus lena n-aisghairtear Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle i gcomhréir le mír 1 agus le hAirteagal 24(4) agus (6).***

Leasú 149

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 23 – mír 5

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

5. Glacfaidh na Ballstáit beartais agus bearta, lena n-áiríteofar go mbaintear amach an acmhainneacht a sainaitníodh sna measúnuithe cuimsitheacha a dhéanfar de bhun mhír 1. Áireofar sna beartais agus sna bearta sin ar a laghad na gnéithe a leagtar amach in Iarscríbhinn IX. Tabharfaidh gach Ballstát fógra faoi na bearta agus na beartais sin mar chuid den nuashonrú ar a phleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide, a phlean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide

Leasú

5. Glacfaidh na Ballstáit beartais agus bearta, lena n-áiríteofar go mbaintear amach an acmhainneacht a sainaitníodh sna measúnuithe cuimsitheacha a dhéanfar de bhun mhír 1. Áireofar sna beartais agus sna bearta sin ar a laghad na gnéithe a leagtar amach in Iarscríbhinn IX. Tabharfaidh gach Ballstát fógra faoi na bearta agus na beartais sin mar chuid den nuashonrú ar a phleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide, a phlean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide

ina dhiaidh sin agus na tuarascálacha ar dhul chun cinn a ghabhann leo agus ar tugadh fógra fúthu i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999.

ina dhiaidh sin agus na tuarascálacha ar dhul chun cinn a ghabhann leo agus ar tugadh fógra fúthu i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999. ***Míneoidh na Ballstáit an bhfuil beartais agus bearta aifníthe leis an gcás as a dtiocfaidh leibhéil dul i bhfód fuinnimh inathnuaite atá comhoiriúnach le baint amach an chuspóra maidir le neodracht aeráide faoi 2050 ar a dhéanaí, ar cuspóir é a leagtar síos i Rialachán (AE) 2018/1999 dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo.***

Leasú 150

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 23 – mír 6 – fomhír 1 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

6. ***Spreagfaidh*** na Ballstáit na húdaráis réigiúnacha agus áitiúla pleananna téimh agus fuaraithe áitiúla a ullmhú i mbardais ina bhfuil daonra atá ar a laghad níos airde ná **50.000**. Ba cheart go mbeadh an méid seo a leanas, ar a laghad, i gceist leis na pleananna sin:

Leasú

6. ***Airitheoidh*** na Ballstáit ***go ndéanfaidh*** na húdaráis réigiúnacha agus áitiúla pleananna téimh agus fuaraithe áitiúla a ullmhú i mbardais agus ***i bpobail agus*** i mbardais ina bhfuil daonra atá ar a laghad níos airde ná **25 000**. Ba cheart go mbeadh an méid seo a leanas, ar a laghad, i gceist leis na pleananna sin:

Leasú 151

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 23 – mír 6 – fomhír 1 – pointe a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(a) beidh siad bunaithe ar an bhfaisnéis agus ar na sonraí arna soláthar sna measúnuithe cuimsitheacha arna ndéanamh de bhun mhír 1 ***agus*** soláthrófar iontu meastachán agus mapáil ar an acmhainneacht chun éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, lena n-áirítear trí aisghabháil dramhaíola teasa, agus fuinneamh in-athnuaite i dtéamh agus i bhfuarú sa réimse áirithe sin;

Leasú

(a) beidh siad bunaithe ar an bhfaisnéis agus ar na sonraí arna soláthar sna measúnuithe cuimsitheacha arna ndéanamh de bhun mhír 1, soláthrófar iontu meastachán agus mapáil ar an acmhainneacht chun éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, lena n-áirítear trí aisghabháil dramhaíola teasa, agus fuinneamh in-athnuaite i dtéamh agus i bhfuarú sa réimse áirithe sin, ***agus***

forbrófar straitéis iontu chun fearais téimh agus fuaraithe bunaithe ar bhreosla iontaise a ionadú le roghanna malartacha éifeachtúla atá bunaithe ar fhuinneamh in-athnuaite, bunaithe ar chás na measúnuithe arna ndéanamh de bhun mhír 1 as a dtiocfaidh leibhéil dul i bhfód fuinnimh in-athnuaite atá comhoiriúnach le baint amach an chuspóra maidir le neodracht aeráide faoi 2050 ar a dhéanaí;

Leasú 152

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 1 – mír 1 – fomhír 1 – pointe d a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(da) beidh measúnú iontu ar an gcaoi ar féidir le comhphobail fuinnimh inathnuaite agus tionscnaimh eile faoi stiúir na saoránach rannchuidiú go suntasach le tionscadail áitiúla téimh agus fuaraithe a chur chun feidhme;

Leasú 153

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 23 – mír 6 – fomhír 1 – pointe d b (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(db) beidh straitéis san áireamh iontu lena n-áireofar pacáiste uirlisí beartas agus beart lena dtabharfar an chumhacht do theaghlaigh leochaileacha a ndéanann an bhochtaineacht fuinnimh dóibh aistriú chuig téamh agus fuarú a úsáideann fuinnimh in-athnuaite de bhun Airteagal 22;

Leasú 154

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 23 – mír 6 – fomhír 1 – pointe d c (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(dc) beidh measúnú iontu ar conas cur chun feidhme na mbeartas agus na mbeart a shainaithnítear a mhaoiniú agus sásraí airgeadais a thuar lena gceadaítear do thomhaltóirí aistriú chuig téamh agus fuarú in-athnuaite;

Leasú 155

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 23 – mír 6 – fomhír 1 – pointe a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ea) beidh imscrúdú iontu ar shineirgí féideartha le pleananna na n-údarás réigiúnach nó áitiúil comharsanachta chun tús áite a thabhairt d'infheistíochtaí comhphárteacha, do bharrainneacht scála agus don chost-éifeachtúlacht;

Leasú 156

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 23 – mír 6 – fomhír 1 – pointe e b (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(eb) beidh bearta iontu maidir le laghdú truailithe aeir i ndáil le rialú a dhéanamh ar cháilíocht an aeir laistigh agus lasmuigh.

Leasú 157

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 23 – mír 6 – fomhír 2**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Áiritheoidh na Ballstáit go dtabharfar an deis don phobal páirt a ghlacadh in ullmhú

Áiritheoidh na Ballstáit go dtabharfar an deis don phobal, **agus do gheallsealbhóirí**

na bpleananna téimh agus fuaraithe, an measúnú cuimsitheach agus na beartais agus na bearta.

ábhartha, lena n-áirítear an tionscal, páirt a ghlacadh in ullmhú na bpleananna téimh agus fuaraithe, an measúnú cuimsitheach agus na beartais agus na bearta.

Áiritheoidh siad go gcuirfear léarscáileanna teasa ar líne ar fáil don phobal, agus go gcuirfear an pobal ar an eolas faoi dheiseanna a bhaineann leis an gcomhphobail fuinnimh inathnuaite, chun gníomhaíocht áitiúil a dhíriú i dtreo feabhsuithe ar éifeachtúlacht fuinnimh in ídiú áitiúil téimh agus fuaraithe.

Leasú 158

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 24 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

2. Áiritheoidh na Ballstáit, i gcás ina dtógtar córas téimh agus fuaraithe ceantair nó ina ndéantar athchóiriú substaintiúil air, go gcomhlíonfaidh sé na critéir a leagtar amach i mír 1 is infheidhme tráth **a thosaíonn sé nó** a leanann sé dá oibriú tar éis an athchóirithe. Ina theannta sin, áiritheoidh na Ballstáit, i gcás **ina dtógtar** córas téimh agus fuaraithe ceantair **nó** ina ndéantar athchóiriú substaintiúil air, nach dtiocfaidh méadú ar an úsáid a bhaintear as breoslaí iontaise **seachas gás nádúrtha** i bhfoinsí teasa atá ann cheana i gcomparáid leis an meánídiú bliantúil le linn na 3 bliana féilire roimhe sin de lánoibríocht roimh an athchóiriú, **agus** nach n-úsáidfear breoslaí iontaise **seachas gás nádúrtha** in aon fhoinsí teasa nua sa chóras sin.

Leasú

2. Áiritheoidh na Ballstáit, i gcás ina dtógtar córas téimh agus fuaraithe ceantair nó ina ndéantar athchóiriú substaintiúil air, go gcomhlíonfaidh sé na critéir a leagtar amach i mír 1 is infheidhme tráth a leanann sé dá oibriú tar éis an athchóirithe. Ina theannta sin, áiritheoidh na Ballstáit, i gcás ina dtógtar córas téimh agus fuaraithe ceantair nó ina ndéantar athchóiriú substaintiúil air, nach dtiocfaidh méadú ar an úsáid a bhaintear as breoslaí iontaise seachas gás nádúrtha i bhfoinsí teasa atá ann cheana i gcomparáid leis an meán-ídiú bliantúil le linn na 3 bliana féilire roimhe sin de lánoibríocht roimh an athchóiriú, agus nach n-úsáidfear breoslaí iontaise in aon fhoinsí teasa nua sa chóras sin, **agus, más rud é go mbeidh córas téimh agus fuaraithe ceantair nach gcomhlíonann an critéir a leagtar amach i mír 1, pointe (e) mar thoradh ar an tionscadal nua tógála nó athfheistithe, beidh an tionscadal ina chuid de phlean níos leithne atá dírithe ar chomhlíonadh an chritéir sin. Ina theannta sin, áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfar ródú geografach na gcóras téimh agus fuaraithe ceantair atá ann**

cheana a mhapáil agus a fhoilsiú.

Leasú 159

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 24 – mír 3**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

3. Áiritheoidh na Ballstáit, amhail ón 1 Eanáir 2025, agus gach 5 bliana ina dhiaidh sin, go n-ullmhóidh oibreoirí na gcóras téimh agus fuaraithe ceantair go léir atá ann cheana a bhfuil aschur iomlán fuinnimh acu is mó ná 5 MW agus nach gcomhlíonann na critéir a leagtar amach i mír 1(b) go (e), plean chun éifeachtúlacht fuinnimh phríomhúil agus fuinneamh in-athnuaite a mhéadú. Áireofar sa phlean bearta chun na **critéir** a leagtar amach i mír **1(b) go (e)** a chomhlíonadh agus déanfaidh an t-údarás inniúil iad a fhormheas.

Leasú 160

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 24 – mír 3 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3. Áiritheoidh na Ballstáit, amhail ón 1 Eanáir 2025, agus gach 5 bliana ina dhiaidh sin, go n-ullmhóidh oibreoirí na gcóras téimh agus fuaraithe ceantair go léir atá ann cheana a bhfuil aschur iomlán fuinnimh acu is mó ná 5 MW agus nach gcomhlíonann na critéir a leagtar amach i mír 1(b) go (e), plean chun éifeachtúlacht fuinnimh phríomhúil agus fuinneamh in-athnuaite a mhéadú **agus chun costais dáileacháin a laghdú**. Áireofar sa phlean bearta chun an **critéar** a leagtar amach i mír **1 (e)** a chomhlíonadh agus déanfaidh an t-údarás inniúil iad a fhormheas.

Leasú

3a. Chun an tAirteagal seo a chomhlíonadh, ní bhreithneofar ach fuinneamh in-athnuaite a chomhlíonann na critéir inbhuanaitheachta agus na critéir maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach i dTreoir (AE) 2022/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leasaítear Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Treoir 98/70/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le fuinneamh ó

fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn agus lena n-aisghairtear Treoir 98/70/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a bhaineann le fuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn, agus lena n-aisghairtear Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle.

Leasú 161

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 24 – mír 4 – fomhír 1 – pointe d

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(d) lárionad sonraí ag a bhfuil ionchur iomlán fuinnimh rátaithe ar mó é ná leibhéal *1 MW*, chun measúnú a dhéanamh ar an gcostas agus ar na tairbhí a bhaineann le leas a bhaint as an dramhtheas chun éileamh a bhfuil údar eacnamaíoch leis a shásamh, agus chun an tsuiteáil sin a nascadh le líonra téimh ceantair nó le córas fuaraithe ceantair atá éifeachtúil/RES-bhunaithe. Measfar san anailís réitigh chórais fuaraithe lenar féidir an dramhtheas a bhaint nó a ghabháil ar leibhéal teochta úsáidí le híos-ionchuir choimhdeacha fuinnimh.

Leasú 162

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 24 – mír 5 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(c) ionaid sonraí a bhfuil nó a bheidh a ndramhtheas á úsáid i líonra téimh ceantair nó go díreach i gcomhair téamh spáis, ullmhú uisce te tí nó le haghaidh úsáidí eile san fhoirgneamh nó sa ghrúpa foirgneamh ina bhfuil sé suite.

Leasú

(d) lárionad sonraí ag a bhfuil ionchur iomlán fuinnimh rátaithe ar mó é ná leibhéal *100 kW*, chun measúnú a dhéanamh ar an gcostas agus ar na tairbhí a bhaineann le leas a bhaint as an dramhtheas chun éileamh a bhfuil údar eacnamaíoch leis a shásamh, agus chun an tsuiteáil sin a nascadh le líonra téimh ceantair nó le córas fuaraithe ceantair atá éifeachtúil/RES-bhunaithe. Measfar san anailís réitigh chórais fuaraithe lenar féidir an dramhtheas a bhaint nó a ghabháil ar leibhéal teochta úsáidí le híos-ionchuir choimhdeacha fuinnimh.

Leasú

(c) ionaid sonraí a bhfuil nó a bheidh a ndramhtheas á úsáid i líonra téimh ceantair nó go díreach i gcomhair téamh spáis, ullmhú uisce te tí nó le haghaidh úsáidí eile san fhoirgneamh nó sa ghrúpa foirgneamh ina bhfuil sé suite ***nó úsáidí eile sa cheantar timpeall an ionaid sonraí.***

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 28 – mír 9**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

9. Féadfaidh na Ballstáit Ciste **Náisiúnta** Éifeachtúlachta Fuinnimh a bhunú. Is é an cuspóir a bheidh ag an gciste sin bearta um fheabhsú ar éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun feidhme, **lena n-áirítear** bearta de bhun Airteagal 8(3) agus Airteagal 22 mar thosaíocht i measc custaiméirí leochaileacha, daoine a n-imríonn an bhochtaineacht fuinnimh tionchar orthu agus, i gcás inarb iomchuí, daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta, agus chun **bearta** náisiúnta éifeachtúlachta fuinnimh a chur chun feidhme **chun tacaíocht a thabhairt do na Ballstáit a ranníocaíochtaí náisiúnta éifeachtúlachta fuinnimh agus a gconairí táscacha dá dtagraítear in Airteagal 4(2)** a chomhlíonadh. Féadfar an Ciste **Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh** a mhaoiniú le hioncam ó cheantanna liúntais de bhun Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais ar fhoirgnimh agus ar earnálacha iompair.

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 31 – mír 3**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

3. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 32 chun an Treoir seo a **leasú nó** a fhorlíonadh trí **scéim chomhchoiteann de chuid an Aontais a bhunú**, tar éis dul i gcomhairle leis na geallsealbhóirí ábhartha, **chun inbhuanaitheacht na** lárionad sonraí atá lonnaithe ina chríoch **a rátáil. Bunófar leis an scéim sainmhíniú ar tháscairí**

Leasú

9. Féadfaidh na Ballstáit Ciste **Náisiúnta** Éifeachtúlachta Fuinnimh a bhunú. Is é an cuspóir a bheidh ag an gciste sin bearta um fheabhsú ar éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun feidhme **chun tacú le rannchuidithe náisiúnta na mBallstát de bhun Airteagal 4(2). Cuirfidh na Ballstáit san áireamh an luach is gá chun na bearta feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh atá beartaithe a réadú chun an bhochtaineacht a mhaolú.** De bhun Airteagail 8(3) agus 22, **tacóidh an Ciste Náisiúnta um Éifeachtúlacht Fuinnimh le cur chun feidhme na mbeart** i measc custaiméirí leochaileacha, i measc daoine a bhfuil tionchar ag bochtaineacht fuinnimh orthu agus, i gcás inarb infheidhme, i measc daoine atá ina gcónaí i dtithíocht shóisialta. Féadfar **an** Ciste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh a mhaoiniú le hioncam ó cheantanna liúntais de bhun Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais ar fhoirgnimh agus ar earnálacha iompair.

Leasú

3. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh **faoin 31 Nollaig 2023** i gcomhréir le hAirteagal 32 chun an Treoir seo a fhorlíonadh trí bhithin, tar éis dul i gcomhairle leis na geallsealbhóirí ábhartha, **íoschaighdeáin feidhmíochta fuinnimh** a bhunú **do** lárionaid sonraí atá lonnaithe ar a chríoch agus chun go leagfar amach na príomhtháscairí agus an mhodheolaíocht

inbhuanaitheachta lárionaid sonraí agus, de bhun mhír 10 d’Airteagal 11 den Treoir seo, saineofar na híostairseacha le haghaidh ídiú suntasach fuinnimh agus leagfar amach na príomhtháscairí agus an mhodheolaíocht ***chun iad a thomhas.***

trína ***gcomhlíonfaidh na lárionaid sonraí iad.***

Réasúnú

Tá gá leis don loighic inmheánach agus do chomhleanúnachas an téacs.

Leasú 165

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe a – mír 1 – fleasc 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

— ***is lú ná ná 270 gCO₂ in aghaidh 1 kWh d’aschur fuinnimh*** astaíochtaí díreacha ***na dé-ocsaíde carbóin*** ó tháirgeadh comhghiniúna ^{a bhreoslaítear le breoslaí iontaise} ón gcomhghiniúint (lena n-áirítear téamh/fuarú, cumhacht agus fuinneamh meicniúil).

Leasú

— na hastaíochtaí ***saolré gás ceaptha teasa*** ó tháirgeadh comhghiniúna ón gcomhghiniúint (lena n-áirítear téamh/fuarú, cumhacht agus fuinneamh meicniúil), ***comhlíonann siad na critéir a leagtar amach sa rialachán tacsanomaíochta (Rialachán (AE) 2020/852).***

Leasú 166

Togra le haghaidh Treorach Annex III – pointe a – mír 1 – fleasc 4

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

— Nuair a thógtar aonad comhghiniúna nó nuair a athchóireofar aonad comhghiniúna go substaintiúil, áiritheoidh na Ballstáit nach dtiocfaidh méadú ar úsáid breoslaí iontaise ***seachas gás nádúrtha*** i bhfoinsí teasa atá ann cheana i gcomparáid leis an ídiú bliantúil a mheánaítear thar na 3 bliana féilire oibríochta iomláine roimhe sin roimh athchóiriú agus nach n-úsáideann aon fhoinsé nua teasa sa chóras sin breoslaí

Leasú

— Nuair a thógtar aonad comhghiniúna nó nuair a athchóireofar aonad comhghiniúna go substaintiúil, áiritheoidh na Ballstáit nach dtiocfaidh méadú ar úsáid breoslaí iontaise i bhfoinsí teasa atá ann cheana i gcomparáid leis an ídiú bliantúil a mheánaítear thar na 3 bliana féilire oibríochta iomláine roimhe sin roimh athchóiriú agus nach n-úsáideann aon fhoinsé nua teasa sa chóras sin breoslaí iontais, agus áiritheoidh siad nach n-úsáidfidh aon fhoinsí nua teasa sa chóras

iontaise *seachas gás nádúrtha*.

sin breoslaí iontaise *agus áiritheoidh siad go mbeidh dianchritéir inbhuanaitheachta ann maidir le fuinneamh in-athnuaite i bhfoinsí teasa atá ann cheana i gcomhréir le hAirteagal 29(2) go (7) de Threoir (AE) 2018/2001.*

Leasú 167

Togra le haghaidh Treorach Annex IV – mír 1 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(c) i gcás ina gcumhdaítear táirge nó seirbhís le critéir maidir le soláthar poiblí glas an Aontais, le hábharthacht maidir le héifeachtúlacht fuinnimh an táirge nó na seirbhíse, *déanfaidh siad a ndícheall* gan ach táirgí agus seirbhísí a cheannach, táirgí agus seirbhísí a urramaíonn *ar a laghad na sonraíochtaí teicniúla a shonraítear ag an leibhéal ‘lárnach’* i gcritéir ábhartha an Aontais um sholáthar poiblí glas *lena n-áirítear i measc aonaid sonraí, seomraí freastalaí agus néalseirbhísí, i gcritéir maidir le soláthar poiblí glas an Aontais le haghaidh soilsiú bóithre agus soilse tráchta, i gcritéir maidir le soláthar poiblí glas an Aontais le haghaidh ríomhairí, monatóirí, táibléad agus fóin chliste;*

Leasú 168

Togra le haghaidh Treorach Annex IV – mír 1 – pointe f – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(f) *ceannóidh siad* foirgnimh *a chomhlíonann ar a laghad na híoscéanglais maidir le feidhmíocht fuinnimh dá dtagraítear Airteagal 4(1) de Threoir 2010/31/AE*, *nó déanfaidh siad comhaontuithe cíosa nua lena n-aghaidh, murab é ceann de na nithe seo a leanas*

Leasú

(c) i gcás ina gcumhdaítear táirge nó seirbhís le critéir maidir le soláthar poiblí glas an Aontais, le hábharthacht maidir le héifeachtúlacht fuinnimh an táirge nó na seirbhíse, *agus maidir le gnéithe a bhfuil tionchar acu ar éifeachtúlacht fuinnimh amhail úsáid uisce agus giniúint dramhaíola*, ní cheannóidh sé ach táirgí agus seirbhísí a chomhlíonann critéir ábhartha an Aontais um sholáthar poiblí glas;

Leasú

(f) Ní dhéanfaidh siad comhaontuithe cíosa nua *ach amháin le haghaidh foirgneamh a thagann faoin dá aicme éifeachtúlachta fuinnimh is airde maidir leis an deimhniú feidhmíochta fuinnimh; ní cheannóidh siad ach foirgnimh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh nó*

cuspoir an cheannacháin:

atá saor ó astaíochtaí ach amháin más rud é gurb é is cuspoir don cheannach:

Leasú 169

Togra le haghaidh Treorach Annex IV – mír 1 – pointe f – pointe i

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(i) athchóiriú domhain nó scartáil a dhéanamh;

Leasú

(i) tabharfaidh siad faoi athchóiriú domhain *chun an foirgneamh a chlaochlú ina fhoirgneamh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh de nó ina fhoirgneamh atá saor ó astaíochtaí*, nó leagfaidh siad an foirgneamh;

Leasú 170

Togra le haghaidh Treorach Annex V – pointe 5 – mír 1 – pointe m

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(m) modheolaíocht an ríomha, lena n-áirítear an chaoi ar cinneadh an bhreisíocht agus an ábharthacht *agus* cé na modheolaíochtaí agus na tagarmharcanna a úsáidtear le haghaidh coigilteas measta agus coigilteas scálaithe, agus, i gcás inarb infheidhme, na luachanna calracha agus fachtóirí coinbhéartachta

Leasú

(m) modheolaíocht an ríomha, lena n-áirítear an chaoi ar cinneadh an bhreisíocht agus an ábharthacht agus cé na modheolaíochtaí agus na tagarmharcanna a úsáidtear le haghaidh coigilteas measta agus coigilteas scálaithe, *an chaoi ar breithníodh na torthaí ó mheastóireachtaí ex post ar choigiltí fuinnimh*, agus, i gcás inarb infheidhme, na luachanna calracha agus fachtóirí coinbhéartachta;

Leasú 171

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn V – pointe 5 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

5a. Meastóireacht ex post ar choigilteas fuinnimh

Ceapfaidh na Ballstáit eintiteas neamhspleách chun meastóireachtaí trédhearcacha ex post a dhéanamh ar choigilteas fuinnimh a eascraíonn ó bhearta beartais chun measúnú a dhéanamh ar cibé arb ann don choigilteas fuinnimh measta agus chun eolas a dhéanamh do ríomhanna coigiltis fuinnimh ex ante a dhéanfar amach anseo.

Déanfar na meastóireachtaí ex post faoin 31 Nollaig 2025, agus gach cúig bliana ina dhiaidh sin.

Cuirfear na meastóireachtaí ex-post ar fáil go poiblí agus tabharfar fógra don Choimisiún fúthu. Áireofar an méid seo a leanas i ngach meastóireacht ex post:

(a) meastachán ar choigilteas fuinnimh trí shonraí maidir le tomhaltas fuinnimh a úsáid ó shampla ionadaíoch agus suntasach ó thaobh staidrimh de ghníomhaíochtaí éifeachtúlachta fuinnimh. Ba cheart sonraí maidir le tomhaltas fuinnimh ón sampla a chur i gcomparáid le meastacháin ar thomhaltas fuinnimh frithfhórasach, i.e. an tomhaltas fuinnimh a bheadh ann gan an beart beartais. Ba cheart meastacháin ar thomhaltas fuinnimh frithfhórasach a bheith bunaithe ar thomhaltas fuinnimh stairiúil agus ar aon athróg ábhartha eile a bhfuil tionchar suntasach acu ar thomhaltas fuinnimh, amhail teocht aeir amuigh faoin aer;

(b) comparáid idir na meastacháin ar choigilteas fuinnimh ón meastóireacht agus an coigilteas fuinnimh a rabhthas ag súil leo ón mbeart beartais;

(c) liosta moltaí chun ríomh ex-ante na gcoigilteas a bhfuiltear ag súil leo a fheabhsú i gcás inarb é conclúid na meastóireachta go bhfuil neamhréireacht idir na sonraí coigiltis ionchasacha agus sonraí tomhaltais fuinnimh ex post.

Beidh coigilteas fuinnimh arna ríomh trí úsáid a bhaint as an modh coigiltis

Leasú 172

**Togra le haghaidh Treorach
Annex VI – mír 1 – pointe a**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(a) a bheith bunaithe ar shonraí oibríochtúla atá cothrom le dáta, tomhaiste, inrianaithe maidir le hídiú fuinnimh agus lódphróifílí (le haghaidh leictreachais);

Leasú

(a) a bheith bunaithe ar shonraí oibríochtúla atá cothrom le dáta, tomhaiste, inrianaithe maidir le hídiú fuinnimh **agus ídiú uisce** agus lódphróifílí (le haghaidh leictreachais);

Leasú 173

**Togra le haghaidh Treorach
Annex VI – mír 1 – pointe b**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(b) a bheith comhdhéanta d'athbhreithniú mionsonraithe ar phróifíl **ídithe fuinnimh** foirgneamh nó grúpaí foirgneamh, oibríochtaí tionsclaíochta nó suiteálacha, lena n-áirítear in earnáil an iompair;

Leasú

(b) a bheith comhdhéanta d'athbhreithniú mionsonraithe ar phróifíl ídithe fuinnimh foirgneamh nó grúpaí foirgneamh, oibríochtaí tionsclaíochta nó suiteálacha, lena n-áirítear in earnáil an iompair **ó thaobh ídiú fuinnimh agus uisce de**;

Leasú 174

**Togra le haghaidh Treorach
Annex VI – mír 1 – pointe c**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(c) bearta éifeachtúlachta fuinnimh a shainaitheint chun ídiú fuinnimh a laghdú;

Leasú

(c) bearta éifeachtúlachta fuinnimh a shainaitheint chun ídiú fuinnimh **agus uisce** a laghdú;

Leasú 175

Togra le haghaidh Treorach
Annex VI – mír 1 – pointe c a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ca) bearta éifeachtúlachta uisce a shaináithint chun ídiú fuinnimh a laghdú;

Leasú 176

Togra le haghaidh Treorach
Annex VI – mír 1 – pointe e

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(e) a thógáil, **nuair is féidir**, ar anailís costais saolré (LCCA) seachas ar Thréimhsí Aisioca Simplí (SPPanna) chun an coigilteas fadtéarmach, luachanna iarmharacha infheistíochtaí fadtéarmacha agus rátaí lascaine a chur san áireamh;

(e) a thógáil, nuair is féidir, ar anailís costais saolré (LCCA) seachas ar Thréimhsí Aisioca Simplí (SPPanna) chun an coigilteas fadtéarmach, luachanna iarmharacha infheistíochtaí fadtéarmacha agus rátaí lascaine a chur san áireamh;

Leasú 177

Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn VI - fo-cheannteideal 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Na ceanglais íosta maidir le faireachán a dhéanamh ar fheidhmíocht fuinnimh ionad sonraí agus maidir leis an bhfeidhmíocht sin a fhoilsiú

Na ceanglais íosta maidir le faireachán a dhéanamh ar fheidhmíocht fuinnimh **agus uisce** ionad sonraí agus maidir leis an bhfeidhmíocht sin a fhoilsiú

Leasú 178

Togra le haghaidh Treorach
Annex VI – mír 4 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Déanfar faireachán ar an bhfaisnéis íosta seo a leanas agus foilseofar í a mhéid a bhaineann le feidhmíocht fuinnimh ionad

Déanfar faireachán ar an bhfaisnéis íosta seo a leanas agus foilseofar í a mhéid a bhaineann le feidhmíocht fuinnimh **agus**

sonraí dá dtagraítear in Airteagal 11(10):

uisce ionad sonraí dá dtagraítear in Airteagal 11(10):

Leasú 179

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn IX – Cuid I – pointe 1 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

1. éileamh ar théamh agus ar fhuarú i dtéarmaí fuinneamh úsáideach a ndéantar measúnú air¹¹⁰ agus ídiú deiridh cainníochtaithe fuinnimh in GWh in aghaidh na bliana de réir na n-earnálacha seo a leanas:

1. éileamh ***bliantúil*** ar théamh agus ar fhuarú i dtéarmaí a ndéantar measúnú air¹¹⁰ agus igus ídiú deiridh cainníochtaithe fuinnimh in GWh in aghaidh na bliana¹¹¹, ***agus buaicéileamh téimh agus fuaraithe i dtéarmaí fuinnimh úsáidigh agus tomhaltais fuinnimh in GWh in aghaidh an lae*** de réir na n-earnálacha seo a leanas:

¹¹⁰ An méid fuinnimh theirmigh atá ag teastáil chun éileamh na n-úsáideoirí deiridh ar théamh agus ar fhuarú a shásamh.

¹¹⁰ An méid fuinnimh theirmigh atá ag teastáil chun éileamh na n-úsáideoirí deiridh ar théamh agus ar fhuarú a shásamh.

¹¹¹ Ba cheart na sonraí is déanaí atá ar fáil a úsáid.

¹¹¹ Ba cheart na sonraí is déanaí atá ar fáil a úsáid.

Leasú 180

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn IX – Cuid I – pointe 2 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

2. sainaitheint, nó i gcás pointe 2(a)(i), sainaitheint nó meastachán an tsoláthair téimh agus fuaraithe atá ann faoi láthair:

2. sainaitheint, nó i gcás pointe 2(a)(i), sainaitheint nó meastachán an tsoláthair téimh agus fuaraithe atá ann faoi láthair ***agus astaíochtaí gás ceaptha teasa lena mbaineann***:

Leasú 181

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn IX – Cuid I – pointe 2 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(a) trí theicneolaíocht, in GWh in aghaidh na bliana¹¹², laistigh de na hearnálacha a luaitear faoi phointe 1, i gcás inar féidir, agus idirdhealú á dhéanamh idir an fuinneamh a fhaightear ó fhoinsí iontaise agus ó fhoinsí in-athnuaite:

¹¹² Ba cheart na sonraí is déanaí atá ar fáil a úsáid.

Leasú 182

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn IX – Cuid I – pointe 2 – pointe c a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú 183

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn IX – Cuid I – pointe 4

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

4. réamhaisnéis ar threochtaí maidir leis an éileamh ar théamh agus ar fhuarú chun peirspictíocht na 30 bliana atá amach romhainn in **GWh** a choinneáil ar bun agus aird á tabhairt go háirithe ar réamh-mheastacháin do na 10 bliana atá amach romhainn, an t-athrú ar an éileamh i bhfoirgnimh agus in earnálacha difriúla den tionscal, agus tionchar na mbeartas agus na straitéisí a bhaineann le bainistiú éilimh, amhail straitéisí athchóirithe fadtéarmacha i bhfoirgnimh faoi Threoir (AE) 2018/844;

Leasú

(a) trí theicneolaíocht, in GWh in aghaidh na bliana¹¹², **agus GWh in aghaidh an lae le linn buaicthréimhsí téimh agus fuaraithe**, laistigh de na hearnálacha a luaitear faoi phointe 1, i gcás inar féidir, agus idirdhealú á dhéanamh idir an fuinneamh a fhaightear ó fhoinsí iontaise agus ó fhoinsí in-athnuaite:

¹¹² Ba cheart na sonraí is déanaí atá ar fáil a úsáid.

Leasú

(ca) taiscumair teasa gheolaíoch.

Leasú

4. réamhaisnéis ar threochtaí maidir leis an éileamh ar théamh agus ar fhuarú chun peirspictíocht na 30 bliana atá amach romhainn in **GWh/bliana agus Gwh/lae** a choinneáil ar bun agus aird á tabhairt go háirithe ar réamh-mheastacháin do na 10 bliana atá amach romhainn, an t-athrú ar an éileamh i bhfoirgnimh agus in earnálacha difriúla den tionscal, agus tionchar na mbeartas agus na straitéisí a bhaineann le bainistiú éilimh, amhail straitéisí athchóirithe fadtéarmacha i bhfoirgnimh faoi Threoir (AE) 2018/844;

Leasú 184

**Togra le haghaidh Treorach
Annex IX – Part III – pointe 7 – mír 1 – pointe d**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(d) foinsí in-athnuaite fuinnimh (amhail fuinneamh geoiteirmeach, grianfhuinneamh teirmeach agus bithmhais) seachas iad sin a úsáidtear le haghaidh comhghiniúint ardéifeachtach;

Leasú

(d) foinsí fuinnimh in-athnuaite **le haghaidh teasa agus/nó fuachta** (amhail fuinneamh geoiteirmeach, grianfhuinneamh teirmeach agus bithmhais **inbhuanaithe**) seachas na foinsí sin a úsáidtear le haghaidh comhghiniúint ardéifeachtúlachta **agus leictreachas lena ndéantar tiontú ina dhiaidh sin go teas agus/nó go fuacht (leictreachas ó fhuinneamh gréine agus gaoithe), stóráil chomhlántach fuinnimh theirmigh;**

Leasú 185

**Togra le haghaidh Treorach
Annex IX – Part III – pointe 8 – pointe b – mír 1 – pointe ii – fleasc 5**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

— costais chomhshaoil, sláinte agus sábháilteachta a mhéid is féidir;

Leasú

— costais chomhshaoil, sláinte agus sábháilteachta, **lena n-áirítear maidir le cion substaintí marthanacha, bithcharnacha, tocsaineacha,** a mhéid is féidir;

Leasú 186

**Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn IX – Cuid III – pointe 8 – pointe e – pointe iii**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(iii) Bainfidh na Ballstáit úsáid as réamhaisnéisí ar fhorbairt praghsanna fuinnimh ar an leibhéal náisiúnta, ar an leibhéal Eorpach nó ar an leibhéal idirnáisiúnta, más iomchuí, ina gcomhthéacs náisiúnta agus/nó réigiúnach/áitiúil;

Leasú

(iii) Bainfidh na Ballstáit úsáid as réamhaisnéisí ar fhorbairt praghsanna fuinnimh **agus CO₂** ar an leibhéal náisiúnta, ar an leibhéal Eorpach nó ar an leibhéal idirnáisiúnta, más iomchuí, ina gcomhthéacs náisiúnta agus/nó réigiúnach/áitiúil;

Leasú 187

Togra le haghaidh Treorach Annex X – mír 1 – fomhír 6

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Cuirfear na teicneolaíochtaí atá ann faoi láthair san áireamh sa mheasúnú ar an úsáid a bhaintear as dramhtheas. Cuirfear san áireamh sa mheasúnú úsáid dhíreach dramhtheasa **nó** a uasghrádú go leibhéil teochta níos airde, nó iad araon. I gcás aisghabháil dramhtheasa ar an láthair, déanfar measúnú ar úsáid malartóirí teasa, teaschaidéal, agus teicneolaíochtaí teasa agus cumhachta ar a laghad. I gcás aisghabháil dramhtheasa lasmuigh den láthair, déanfar ar a laghad suiteálacha tionsclaíocha, láithreáin talmhaíochta agus líonraí le haghaidh téamh ceantair a mheasúnú mar phointí éilimh féideartha.

Leasú 188

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn XIV – fleasc 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

— Torthaí/moltaí ar anailís/iniúchadh a rinneadh sular tugadh an Conradh i gcrích a chumhdaíonn úsáid fuinnimh an fhoirgnimh d'fhonn bearta feabhsúcháin éifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm.

Leasú

Cuirfear na teicneolaíochtaí atá ann faoi láthair san áireamh sa mheasúnú ar an úsáid a bhaintear as dramhtheas. **Go príomha**, cuirfear san áireamh sa mheasúnú úsáid dhíreach dramhtheasa **ag leibhéil úsáideacha teochta. Is i gcás nach bhfuil sé praiticiúil nó indéanta ó thaobh na teicneolaíochta de úsáid dhíreach a bhaint as dramhtheas, agus sa chás sin amháin, cuirfear san áireamh** a uasghrádú go leibhéil teochta níos airde. I gcás aisghabháil dramhtheasa ar an láthair, déanfar measúnú ar úsáid malartóirí teasa, teaschaidéal, agus teicneolaíochtaí teasa agus cumhachta ar a laghad. I gcás aisghabháil dramhtheasa lasmuigh den láthair, déanfar ar a laghad suiteálacha tionsclaíocha, láithreáin talmhaíochta agus líonraí le haghaidh téamh ceantair a mheasúnú mar phointí éilimh féideartha.

Réasúnú

Tá gá leis don loighic inmheánach agus do chomhleanúnachas an téacs.

NÓS IMEACHTA - COISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

Teideal	Éifeachtúlacht fuinnimh (athmhúnlú)
Tagairtí	COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD)
An Coiste freagrach Dáta a fógraíodh sa suí iomlánach	ITRE 13.9.2021
Tuairim ó Dáta a fógraíodh sa suí iomlánach	ENVI 13.9.2021
Rapóirtéir don tuairim Dáta an cheapacháin	Eleonora Evi 21.9.2021
Pléite sa choiste	3.3.2022
Feisirí a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Mathilde Androuët, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Cyrus Engerer, Cornelia Ernst, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Nicola Procaccini, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Søgaaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Comhaltaí ionaid a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Catherine Chabaud, Nicolás González Casares, Dace Melbārde, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen

NÓS IMEACHTA - COISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

Teideal	Éifeachtúlacht fuinnimh (athmhúnlú)
Tagairtí	COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD)
An Coiste freagrach Dáta a fógraíodh sa suí iomlánach	ITRE 13.9.2021
Tuairim ó Dáta a fógraíodh sa suí iomlánach	ENVI 13.9.2021
Rapóirtéir don tuairim Dáta an cheapacháin	Eleonora Evi 21.9.2021
Pléite sa choiste	3.3.2022
Feisirí a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Mathilde Androuët, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Cyrus Engerer, Cornelia Ernst, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Nicola Procaccini, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Søgaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Comhaltaí ionaid a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Catherine Chabaud, Nicolás González Casares, Dace Melbārde, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen

VÓTÁIL CHRÍOCHNAITHEACH LE GLAO ROLLA SA CHOISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

47	+
NI	Athanasios Konstantinou, Ivan Vilibor Sinčić
PPE	Stanislav Polčák
Renew	Pascal Canfin, Catherine Chabaud, Martin Hojsík, Jan Huitema, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Linea Sjøgaard-Lidell, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir, Emma Wiesner, Michal Wiezik
S&D	Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Nicolás González Casares, Jytte Guteland, Javi López, César Luena, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Cornelia Ernst, Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen, Mick Wallace
Vertq/ALE	Margrete Auken, Eleonora Evi, Malte Gallée, Pär Holmgren, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus, Michèle Rivasi

30	-
ECR	Rob Rooker
ID	Mathilde Androuët, Simona Baldassarre, Aurélie Beigneux, Marco Dreosto, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Sylvia Limmer, Joëlle Mélin, Silvia Sardone
NI	Edina Tóth
PPE	Bartosz Arłukowicz, Traian Băsescu, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Christian Doleschal, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Esther de Lange, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Ljudmila Novak, Jessica Polfjård, Luisa Regimenti, Christine Schneider, Maria Spyrali, Pernille Weiss

9	0
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Dace Melbārde, Nicola Procaccini, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
PPE	Nathalie Colin-Oesterlé, Agnès Evren

Eochair:

+ : i bhfabhar

- : i gcoinne

0 : staonadh

